"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rates:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 38 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 23 d. Rugsėjo (September), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd. 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijos valdžia neužsitiki vokiečiams. Buvo keli atsitikimai, kad maskoliškiejie rubiežiaus sargai šaudė į perlėkusius tyčia, ar netyčia į Maskolijos pusę vokiškus orlaivius. Ir dabar Lenkijoj suėmė vieną vokišką orlaivį, kuriame buvo du oficierai. Rado pas juos plianus tvirtovių. Netoli Maskvos, laike moskoliškosios kariumenės manevrų, suėmė teipgi du vokišku oficieru tik už tai, kad jie žingeidžiai tėmyjo manevrus. Bet matyt pas jiedu nieko baisaus nerado, nes paleido. Bet suiminėjimai, šaudymai į orlaivius rodo, kad Maskolija neužsitiki vokiečiams. Gal turi pamatą neužsitikėti, gal but, kad vokiškiejie oficieriai šnipinėja Maskolijoj santaikos laike ir tokiu budu renka žinias karui. Vokiškieji šnipai atsiranda Maskolijoj paprastai vis tąsyk, kada prietikiai Maskolijos su Vokietija pagenda. Daugiausiai jų buvo laike viešpatavimo Aleksandro III, kada jau visi laukė karo Maskolijos su Vokietija, bet ją panaikino susivažiavimas abiejų kraštų valdonų, Gedanijoj. Dabar prietikiai tarp jų negeriausi. Bet nesutikimai gali toliaus buti prašalinti susitikus abiejų kraštų valdonams. Laikraščiai praneša, jog grįždamas iš Friedbergo, caras susitiks su Vokietijos valdonu; dabar bent savo atsilankymu Vilhelmas nenori trukdyti carienės gydymo, nes tik gydyti savo moterį Neuheimo maudynėse caras atkeliavo Vokietijon.

Neuheime carui pradeda ne patikti, nes besigydanti maudynėse vokiečiai neduoda jam ramumo, dagi drysta pirštais rodyti, jaigu pasirodo maudynių parke. Uždrausti tą daryti negalima, nes žiurėti į ką nors nei jokios teisės nedraudžia, o maudynėse liko tik ištikimi svečiai, jiems vaikščioti parke uždrausti negalima, o jaigu kas tą bandytų daryti, užtrautų neužganėdinimą, svečių. Ypač turtingesnieji galėtų išvažinėti, o tąsyk, suprantama, maudynės daug nuostolių turėtų ir tai tik dėl atsilankymo svetimo krašto valdono.

Maskolijos ir Vokietijos kaimyniški prietikiai ne geriausi, bet karas dar toli, nes, matyt, nei viena pusė neprisirengus. Paprastai taip buva, jog susipykus labjaus Maskolijai su Vokietija, Maskolija truputį paliuosuoja pančius varžančius linkus, dabar vienok netik jų nepaliuosuoja, bet varžo vis labiau. Gal but, kad varžydama lenkus ir padėdamą Vokietijai juos naikinti Poznaniaus ir Vakarinių Prusų provincijose, Maskolija mano tuom prašalinti Vokietijos neprielankumą ir tokiu budu laukiamą karą tolesniam laikui nustumti.

Kadangi karas gana povojingas, nes jį reiktų vesti ne su viena Maskolija, tai Vokietija jį gali tolesniam laikui atidėti, o šiuom tarpu priimti Maskolijos pagelbą naikinti lenkus.

Laikraščiai praneša, jog šį rudenį Maskolijon rengiasi atsilankyti Anglijos karalius, kas rodo, jog prietikiai Maskolijos su Anglija yra draugiški; o seniau, prieš karą Maskolijos su Japonija, svarbiausiás Anglijos priešas buvo Maskolija, nes jai ne sunku buvo skaudžiai Angliją užgauti Indijose, nes vien ji be laivyno galėjo ten įsiveržti su žemės kariumene.

JUNGTINIAI VALSČIAI ŠIAURINĖS AMERIKOS.

Ir geriausi draugai tankiai už politišką įtekmę susipyksta. Taip atsitiko ir su buvusiu ir dabartiniu prezidentu. Roosevelt, kadangi jį trečių kartų prezidentu negalima buvo rinkti, nės to konstitucija neleidžia, rėmė kandidaturą dabartinio prezidento Tafto. Po rinkimų Roosevelt išvažiavo į Afriką medžioti. Pasilikęs vienas prezidentas Taft susipyko su kitais Roosevelto draugais, o vieną, Roosevelto įstatytą girių užveizėtoją Pnchotą, kadangi jis išrodinėjo visoj vidaus ministerijoj netvarką, atstatė net nuo vietos. Tas netylėjo ir sugryžus iš Afrikos Rooseveltui, važiavo į Europą jį patikti ir išpasakojo viską, kas čia dėjosi. Republikonų partija pasidalino į Roosevelto ir Tafto šalininkus. Pirmutiniuose rinkimose vakarinėse valstyjose taip vadinami insurgentai laimėjo, kitur, dėl nesutikimo republikonų, laimėjo demokratai. Savo kalbose Roosevelt peikė Tafto politiką.

Republikonų partijos vadovai pamatė, jog taip einan dalykams, jų partija ateinančiuose rinkimuose gali pralaimėti, todėl pradėjo prikalbinėti susipykusius draugus, tai gi Taftą ir Rooseveltą susitikti ir drauge apkalbėti politikos prietikius. Susitikimas surengtas miesto New Haven, Conn. valstijoj. Didžiausi nesutikimai tarp Roosevelto ir Tafto buvo už svarbiausią New Yorko valstiją, kur partijos bosai bandė Rooseveltą į šalį nustumti; jis manė, kad tas atsitiko su Tafto žinia ir pritarimu. Taft gi užtikrino, kad su tuom jis nieko bendro neturi ir pats peikia New Yorko politikierių pasielgimą. aKip užtikrina politikieriai, susivažiavime Tafto su Roosevelto klausymas kandidato rinkimams 1912 m. nebus kliudytas, o klausymas gana svarbus, nes Taft jau išreiškė norą pats vėl kandiduoti; Roosevelt gal taipgi nuo kandidavimo neatsisakytų.

PRANCUZIJA.

Kadangi laike Prancuzijos kariumenės manevrų aeroplianai, taigi orlaiviai be baliono pasirodė labai naudingais ir kaip svetimi kareivijos delegatai dalyvavę manevruose užtikrina, vienas toks orlaivys užvaduoja tukstantį kareivių, tai karo ministeris apdovanojo dalyvavusius manevruose orlaivininkus: tarnaujanti karlumenėj gavo paaugštinimus, o tarnaujanti rezervoj Latham ir Bregaus kryžius garbės legijos.

Vokietijos kariumenė da aeraplianų neturi, jos manevruose dalyvavo tik orlaiviai su balionu; ir tie nevisada pasirodė tinkamais, nes pučiant smarkesniam vėjui, iš jų naudotiesi nebuvo galima ir šuviai jiems daug pavojingesnį, nes į didelį balioną lengviaus pataikyti, o jį pramušus, orlaivys turi nupulti. Aeroplianas ir pataikytas gali lėkti ir laikytiesi augštai, gali jį žemin patraukti vien suvis pataikęs mašiną arba patį orlaivininką. Su savo orlaiviais ir jų pritaikymais karuose Prancuzija pralenkė visus kitus musų žemės kraštus. Bandymus atlieka ir toliau; miestai ir valdžia skiria gana didėlės dovanas atsižymėjusiems orlaivininkams.

Bandymai perlėkti Alpų kalnus nepasisekė. Lėkti bandė du orlaivininkai — Wayman ir peruvijonas Chavez. Iškilus jiems 1700 pėdų augščiau kalnų viršunių, pagriebė smarkus vėjas, kuris jų aeroplanus mėtė kaip vilnys į jures įmestą kamštį. Kadangi ant kelio buvo vien stačios uolos, tai nebuvo kur nusileisti, abudu orlaivininkai turėjo grįžti atgal.

19 d. rugsėjo Paryžiuj prasidėjo terptautiškas kongresas turintis išaiškinti klausymą darbo stokos. Kongrese dalyvauja ir amerikonai, bet jie mano, kad tas Ameriką negali taip apeiti kaip Europą. Klausymas prašalinimo bedarbių yra labai svarbus visų tautų gyvenime. Kongresas turi surasti taipgi kelius apsikeitimo darbo tarp kaimų ir miestų taipgi tarp visokių kraštų, kad viename sustojus darbui, darbininkai galėtų gaut darbą kitame.

CHINAI.

Atkakęs į Victoria, Britiškoj Kolumbijoj, garlaivys "Empress of India" atgabeno iš Pekino žinią, jog Chiniškame Turkestane, prie Maskolijos rubėžių, prieš Chinų valdžią pasikėlė gyventojai. Provincijos sostinėj daug krautuvių išdeginta. Su pinigais prapuolė provincijos išdininkas. Mano, kad jis tapo užmuštas. Sukilėliai iš kalėjimų paliuosavo visus prasižengėlius, o tame ir žmogžudžius.

Didėji Chinų taryba nuo regento pareikalavo paleidimo iš kalėjimų pasodytų prie pasimirusios ciesorienės reformų šalininkų ir atleidimo pabėgusiems, už kurių pagavimą, arba užmušimą, paskirtos didėlės dovanos. Regentas vienok nesutinka. Jaigu tas reikalavimas nebus išpildytas, jų draugai, taigi mananti, kad tik reformoms galima viešpatystę sudrutinti, gali surengti žmonių sukilimą ir Chinų vidurinėse provincijose.

ITALIJA.

Cholera Italijoj eina mažin, bet dar neišnyko: pietrytinė Italijoj 19 d. rugsėjo buvo penki nauji apsirgimai ir keturios mirtys.

Neapoliuj, kur cholera gana smarkiai siaučia, bažnyčią bandė su pagelba stebūklų cholerą naikinti. Stebūklas tas yra — šv. Jaumarijaus sudžiuvęs kraujo lašas. Dabar tas sudžiuvęs kraujas po 55 minutų maldos prie daugelio žmonių pavirto į skystą. Tikinti mano, kad tas yra ženklu, jog cholera Neapoliuj arba jau su visu išnyko, arba kad greitai išnyks. Italijoj svarbiuose atsitikimuose, nuraminimui žmonių, tankiai su tuom krauju panašius stebuklus daro. Kartais, prisakius galingiems, taipgi toki stebuklai su tuom krauju buva. Užėmus Napoleonui I Neapolį, jis nuo vyskupo pareikalavo, kad su Šv. Januarijaus krauju padarytų stebuklą ir stebuklas buvo. Napoleonui gi reikėjo tikintiems parodyti, kad jam Dievas prilankus, todėl jam neprivalo priešintiesi.

AUSTRIJA.

Austrijoj lankosi Vokietijos ciesorius. Jis atkako Vengrijon neva medžioti, bet ištikro savo atsilankymu savo priešams nori parodyti, kad Vokietija ne viena, kad užpuolus kam nors ar tai ant Vokietijos, ar ant Austrijos, priešas turės šitas viešpatystes abidvi susirišusias vienan ryšin.

Vokiškieji laikraščiai svečią sveikina labai širdingai, nes jo atsilankymas sudrutina vokiečius; slavai, žinoma, už tai jam nelabai prielankųs, nes jiems visur su įsigalėjusiais vokiečiais reikia kovoti. Nors Austrijoj didesnė gyventojų dalis yra slavų, bet valdžią ji tur vokišką, kariumenė vokiška; tą vokiečių persvarą palaiko ciesorius ir centrališkoji valdžia.

Smarkiausią su vokiečiais kovą veda čekai ir juo toliau, juo daugiau sau tiesų iškovoja. Čia yra ir didžiausias nesutikimas terp slavų ir vokiečių. Nesikentimas gyventojų ne leidžia ramiai darbuotiesi krašto pakėlimui. Tą, ant galo, pamatė ir vokiečiai. Jie atsiliepė prie čekų tautos vadovų sumanydami suseiti kur nors tartiesi, o gal bus galima susitaikyti. Čekai noriai sutiko. Bet susitaikytį bus galima vien tąsyk, jeigu vokiečiai išsižadės savo privilegijų, jeigu pripažįs čekams daugiau tiesų. Kas iš tarybų išeis, tą pamatysime.

MEKSIKA.

Mieste Meksiko jau prasidėjo apvaikščiojimas šimtamečių sukaktuvių tos respublikos neprigulmystės. Vokietija miestui padovanojo mokslinčiaus Hymbodto stovylą. Prancuzija sugrąžino kitąsyk prancuziškų kareivių paimtus sidabrinius miesto Meksiko raktus. Prezidentas Diaz iškilmingai prėmė pasiuntinius Chili republikos, kuri drauge apvaikščioja tokias jau savo neprigulmystės sukaktuves.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus policmeisteris pranešęs gubernatoriui, jog Vilniuj ant 200 tūkstančių gyventojų yra tik 56 nuovados (okolodočnikai) ir 399 sargybiniai, neskaitant policmeisterio ir 8 antstolių su jų kanceliarijų tarnautojais — prašo nuovadų skaičių pakelt iki 80 ir sargybinis iki 440. Beto, anot policmeisterio ir algos policijos tarnautojų permažos esą, per tai jisai prašo ir algas jiems padidinti. Beto, dar reikalinga, girdi, tam tikra policistams mokykla Vilniuj, kur mokytų sargybinius, kaip reikia tas amatas varyti.

Lietuviškieji gramofono rituliai pasirodė Vilniaus magazinuose.

Rugpjučio 5 d. Vilniaus Teismo Rumų prokuroras buv. "Ežio" redaktoriui K. Stikleliui pranešė, jog jo byla už "Ežį" pabaigta ir jisai esąs išteisintas. Kaltinamas "Ežio" redaktorius buvo ne už "šventvagišką" straipsnį, kaip lietuvių laikraščiai buvo pranešę, bet "už giltinės bažnyčioje pajuokimą". Toliau "Ežys" nebeeisiąs.

("Lietuvos Ūkininkas").

Rugsėjo 4 d. Vilniuje, vasaros teatre (Botanikos sodne) žada buti garsaus rusų dainininko Saliapino koncertas. Tikrai nepaprastas bus tai Vilniuje koncertas.

Vilniaus apygardos karo viršininkas atmainė Vilniaus karo teismo nusprendimą, kuriuo pasmerkiamas buvo mirtim Kulajevas, kaltinamas už ginkluotus užpuolimus su tikslu apiplėšti. Mirties bausmė pakeista katorga ligi gyvos galvos.

Žydų sinagogos laukuose, bekasant darbininkui duobę, iškasta bomba. Palytėjus bombą, pataroji sprogo ir sunkiai sužeidė darbininką.

("Viltis").

IŠ SINTAUTŲ, NAUMIESČIO PAV., SUVALKŲ GUB.

(Nuo mūsų korespondento).

Šis bažnytikiemis, po didelio gaisro, sunaikinusio daugumą namų, nes stogai buvo vien šiaudiniai, jau vėl atgimsta. Smuklių pridygo kiekviename name. Valsčiaus nutarta šventadieniais smukles laikyti uždarytas. Kiek laiko buvo ramu. Nebudavo tuomet nei girtų, nei peštynių. Dabar-gi, virto mada, kad turi buti uždarytos pryšakinės durjs, o jau per užpakalines tai didžiausia liuosybė įeiti ir gerti. Na tai ir vėl sena giesmė — raudonos nosjs, kruvini pakaušiai sintautiečiams nenaujiena.

Yra čia dvi sankrovi. — Viena lietuvio, kita žydo. Iškabos daugiausiai gudiškai-lietuviškos, tik ant valščiaus raštinės, nežinia dėlko, grynai gudiška. Gal gražiau?

Į raštinę išrašoma šie lietuviški laikraščiai: "Viltis", "Lietuvos Ūkininkas" ir gudiškas "Birževyja Viedomosti". Raštinėj su laiškais ir laikraščiais užvesta tokia tvarka, kokios dar daugelyje mūsų raštinių nėra. Įtaisyta kiekvienam kaimo šaltyšiui atskira lentynaitė, iš kur atėjęs žmogus gal, be jokio bereikalingo sau laukimo, pasiimti. Laikraščiai kas kart vis labiaus platinasi ir tarp kaimiečių.

Mokykloje mokytojauja mokytojas lietuvis Zaržembavičia. Moka jisai pritraukti prie savęs vaikus, taip kad jo mokyklą lanko per šimtą vaikų. Ir dar daugelis nesutelpa. Žadama todėl valsčiuje atidaryti dar keletą naujų mokyklų. Visam valsčiui, pagal apskaitytas žinias reiktų bent keturių mokyklų, kad sutilptų visi vaikai.

Didžiausią vargą sintautiečiai turi su statymu naujos bažnyčios. Senoji pora metų atgal sudegė. Statoma murinė, gotiško stylaus; atsieisianti į 80.000 rublių. Nors parapijonys ir nenorėjo murinės brangios, sakė: "mums bus gera ir medinė", bet klebonas Paulionis užsipyrė murinės, nežiurėdamas kaimiečių noro. Plytas dirba kokie ten mozurai. Mat vietiniams vargšams nereik pelningesnio darbo duoti. Sienas pradėsią dirbti ateinantį metą.

Aplinkiniai ūkininkai gyvena gana turtingai. Stogai tankiausiai dengti dekpadėms ar gontais. Laukuos viskas gerai dera, kas parodo nemažą ūkio kulturą. Tik prie apšvietimo dar mažai rangumo. Bet su laiku, galima tikėtis, bus kitaip.

V. Krivaitis.

IŠ JONIŠKIO, ŠIAULIŲ PAV.

(Nuo mūsų korespondento).

Šie metai pas mus geri, vasarojus taipgi gražus; bet dobilai vietomis menki, linai išaugo geri tik nedideli.

Pasidėkavojant dumai, iškovojome tiesą, kad valdžia žada nebekišti gudų į mūsų guberniją, žemę parduoti vietiniems gyventojams. Dabar pas mus žmoneliai gali jau nuo valstiečių banko gauti žemės.

Stripeikių dvare bankas įtaisė raštinę; tenai nuolatos sėdi urėdninkas ir kartais atsilanko Kauno bankos narys.

Įstatai dar neaiškųs, pakol kas, aiškinama, kad ant vienos šeimynos bus parduodama po 30 dešimtinių žemės. Kas neturi 30 deš., tas taipgi gali prisipirkti trisdešimtį.

Nevedusiems žemės neparduoda. Parduoda su pervedimu per banką po nupirkimui ant 50 metų. Įnešimo reikės įnešti dešimtą dalį. Žemės dešimtinė kainuos apie du šimtu rublių. Žemė dar neapkainota. Dabar tik tas vietas, kur banka nuo G. D. Nariškino nupirko, matininkai matuoja.

Merkurijus.

IŠ PILVIŠKIŲ, SUVALKŲ GUBERNIJOS.

Vietinėj pačtoj dabar baisi netvarka. Iš Amerikos pareinanti laiškai "nužiurėtų" žmonių buna atplėšti. Dėlei to kaikurie žmonės turi ir nukentėti. Apart to, dar buna atplėšiami laiškai pačto sargo Jono Adomavičiaus pažįstamų merginų.

Kaip buvo pačtos viršininku P. Dulkevičius, tai to nebudavo. Nežinia, kaip ilgai seksis tam Adomavičiui laiškus plėšinėti, nes jau yra prirodymai ir ketinama paduoti skundas. Pažiurėsime, kas iš to išeis.

Visgi amerikiečiams ir šiaip visiems, kurie turi kokius susinešimus per Pilviškių pačtą, reikia buti atsargiems, kad kitų neįkliudyt ir patiems nepakliut. Vienas jau pakliuvo per laiškus.

Jaunas Korespondentas.

Rugpjučio 24 d. pas Kačergienę, Liudvinavičiutę ir Lozoraitį buvo kratos, ten buvo užėjęs Pranckabudžio Aglinskas, tai ir tą suėmė ir išvežė Vilkaviškio kalėjiman. Lozoraitį paliko liuosą.

Taipgi suimta ir išgabenta Viikaviškio kalėjiman: Obšrutų J. Stankevičius ir Miknaičių Plaušinis.

K. Kapsukas.

("Lietuvos Ūkininkas").

IŠ ALVITO, VILKAVIŠKIO PAVIETO.

Alvitas — gražus, didelis bažnytkaimis, guli ant kranto ežero prie plento tarpe Virbaliaus ir Vilkaviškio. Jis garsus savo skaitomu stebubklingu Šv. Onos pavekslu ir pasėtinu skaitlium didelių atlaidų, ant kurių suplaukia minios maldingų žmonelių. Yra Alvite pradedamoji mokykla, valsčiaus raštinė, ukiškų įrankių dirbtuvė, degtinvarė, monopolis, kelios alūdes ir turbut, 6 sąkrovėles, kuone visos su "traktierėliais".

Alvito ir jo apielinkės žmonės, galima sakyti, vargo dar nematę. Ukininkai valdo puikią, derlingą žemę, o darbininkai dar pusėtinai tebeužsidirba, tik dvaro darbininkams, ypač Gavronskio dvaruose, po laisvės metų ir Gavronskio subankrutinimui riestai prisieina. Taip dvarai ligoniams-darbininkams jau daktaro nebeduoda ir tie gal sau ramiai be daktaro pagelbos mirti. Net su duonutę ir su ta striuka. Alvito dvare liepos mėnesį darbininkai gavo tokių supuvusių rugelių, kad jų ir kiaulės ėsti nebenori.

Visokių kaimo inteligentų Alvite nemaža, bet apšvietimas visai čia nesiplėtoja. Nėra kam apie apšvietimo reikalus svajoti. Inteligentės merginos tiktai dailinas, dusauja iš meilės ir pro langus šnairuoja, belaukdamos "romantiškųjų kuningaikščių"; kaimo ponai su "mužikėliais" dažniausia kur prie buteliukų, dvarų ponai — prie buteliukų ir kortų net šimtinėmis žarstė. O moters?.... Vienos triųsias ir net už vyrus visus darbus atlieka, o kitos triųsias, ašaroja ir pas prabaštėlį vyručių skųstų bėgineja. Aplinkinis jaunimas, kaip moka, taip šoka. Užtai mokykla Alvito turi išvaizdą begriuvančios senoviškos smuklės; o aludės ir traktierėliai ir žydėte žydi. Tiesa, reikia pažymėti, kad alvitiečiai privertė smuklininkus šventadieniais per pryšakį į smukles žmonių nebeleisti. Kas iš vyrų trokšta, turi jieškoti užpakalinių durų. — Maniau išsigert vistiek gauni, o bobos taip greit ir nesuras.

Vardan teisybės, reikia pripažinti, kad alvitiečiai vis-gi dar vieną įstaigą turi: "Žiburys" čia žiba. Bet žiba ne taip, kaip kitur. Buvusiam kun. T. paraginus, žmonelės susirinko, "įsitaisė" sau pirmininką, iždininką ir kitus valdybos narius, sumetė kelis skatikėlius, sutvėrė šiokį-tokį kningynėlį, — žodžiu, padarė visai kaip kitur; na ir lai sau per amžius žiba! Jokių susirinkimų, atskaitų ir paskaitų nereikia. Kam čia gaišintis? Alvitiečiai kitur susirinkimus daro. Taigi, ir nestebėtina, kad daugeliui iš jų džiova į kišenių kibo.

El Be.

("Lietuvos Ūkininkas").

IŠ KAUNO GUB.

Kauno gub. miškų apsaugos komitetas uždraudė kirsti miškus: barono Engelhart Baračės dvare (Ežerėnų pav.) — dvidešimčiai metų; grafo Benedikto Tiškevičiaus Davoniškio dvare (Panevėžio pav.). — dešimčiai metų ir dvarininkės Onos Chuščovos Juzefavo dvare (Raseinių pav.) — dešimčiai metų. Mat, perdaug jau uoliai tie dvarininkai naikino miškus.

("Viltis").

Tarp Šiaulių, Tauragės ir Tilžės žada važinėti automobiliai. Tauragės gyventojas Rabinovičius, anot "Nauj. Liet. Ceit.", jau turi tam du automobiliu nupirkęs, o jai dalykas gerai eis, tai žada jis dar du automobiliu pargabenti. Tokiu budu kelias nuo Šiaulių į Tilžę (per Eidkūnus dabar) pasitrumpintų kokia 10 valandų.

("Lietuvos Žinios").

IŠ RIETAVO, RASEINIŲ PAVIETO.

Liepos 28 d. kaime Liegų sudegė trijų ūkininkų 12 butų. Priežastis gaisro — neatsargumas — ugnį sukurusios, paliko duris atviras, vėjas išnešė ugnį į stogą ir povisam.

Seimo Lepšys.

("Lietuvos Ūkininkas").

IŠ LIEPLAUKĖS, TELŠIŲ PAVIETO.

Lieplaukyj apsigyveno stebuklinga daktarė Januškienė. Mat Įlakių klebonas apskelbė iš sakyklos žmonėms, kad prie tokių apgavikių "šundaktarių" nesikreiptų gydytis, tai "daktarė" persikėlė į mūsų Lieplaukę apgaudinėti žmonių. Tik vargu tai jai seksis.

("Lietuvos Ūkininkas").

IŠ ŽARĖNŲ, TELŠIŲ PAV.

Čia prieš tryliką metų įsteigta monopolinė, deggtinės sankrova jau davė valdžiai šimtą ir vienuoliką tūkstančių rublių (111.000 rub.)! Netikėtina, bet taip yra. Žarėnų parapija kasmetai prageria kuone po dešimtį tūkstančių rublių. Tais piningais galima buvo įsteigti porą vidutinių mokyklų, o užlaikyti galima būtų kiekviename kaime liaudies mokyklas. Pakilus apšvietimui, pakiltų ir žmonių gerovė. Ir visur tas-pats.

K. Vidutinis.

Turime liaudies mokyklą ir du mokytoju: vyresnysis — lietuvis, jo pagelbininkas rusas. Mokyklos vedėjui paprašius paskirti 10—15 rub. lietuviškiems vadovėliams nupirkti, valsčiaus rinktiniai atsisakė delto, kad mokytojas nesutiko iš savo kišenės duoti jiems vieno kito rublio "magaryčioms!?" Be magaryčių pas mus, ir kitur Lietuvoje, negalima jokio reikalo atlikti. Kas gi lietuvius pripratino prie paprikų? O gi "valsčiaus ponai" ir kiti valdininkai, kurie už kiekvieną savo žingsnį reikalauja užmokesnio! Net ir pačto kantoroje neapsieina be magaryčių.

K. Vidutinis.

("Viltis").

IŠ TAURAGNŲ, EŽERĖNŲ PAVIETO.

Liepos 20 d. pražuvo iš Tauragnų urėdninkas Citavičius. Jis buvo nepagirtino pasielgimo žmonių sėbras, ne vieną inkązdavo. Jau buvo žmonės pradėję skųsties ant jo, bet Citavičius, urėdninkavęs beveik 25 metus, prisirinko nemaža gudrybės ir mokėdavo prieš vyresnybę išsimeluoti. Galų gale vienok inkrito į nebeatnarpliojamą kilpą. Teismas buvo pasmerkęs K. Kilą 4 dienomis kalėjimo, arba 20 rubl. pabaudos. Kilas užmokėjo pabaudą per urėdninką ir paėmė iš jo kvitą. Urėdninkui, matomai, buvo sunku skirties su piningais, ir jis sumanė juos prisisavinti, pasamdydamas atsėdėti senatikį Lebedevą tas 4 dienas už 5 rub. Bet Ežerėnuose dalykas išėjo aikštėn, senatikis prisipažino.... Žinodamas, kad už tai bus atsakomybė, urėdninkas inkrito kaip vandenin. Čia indomu va dar kas: urėdninko prasižengimas čia didelis; taigi augštesnioji policija, atsidengus tai istorijai, turėjo pasirupinti jos nebepaleisti. Tuotarpu oficiališka žinia apie šitą dalyką buvo Tauragnuose liepos 19 d., urėdninkas išbėgo liepos 20 d., o ponas pristavas atsiuntė paimti kningų ir ginklų Antalieptės urėdninkavos tik liepos 23 d. Kas gali žinoti! O gal urėdninkas daugiau kibeinių pridirbo? Žinoma, kad kai-kurie jau pernai paimti iš žmonių piningai dar iždan tebėra neindėti. Tuotarpu urėdninko šeimyna visą mantą išpardavė, kelias dienas pagirtuokliavo, pasiskandalijo po Tauragnus ir išsivilpė savo keliais.

Kabarkšteika.

("Viltis").

KAIMO JAUNIMO PASILINKSMINIMAI ZANAVYKIJOJ.

(Nuo mūsų korespondento).

Linksma jaunikaičiui ar mergelei žaisti tarp panašių sau draugų. Gražu ir pašaliečiui pažiurėti, matant tenai gražiai ir padoriai elgianties.

Pas mus taip vadinami jaunimo pasilinksminimai paprastai vadinami "jaunimais" arba "rabaksais", neatsižymi geromis pusėmis. Jie daromi tankiausiai ar tai pabaigus kokį lauko darbą, kuomet jau, žinoma, ūkininkas nepasigaili pabaigtuvėms parvežti keletos viedrų alaus, ar per taip vadinamas "loterijas", kurios dabar labiausiai prasiplatinusios. Jos rengiamos šiaip: jaunikaitis, turėdams netikusį kokį laikrodį, armoniką, smuikį.... parduoda numerius savo draugams. Susirinkus keliems rubliams, jisai parveža "fundui" keletą viedrų alaus ir degtinės, pakviečia griežikus, tankiausiai šventadienyje ir tuomet eina šokiai, riksmas ir užimas girtų iki švintant.

Bet šie būdai linksminimosi paskutiniu laiku pradeda pamažu nykti, nes kuningai iš sakyklų, daro "lermą" keikdami tuos, kurie šiuos pasilinksminimus lanko ir išvadina juos visokiais vardais: — šiksnotsparniais, valkatoms, naktiniais paukščiais, bedieviais. Prisiklausant kuningų pasakojimų, tuli ūkininkai kaimų: Gudaičių, Bliuvų ir kt. Liesnitstvos vals., sudarė net tam tikrą naktinę ginkluotą milicija, susidedančią iš šešių, penkių ypatų. Priedermės jos — gaudyti "naktinius paukščius", "šiksnotsparnius" ir bausti, uždedant piningines pabaudas ūkininkus, kurie drystų panašius pasilinksminimus leisti, — pirmą kartą iki 5 rublių, antrą dvigubai ir tt. Bet tie tvarkadariai, nemigę vieną kitą naktį ir nieko nesumedžioję, suiro. Buvo panašios milicijos ir kitose vietose.

Bet ką pasilinksminimo priešai šią savo taktika nori pasiekti? Žinoma, nori užlaikyti tvarką nak-

tyj; panaikinti vakarūškas, nubausti "šiksnosparnius", kurie ūkininkams naktimis pridirba kartais pusėtinai jaibių. Gerai! Gal but geriau, jai mūsų jaunuomenė taip susnudus ir atšalus nuo visko, šventadienius, tą vienintėlį liuosą laiką, praleistų smuklėse, o pasilikusiejie namuose miegotų lovose? Tiesa, doras žmogus negal užginčyt, kad dabartiniai kaimo jaunimo pasilinksminimai yra dori ir kad nereikia juos naikinti. Reikia juos naikinti, bet nepanaikinti, t. y. reikia sutverti vieton blogų, pasilinksminimus dorus, paremtus ant etikos pamatų, kur susirinkęs jaunimas galėtų linksmai pažaisti, padainuoti, pasiskaityti laikraščių ir kningų, vienu žodžiu, kur galėtų lavintis tarp sau panašių draugijų. Be to męs negalime nieko geresnio sulaukti iš mūsų kaimo jaunikaičių.

Kas dabar gal veikti šitoj pakraipoj? Mokytojai, veik vienintėlė kaimo inteligentija, aštriausiai dabojami valdžios. Veikti beveik negalima, nes valdžia kiekvieną nekalčiausią susirinkimą gal paskaityti slaptu, nelegališku. Bet reikia kaltinti ir pačius mokytojus už jųjų nerangumą, tinginiavimą ir perdidelį prisirišimą prie alučio ir degtinės. Apart mokytojų, kaimo jaunimo palaikimas turėtų rupėti ir kuningams. Jie arčiau stovėdami prie kaimiečių, tankiai sueina su jais ir dar vis turi šiokį-tokį užsitikėjimą, jie galėtų daug padaryti. Bet mūsų kuningai moka tik griauti, o vietoj sugriauto nieko neduoti. Turbūt mūsų kuningams koktu vienytis su prasčiokais; jiems miela vien pas turtinguosius ūkininkus puikiai pavazinėti pasilinksminti. Taigi nėra ką jaunuomenei ko gero nuo kitų tikėtis, reikia kiek galint apsižiurėti patiems.

Ir ištiesų, jau šioj pakraipoj padaryta pradžia. Veiklesni tautiečiai surengė gražius pasilinksminimus. Privesiu čion vieną atsitikimą, kuris, kaip manau, bus daugeliui žingeidus.

28 d. rugpjučio Ašmoniškių kaime, Liesnitstvos vals., pas ūkininką A. Misevičią atvažiavo iš Naumiesčio kningyninkas Leveckis su kinematografu, rodyti krutančius paveikslus. Turi leidimą važinėti po visą Suvalkų guberniją ir žada apvažiuoti daugelį vietų. Susirinko apie šimtas žiurėtojų vien bernaičių ir mergaičių. Kur buvęs nebuvęs, atvyko ir kun. J. Kutas, nesenai ištrukęs iš seminarijos mūrų. Čia, matomai, kuningėliui rupėjo ne kinematografas, bet kas ten daugiau.... Susivadino visus kambarin ir sakė padarysiąs "baikų". Bet vieton "baikų", ar, atsakančios rimtos prakalbėlės, pradėjo, kaip vienas kuningas išsireiškė, veik paprastą, nuolat girdimą bažnyčiose, "gromuliojimą katekizmo", ir kritikavo kokią ten knyngelę. Iš to juokės dagi bobelės. Nusibodus klausyti, keletas jaunikaičių stačiai užprotestavo, sakydami: "susirinkome męs čia pasilinksminti, pažiurėti paveikslų, bet ne pamokslo klausytų, nurodinėdami būda, ką ir kaip reiktų prakalbėti į susirinkusius. Tas labai nepatiko kuningėliui. Su vienu kaimiečiu vaikinu šoko į ginčus, bet gavęs gerokus atsakymus, pradėjo jį vadinti piemeniu, kad drysta kritikuoti kuningų darbus, tai ėsąs nekatalikas. Visi pasipiktino tokiu kuningo pasielgimu. Prasišalinus jam, viskas ėjo kuogeriausiai. Tautiški šokiai, dainos.... Krutanti paveikslai išėjo blogai, bet nemačiusiems tokių "šposų" kaimiečiams, jie labai patiko. Dabar ten žmonės atvirai sako, jog kuningai nieko tverti nemoka, ardo vien kitų gerą darbą.

Pirmas toks atsitikimas pas mus. Geistina būtų, kad ir kitose vietose būtų rodomi krutanti paveikslai, nes jie pritraukia kaimietį.

V. Krivaitis.

Truksta mums žmonių.

Paskutiniais metais Lietuvoje, kaip grybai po lietaus, pradėjo dygti vartotojų draugijos. Vos keli metai tepraslinko nuo pirmųjų vartotojų draugijų Lietuvoje steigimo, o jau šiandien męs turime jų daugiau kaip šimtą. Matyt tat, kad vartotojų draugijų skaičius per keletą metų dar žymiai padidės. Be to, jau turime Lietuvoje ir porą dešimčių taupymo-paskolos draugijų. O ir jų skaičius, neabejoju, kaskart didinsis.

Kaip vartotojų draugijoms, taip ir taupymo-paskolos draugijoms reikalingi buchhalteriai, sankrovų vedėjai, kasininkai ir tt. Prideramai gi prisiruošusių užimti tas vietas žmonių męs tuo tarpu kaip ir neturime. Sankrovų vedėjai pas mus tuo tarpu beveik visi neikiek prekybos šakoje ligšiol nesidarbavę, jokios priekybos mokslo neragavę, kiti gi net tiesiog nuo arklo į sankrovos vedėjus patekę. Užtat ir vartotojų draugijų sankrovos, tokių vedėjų vedamos, silpnai tegyvuoja. Iš vieno gerai pažįstančio vartotojų draugijų gyvenimą Lietuvoje žmogaus, kurs, galima sakyti, beveik visas Lietuvos vartotojų draugijas patsai aplankė ir ant vietos viską matė, sužinojau, jog tik gal ketvirta dalis mūsų vartotojų draugijų sankrovų ištikrųjų stipriai laikosi, o visos kitos arba apysilpniai arba visai silpnai tegyvuoja.

Silpną Lietuvos vartotojų draugijų sankrovų gyvavimą galima išaiškinti tuo, kad mūsų žmonės dar nelabai supranta vartotojų sankrovų reikalingumą ir naudingumą, pertat nepalaiko jų. Bet daugumoje kalti tame patįs sankrovų vedėjai, per kurių neišmanymą gerai reikalus vesti ir einasi sankrovoms nekaip.

Paskolos-taupymo draugijoms, kiek žinau, sekasi gerai. Bet reikia pastebėti, kad daugelyje vietų apmokamąsias tose draugijose vietas užima dažniausiai ne lietuviai. Kodėl taip? Spėju, kad neatsiranda lietuvių, galinčių užimti tas vietas. Reikia žinoti, kad vesti draugijos reikalus gali tik tos šakos specialistas, o mums jų ir truksta.

Kaip matome tat, truksta mums atsakančių ir vartotojų draugijų sankrovoms vedėjų ir buchhalterių, truksta ir paskolos-taupymo draugijose tarnaujančių specialistų. Žodžiu, mums truksta žmonių, prideramai prisiruošusių darbuoties prekybos šakoje.

Mūsų kaimiečiai, kiek galėdami, stengiasi pramokyti savo vaikelius, kad nereikėtų jiems užaugus žemę knisti, vargą vargti. Daugelis leidžia sunus į gimnazijas, bet dažniausiai duoda jiems baigti tik keturias klesas ir verčia seminarijon stoti. Gerai, jai vaikinas turi pašaukimą ir , paklausęs tėvų, eina seminarijon; bet jai vaikinas nenori eiti seminarijon, o tėvai neduoda daugiau piningų gimnazijai baigti, tai kur tuomet tokiam nedasimokinusiam dėties? Pasilieka tuomet tik kelias į aptieką ar į kokią raštinę. Ir visi tokie vaikinai, Lietuvoje vietos negaudami, iškeliauna Rusijon, kur vargais negalais prasigyvena, visai ten apsigyvena ir nevienas jų užmiršta Lietuvą. Kas kita, jai mūsų kaimiečiai leistų vaikus ne tik į gimnazijas, bet ir į prekybos ir komercijos mokyklas. Jai męs turėtumėm šiandien gerą burelį baigusios tokias mokyklas jaunuomenės, nesiskųstumėm, kad truksta mums sankrovų vedėjų, buchhalterių ar kitokių specialistų prekyboje. Mes jų turėtumėm užtektinai. Ir ne tik vartotojų sankrovos gerai tuomet pas mus gyvuotų, bet turėtumėm ir privatinių saviškių pirklių.

Turime dabar ir Lietuvoje prekybos mokyklų. Yra Kaune, Vilniuje, Žagarėje, Bauskėje. Reikėtų tat, kur kam arčiau, leisti vaikus mokyties į tas mokyklas. Keletą metų pasimokęs ir tą mokyklą baigęs vaikinas turės gerą duoną ir nereikės jam bėgti Rusijon, nes ras sau šiltą vietą ir Lietuvoje

J. L—is.

("Rygos Garsas").

Ko mums dar reikia?

Nesykį tenka girdėti užpuldinėjimai ant darbininkų, kad jie tamsųs, ištvirkę girtuokliai ir tt. Nežinau, ar šitie užmetinėjimai darbininkams teisingi, ar ne, nes mažai tepažįstu juos, tat ir tvirtinti — taip ar ne — negaliu.

Leiskime, pavyzdin, kad šitie tvirtinimai ir būtų teisingi. Tebunie taip. Jai taip ištikrųjų butų, nevienas gal jusų skaitytojai visą kaltę už tai suverstumet ant pačių darbininkų. Aš gi bet šitame klausime kitaip į visą dalyką pažiurėčiau. Tegu bus darbininkai ir tamsųs ir girtuokliai, ir šiokie ir tokie. Bet ar galima juos kaltinti, kad jie tokie, o ne kitokie. Taigi, kad ne. Jie nekalti, kad per savo neišmanymą tais, o ne kitais, gyvenimo keliais žengia. Kalti gi labiau tame ne patįs darbininkai, bet mūsų apšviestunai, darbininkų vadovai ir švietėjai, kad nepasirupino pastumėti darbininkų į kitas gyvenimo vėžes, kad nepatraukė jų prie šviesos ir susipratimo.

Tik prisižiurėkime gerai darbininkams, jų gyvenimui.

Mūsų darbininkai, tai daugumoje tamsųs kaimiečiai, tiesiog nuo arklo miestan atvykę. Atvykę miestan, gauna sau darbą kokiame nors pabrike, vargsta per dieną, prakaituoja, kad nors pragyvenimui uždirbus. Nusidirbęs per dieną, vakare arba sėdi namie ir nieko neveikia, nes nežino kas veikti, arba susiradęs sau draugus linksminasi sau kur nors smuklėje. Ir ištiesų, kurgi vakarais ir šventadieniais mūsų darbininkui dėtis, kur jam liuosąjį laiką naudingai praleisti? Norint atpratinti darbininkus nuo girtuokliavimo ir kitų nedorų darbų, reikia stengties patraukti juos prie šviesos, reikia, kad jie pamylėtų kningą ir laikraštį, kurie butų jo šventadieniu draugu ir mokytoju-švietėjų. O kas gi tai gali atlikti? Juk patįs dar nesusipratę darbininkai to neatlikę. Čia tat ir yra plati dirva mūsų apšviestunams, mūsų inteligentams. Gana ginčyties tarp savęs, kurie daugiau nuveikiame. Dirva plati, tik artojų jai arti mažą, o ir tie patįs dabartiniai artojai vietoj tą dirvą gerai išarus, tik pešasi tarp savęs, mažai ką per tai tenuveikia, o toji dirva ir toliau pasilieka usnimis užžėlusi.

Kaip gi tą dirvą išvalius, kaip tas tai usnis išrovus? — gal ne vienas paklaus. Daug gal yra tam budų, bet aš čia turiu omenyje vieną, kuris, mano nuomone, bene bus tik praktiškiausis. Mano nuomone, mums, lietuviams, kurių Rygoj yra apie 30—40 tūkstančių (kiti spėja net ligi 60 tūkst. lietuvių Rygoje esą), reikia tokios vietos, kur kas vakaras pasiliuosavę nuo darbo, galėtume sueiti, pasikalbėti apie savo reikalus, pasiskaityti laikraščių, pažaisti, dorai pasilinksminti ir tt. Žodžiu, mums reikia tokios vietos, kur męs nenuodytumėm svaiginančiais gėralais savo sveikatą, bet šviestumės, lavintumės ir dorintumės, o drauge ir prie draugijinio gyvenimo pratintumės. Kalbėdamas apie tokią vietą, kaipo pavyzdį, turiu omenyje gyvuojančią Vilniuje (ir Odesoje) draugiją "Rutą". Tai yra Vilniaus lietuvių susivienijimo draugija.

Toliau, apie pačią draugiją, kaip ji turėtų buti sutvarkyta, ką ji turėtų veikti ir tt. parašysiu kitą sykį.

A. M.

("Rygos Garsas").

Ą New Yorko majoras Gaynor, kuris buvo pašautas 9 rugpiučio d., dabar yra tiek jau atsitaisęs, kad vaikšto su savo šeimyna. Tik išrodo truputį lyg pasenęs. Paveiksle nuo kairės į dešinę stovi: Norman Gaynor, Helena Gaynor, Gertrude Gaynor, Majoras Gaynor, Gaynorienė, Vingutienė ir Vingut.

IŠ AMERIKOS.

PANAMOS FORTIFIKACIJA.

Prezidentas Taftas, atsidarant kongreso posėdžiams, paduosiąs kongresui sumanymą paskirti 2 milijonu dolarių Panamos kanalo fortifikacijoms įtaisyti. Šita suma turėsianti būt tuojaus vartojoma. Apskriti Panamos fortifikacijoms aprokuoja 14 milijonų dolarių Pagal Tafto — Amerika turi pilną tiesą fortifikuoti Panamos kanalą. Fortifikacijos turėsią būt įtaisytos ir ant salų ties ineigą į Panamos kanalą.

SVEDAMS NĖSĄ REIKALO VAŽIUOTI AMERIKON.

Švedijos generališkas konsulis Amerikoje Lagerkranz davęs patarimus Švedijos valdžiai, kad jistengtųsi sulaikyti švedų emigraciją Amerikon. Švedijoj, sako jis, tiek pat yra progos užsidirbti piningų, kiek Amerikoje. Švedijoj geri esą įstatymai, tik nėsą pakaktino darbštumo ir prisirišimo prie darbo, kas yra Amerikoje. Švedijoj nėsą pakaktinai praktiško vedimo darbo, nėsą gerų amatų mokyklų; Švedijoj baigę mokslus žmonės esą daugiausia pesimistiški filozofai ir apie gyvenimą nemaną. Jaigu į tai viską Švedijos valdžia atkreiptų akį ir mažintų skaičių nepakakintų, tai pakiltų šalies pramonija ir darbininkai nebavažiuotų Amerikon, nes Švedijoj būtų daug geresnis gyvenimas.

PRASIŽENGĖLIS IŠRINKTAS KANDIDATU KONGRESAN.

Loudow, K. Čia likosi kandidatu kongresan išrinktas Coleb Powers. Jis už užmušimą demokratiškojo gubernatoriaus Goacbel buvo teisman atiduotas. Tris kartus teismas rado jį kaltu, bet jo apginėjams pasisekė bylą atnaujinti; ketvirtoj byloj prisaikintieji teisėjai negalėjo susitaikyti. Powers išsėdėjo 8 metus kalėjime. Jis pirma buvo valstijos sekretoriumi.

TIKINTI ŽMONĖS AMERIKOJE.

Pagal valdžios skaitlinių (Department of Commerce and Labor) visose Suvienytose Valstijose 1906 metais buvo išviso visokių tikėjimų parapijų bei organizacijų 212230; į jas prigulėjo parapijonų 32.936.445. Tokiu būdu didesnė pusė žmonių (81-279.988) Amerikoje visai nepriklauso į jokias parapijas.

Įvairių protestantiškų parapijų bendrame skaičiuje 212.230 buvo 195.618 ir jų turtas buvo apkainotas 935.942.578 dolarių. Katalikiškųjų parapijų bei organizacijų buvo 12.482, jų turtas buvo apkainotas 292.638.787 dolarių. Visų tikėjimų parapijų bei organizacijų turtas 1906 m. išnešė $1-257.575.867.

Protestantų parapijos užlaikė 1906 m. 165.128 nedėldieninių mokyklų, kuriose buvo 1.564.821 perdėtinių bei mokytojų ir 13.018-434 mokinių. Katalikiškos parapijos 1906 m. turėjo 11.172 nedėldieninių mokyklų, kuriose buvo 52.470 perdėtinių bei mokytojų ir 1.481.535 mokinių.

Apskritai Amerikoje protestantų yra daugiau, negu katalikų: protestantų — 20.287.742, katalikų — 12.079.142. Tačiaus daugiaus yra katalikų negu protestantų šiose valstijose: Arizonoj, Californijoj, Colorado, Connecticut, Louisianoj, Maine, Massachusetts (šitoj valstijoj katalikų 1.080.706, o protestantų 449.358), Michigan, Montana, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New Mexico, New York (šitoj valstijoj katalikų yra 2.285.768, o protestantų 1.237.992), Wisconsin ir Wyoming. Visose kitose valstijose didelė dauguma protestantai.

PREZIDENTUI TAFTUI SUKAKO 53 METAI.

15 rugsėjo Taftui sukako 53 metai amžiaus. Taftas gavo daugybę pasveikinimų, tarp kitų ir nuo Anglijos karaliaus Jurgio V.

CENSUS BIURO ŽINIOS.

Washington, D. C. Census biuras pagarsino, jog laike paskutinio gyventojų suskaitymo mieste Cleveland buvo 560.663 gyv.; 1900 m. jų čia buvo tik 381.768. Tokiu budu Cleveland gyventojų skaitliumi pralenkė jau Pittsburgą.

VAIKŲ PARALYŽIS.

Providence, N. J. Čia tarp vaikų platinasi liga paralyžis. Buvo jau 122 apsirgimai. Iš apsirgusių mirė rods tiktai 3, bet išgijo tik dešimta apsirgusių dalis. Iš pradžių liga griebė žindančius vaikus, dabar ji griebia jau ypatas iki 20 metų.

AMERIKON ATVAŽIAVO CHINIJOS CIESORIAUS DĖDĖ.

TSAI HSUN.

Chinijos ciesoriaus dėdė Tsai Hsun 19 rugsėjo laivu "Mandžiuria" pribuvo į San Francisco. Kelionėje esąs susirgęs, gavęs bronchitą. Amerikon jis atvažiavo politiškais tikslais.

NORĖJO STUDENTES SUDEGINTI.

Andoner, N. H. Po miegančių studenčių Practor Academijos butu nesugautas vyriškis bandė ugnį sukurti ir tokiu budu triobą padegti. Triobos prižiurėtoja prie jo darbo užtiko ir jis ją primušė, bet pats bėgti turėjo. Ugnį praeiviai užgesino. Ką padegėjas norėjo atsiekti, nežinia.

LENKŲ SOCIALISTŲ VADOVAS AMERIKOJ.

New York. 26 d. rugsėjo atkeliaus Amerikon Austrijos parlamento pasiuntinys Konrad Daszinski. Jis yra lenkų socialistų vadovu ir vienas iš geriausių lenkų kalbėtojų Europoj. Amerikon jį užkvietė Lenkų Socialistų Sąjunga. Atlankys jis New Yorką, Pittsburgą, Chicagą, Clevelandą, Buffalo, Bostoną ir kitus miestus.

ORLAIVIŲ LENKTYNĖS.

Boston, Mass. Pasibaigė čia orlaivių lenktynės. Daugiausiai dovanų, nes 22.000 dol., gavo anglijonas Claude Graham White, bet jo orlaiviai buvo prancūziški, ne paties pagaminti.

VĖL GIRIŲ GAISRAI.

Seattle, Wash. Netoli Lydon vėl užgimė girių gaisrai. Ugnį platina smarkus vėjas į visas puses. Ugnis artinasi su neišpasakytu greitumu prie tarpgiriuose esančių kaimų, Whateon pavietyj. sudegė jau diktai triobų. Nuostolius ugnies padarytus skaito jau milijonais dolerių.

EXPLIOZIJOS.

Linton, Ind. Vandalia anglių kasyklose 14 d. rugsėjo atsitiko dujų explioozija, kurios vienas darbininkas tapo užmuštas, vienas mirtinai sužeistas, o penki sužeisti sunkiai, bet ne mirtinai. Oloj buvo 300 darbininkų, bet keli buvo pasiųsti į kitą olos galą, kitaip daug daugiau butų expliozijos aukų buvę.

NUSIBANKRUTINO RAŠTININKAS.

New York. Žinomas Amerikoj raštininkas Gaspar Whitney pranešė teismui, jog nusibankrutino, taigi negali jis skolų užmokėti. Skolų jis turi $36.157, daugiausiai kaltas Amerikos pasiuntiniui Paryžiuj Bacónui, nes $29.000. Visi minėto raštininko turtai verti $75.

NUOSTOLIAI UGNIES PADARYTI.

Rugpjučio mėnesyj Jungtiniuose Valsčiuose gaisrai pridirbo nuostolių ant 21.500.000 dol.; per aštuonius šių metų mėnesius 148.000-000 dol.; nuostoliai pridirbti girių gaisrų čia nepriskaityti, o jie taipgi milijonais skaitomi.

KVIEČIA KOVON.

Orlaivininkas Graham White, kuris lenktynėse Bostone laimėjo didžiausias dovanas, pakvietė kovon visą Amerikos karišką laivyną. Jis sutinka, kad į jo orlaivį šaudytų aštriais kanuolių šuviais, reikalauja vien, kad ir jam leista butų iš orlaivio metyti į laivus explioduojančias bombas. Žinoma, kad jo pakvietimo laivyno užveizda nepriėmė. White yra anglijonas.

SANKROVA PILVE.

St. Joseph, Mo. 15 rugsėjo mirė hospitalyj negras. Padarius sekciją, jo pilve atrasta čielas rinkinys visokių daigtų, buvo čia: 125 visokio didumo vinių, du geležies gabalai, trįs geležiniai burbulėliai, 50 dvyninių spilkų, 150 plaukams spilkų, 45 guzikai, 40 akmenėlių, 30 paprastų spilkų, 40 divoninių vinučių, 10 slyvų kaulelių. — Visi daigtai svėrė 5 svarus. Kaikurie buvo pilve keliolika metų.

PER DAUG DRABUŽIŲ DĖVĖJO.

New Yorke trečioj ave. ėjo gana storas žmogus, policijai jis pasirodė per storas, taigi ji pasekė paskui jo ir ties policijos stotim paprašė užeiti vidun. Ten ji nurėdė ir atrado, kad jis dėvėjo: dvyliką sermėgų, šešias poras kelnių, vieną kamzelką, vieną nedabaigtą moterišką sijoną. Tuos daigtus jis buvo pavogęs.

AUTOMOBILIAI.

Amerikoj vis mažiau vartojama arkliai. Dabar net farmeriai vietoj arklių perka automobilius. Vienoj New Yorko valstijoj yra vartojama 60.000 automobilių, kurie verti $600.000.000. Kitose valstijose irgi vartojama ne maža automobilių: Californioj — 35.000, Illinois — 27.500, Pennsylvanioj — 26.000, Ohio — 25-500, Mass. — 25.000, New Jersey — 20.000, Iowa — 16.900, Indiana — 14.500, Michigan, 13-000 ir tt. Automobilio kaina apskritai imant $1.500.

DVIEM KOJOM PARŠAS.

Iš Vanderbilt, Mich., praneša, kad vieno farmerio kiaulė atsivedus dviem kojom paršą. Kojos esą priešakyj. Šiaip jau paršas esąs visai kai paršas.

BARZDASKUČIAI NORI GAUT DAKTARŲ TITULĄ.

Barzdaskučių unijos mitinge buvo pakeltas klausimas apie atgavimą barzdaskučiams daktarų titulo. Mat senovėje barzdaskučiai vadinos daktarais. Atgaudami daktarų titulą (tonsuros daktaras) barzdaskučiai turėsią žinot galvos anatomiją ir mokėt aprišti žaizdas. Neužilgo Indianopolyje busiąs tarptautiškas barzdaskučių suvažiavimas, jame barzdaskučių doktorato klausimas busiąs apsvarstytas galutinai ir jaigu liksiąs priimtas, tai bus atsikreipta į įvairias legislaturas, patariant įvesti tą naują doktoratą.

NAUJI PADAVADIJIMAI WISCONSINE.

Nuo 1 dienos rugsėjo uždrausta gerti vandenį iš tų pačių indų. Tas daroma apsisaugojimui nuo limpančių ligų. Visose mokyklose, geležkelių stotyse ir visose viešose vietose turi but vanduo uždengtam inde su kranu, o savo stiklą tur turėti kiekvienas norintis gerti.

Važiuojani į Wisconsiną tegul nusiperka puoduką nes be jo reikės troškti. *F. Mikolainis.*

NUPLAUKĖ SU NIAGAROS VANDENS PUOLIMU.

Niagara Falls, N. Y. Kapitonas Chas Larsen, 19 d. rugsėjo su savo motoriniu laiveliu laimingai nuplaukė amerikoniškoj pusėj su Niagaros vandens puolimu. Netoli puolimo smarkus vandens tekėjimas buvo apvertęs jo laivelį, bet Larsonui pasisekė jį vėl atversti. Policija norėjo jam neduoti plaukti.

SENA STUDENTĖ.

Columbus, Ohio. Pastojo kaipo studentė į čianykštį valstijos universitetą 80 metų moteris A. D. Wenship. Vėlai sumanė giliau su mokslais susipažinti. Bet mokintiesi mat niekada ne per vėlu, jaigu kas nori mokintiesi. Į Columbus atkako šita moteris iš Michigano, kur ji lankė vasarinę mokyklą.

RAŠYTOJA APAKO.

Ponia Mary Raberts Rinehart, Amerikos gan žinoma rašytoja, paskutiniu laiku pradėjo nieko nebematyt. Ji su savo vyru važiuoja Vokietijon gydytųs. Tačiaus vargu bau galėsianti išgyti.

Mary Roberts Rinehart yra parašius nemažą apysakų, kurių paskutinė "The Window of the White Cat" (Baltos Katės Langas) turėjo nemažą pasisekimą.

NAMŲ PAGRAŽINIMO KURSAS.

Columbia universitete yra įvestas kursas, kuriame mokinama, kaip gražiai dekoruoti kambarius. Kurse išguldinėjama dailės ir dekoravimo historija, mokina paišy-

mo ir tepliojimo, modeliavimo ir gražaus apstatymo daigtais kambarių.

LEDO SUVARTOJIMAS AMERIKOJE.

Suvienytose Amerikos Valstijose per metus suvartojama 37 milijonai tonų ledo. Iš to skaičiaus 15 milijonų tonų yra darytinis ledas.

NELAIMĖS ANT GELŽKELIŲ

Douglas, Ga. Pasažierinis traukinys Florida & Georgia geležinkelio užbėgo ant skersai rėlių važiuojančio automobilio, kuriame buvo miesto majoras su dviems draugais. Majoras tapo ant vietos užmuštas, o vienas jo draugų sunkiai sužeistas.

Hold, Mo. Netoli nuo čia susimušė du geležinkelio traukiniai. Prie to viena ypata tapo užmušta, o 19 sunkiai sužeista.

Cairo, Ill. Prie Bech Ridge susimušė du gelžkelio traukiniai. Prie to keturios ypatos tapo užmuštos, o dvi sunkiai sužeistos.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Tampa, Fla.* Nuo 9 sevaičių streikuoja čia 12.000 cigarų dirbėjų. Darbininkai reikalauja pripažinimo unijos, bet darbdaviai nesutinka.

¶ *La Crosee, Wis.* Pasibaigė čia streikas darbininkų meržių dirbtuvėse ir 200 darbininkų sugrįžo darban nieko per ilgą, besitraukiantį nuo birželio mėnesio streiką neiškovoję.

¶ *Kansas City, Mo.* Kalnakasiai pietvakarinio apskričio anglių kasyklų susitaikė su kasyklų savininkais ir priėmė unijos kontraktus. Darbai prasidėjo kasyklose nuo pereito utarninko. Sulyg unijų kontraktų, algos pakeltos 3c už toną ir 5c "Long Wall". Toliau galinčius užgimti nesutikimus nutarta palikti išrišti kasyklų Kongreso inspektoriui. Jaigu kasyklų savininkai uždarytų kasyklų olą, netekusiems darbo darbininkams mokės po 1 dol. už dieną, o jaigu per darbininkų kaltę darbai sustotų, jie mokės po 50c už dieną. Straikai čia traukėsi penkis mėnesius ir, žinoma, abidvi pusės daug nuostolių turėjo.

|| Pereitą sevaitę Jungtinėse valstijose buvo 210 nusibankrutinimų, arba 37 daugiau negu užpereitą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Draugija D. L. K. Vytauto parengė prakalbas, kurios atsibuvo 6 d. rugsėjo Dahlgren salėje; kalbėjo dr. Jonas Šlinpas ir F. J. Bagočius.

Pasirodžius ant pagrindų dr. J. Šliupui, jį pasveikinta gausiu delnų plojimu; padėkavojęs pradėjo kalbą.

Dr. Šliupas pasakė, jog lietuvia pirmutiniai iš baltveidžių persikeldami nuo Balkanų pusės į dar barbarišką Europą su savim atgabeno ir civilizaciją. Tarpe gerų pusių pas lietuvius užsiliko ir blogos: kaip antai nesutikimai ir stoka vienybės tarp atskirų genčių ir girtuokliavimai. Lietuviai buvo narsųs. Pergalėjus kryžiokus ties Gruenwaldu, panaikino jų zokoną. Prigelbėjo Europai pasiekti mokslus. Aiškino ir dabartines sanlygas; aiškino, jog nelygus turtų padalinimas skriaudžia darbininkų luomą, bet toji uoliai turi kovoti, stengtiesi pagerinti savo buvį. Negreitai gal socializmas įvyks, gal jis bus kitoks, negu męs dabar jį persistatom, bet ateityj turtų padalinimas turės būti maž-daug lygus. Nereikia naikinti ir daužyti darbavičių ir mašinų, jos palengvina darbą. Kapitalas reikalingas; ne technikoje su kapitalu piktas slėpiasi, bet netikusiame padalinime. Toliau sakė: "Išblaškykime protą skandinančius ūkus; griebkimės skaitymo pažangiųjų raštų. Būkime tokiais, kaip bitelė, kuri šokinėdama nuo vieno žiedo ant kito, uoliai medų renka".

Darbininkų klesa turi organizuotis, spiestis kruvon ir kovoti už geresnę ateitį. Imkitės amatų, pramonės. Męs turime geisti laimės ant žemės, palikkime dangų kuningams, lai jie ten eina!

Turime kovoti už moterų tiesų lygybę — emancipaciją.

Pažinę ant savęs rusų jungą, ir atkeliavę į šią laisvą šalį, turime budėti, idant ir šis kraštas nepakryptų, tapkime ūkėsais šios šalies. Balsuodami, turime blasuoti už atstovus tikrų darbininkų partijų, kurie prigelbėtų pagerinti darbininkų buvį.

Antras kalbėjo F. J. Bagočius apie lietuvių istoriją.

GARDNER, MASS.

Iškilo nesutikimai tarp S. L. A. 156 kuopos ir D. L. K. V. draugystės. Mat, D. L. K. V. draugystė buvo ant vieno čarterio su S. L. A. 156 kuopą. Dabar draugyste užsispyrė atsiskitt nuo kuopos. D. L. K. V. pirmininkas J. Jvonaitis išrada, kad esą negerai buti po vienu čarteriu. Vienok daugumas nori, kad būtų po senovei kruvoj, nes pigiaus išeina visiems mėnesinė mokestis. 11 d. Rugpiučio L. L. K. V. dr-jos susirinkimas buvo labai triūkšmingas. Buvo nurodoma daug negerų pirmininko posielgimų, kame jis kuopos ar draugijos reikalus atlikdavo vienas be visų žinios. Vienam draugui pasakius, kad pirmininkas panašiai negali elgtis. J. Jvonaitis su kumščia davė jam į krūtinę ir bemažą-ko nekilo didesnės peštynės. Prie to reikia pastebėti, kad šis pirmininkas yra socialistas.

Ar-gi negalėtų draugija išsirinkt geresnį pirmininką, tuomet vėl būtų ramu. *Draugas.*

IŠ LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ.

Atgavus Lietuvoje spaudą, Lietuvos laikraščiai visai buvo pradėję ignoruot Ameriką ir Amerikos lietuvius. Jai kada žiūrėjo į tą tolimąją šalį, tai vien gal to dolario dėlei.... Nuo spaudos atgavimo laikų lietuvių laikraščiams meilesnės patapo žinios iš kokio nors rūsiškojo Zacholustjevo, negu iš Chicagos, Brooklyno, New Yorko, Philadelphios ar kitų miestų lietuvių gyvenimo. Lietuva — motyna tapo tikra močeka savo išeivijai. Jos sūnus, kad ir toli gyvendami, atidžiai seka kiekvieną jos pasijudinimą, o jinai tik žvilgteri į juos iš augšto arba ir visai nežiūri. O žiūrėti būtų į ką. Juk išeivijoj gyvena ne mažiaus kaip šešta visos tautos dalis, turi savo reikalus, savo rūpestis ir dirba, gal nemažiau, kaip Lietuvoj kad dirbama. Įvairių lietuvių draugijų Amerikoj yra tūkstančiai, o kakurios jų turi tūkstančius sąnarių. Ir yr daugelis dalykų, kur labai būtų pravartu motyniškasai patarimas ar bent-gi akies užmetimas. —

Vos dabar pradedama Lietuvos laikraščiuose šis bei tas pastebėti iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Daro jau tai kada-ne-kada "Šaltinis", kada-ne-kada "Lietuvos Žinios", "Liet. Ūkininkas". Gal būt galima tikėties kad šalta motynos širdis neužilgio pradės atsileisti....

* * *

"Vilties" redaktorius A. Sm. buvęs vasarą Biržinose ir ten pastebėjęs malonų dalyką — Biržių dvarininkai dalyvaują ūkio ratelyuose, besistengią susiartinti su žmonėmis ir kalbą lietuviškai:

"Biržių dvarininkai — sako — nepanašus į Vilniaus gub. dvarininkus, kurie per ūkio draugijų susirinkimus vengia nors vienu žodeliu pratarti į valstiečius lietuviškai, tokiuo būdu paversdami draugiją lyg į kokią lenkinimo mokyklą ir pamiršdami tikrąjį įstaigos tikslą. Biržėnai-gi bajorai visų-pirma stengiasi būti suprantami valstiečiams, taikinasi į daugumą narių lietuvių valstiečių. P. p. Ordyniec, gr. Komarauskis, A. Chodakauskis — visi šneka lietuviškai; nors vietomis jiems ir sunku lietuvių kalba išreikšti savo mintis, bet vis dėlto stengiasi prasilaužti ir prasilauš toliaus, nes nori dirbti bendrai su valstiečiais ūkio kultūros dirvoje".

Grafo Č. Komarovskio referatas, kurį jis skaitė Biržų ūkininkų Būrelyje, indėtas "Vilties" 97 numerin. Tikrai galima sveikinti jaigu neatsivertimą dvarininkų, tai bent-gi jų norą dirbti lietuvių dirvoje.

* * *

"Viltis" praneša, kad rugpjučio 20 d., teismui paliepus, suimtas Ceikinės klebonas kun. Sopara. Kun. Sopara kaltinamas esąs už lietuvių propagandą ir separatizmą, už priešvaldišką agitaciją savo parapijonų tarpe.

* * *

"Draugas" aiškina scrantoniečių bylos dėl bažnyčios stovį. Scrantoniečiai, negaudami kuningo, rašę prašymą į Washingtoną, iš kur gavę atsakymą, kad, jaigu jie yra katalikai, tai turi pasielgti sulig katalikų bažnyčios įstatymų tuomet tik vyskupas duosiąs kuningą.

"Tuo tarpu teisėjas Newcomb apskelbė tolesnį nagrinėjimą bylos apie parapijos turto globą, o tatai tik parodo, jog "parapija" (suprask priešingoji vyskupui dalis) dar toli-gražu neatėmė bažnyčios nuo vyskupo; parapija (suprask prielankioji vyskupui dalis) vienu balsu nutarė išnaujo atiduoti bažnyčios turtą vyskupo globai, paliepė išrinktai komisijai iškrapštyti iš parapijos namų "gaspadorių" Jurkų, Apanui uždrausti vadinties šv. Juozapo parapijos prezidentu, o jo komitetui rinkti parapijos vardu piningus; kun. Klenauskas prapuolė, kaip kirvis vandenyje...."

"Draugo" redakcija griežtai tvirtina, kad Scrantono lietuvių bažnyčia liksianti vyskupo globoje.

* * *

"Kataliko" redakcija nurodo Susivienyjimui Liet. Rym. Kat. A., kad jo reikalai visai užmiršta organe

"Niekas, — sako — apie tos organizacijos reikalus nei rašo, nei prakalba. Kaip tik organu paliko "arcikatalikiškas" "Draugas" — viskas taip ir užmigo, kaip su ranka atimta. Ir pats organas tuo dalyku nesirūpina. O prieš seimą žadėta visko labai daug".

Pats laikraštis, anot "Kataliko", likęs nebe laikraštis, bet "kokia tai puodkelė, popiera kuoprasčiausia o turinys nusmukęs nuo koto". — Konkurentų gražiai mokama pasipravardžiuot.

* * *

"Vienybės Lietuvninkų" redakcija sakosi jau dabar pradėjusi rengti jubilėjinį numerį. Kviečia, kad seniejie ir dabartiniai bendradarbiai prisiųstų tan numerin savo fotografijas bei savo atsiminimus, kas buvo kada įdomaus ir syarbaus tame laikraštyje tilpę ir kaip tai atsiliepė ant skaitytojų:

"Kaip senieji, — sako — taip ir naujieji "Vien. Liet.", plunksnos draugai negali drovėtis už šito laikraščio ištūrėtą pozicijį per 25 metus, neminint. kokių smulkesnių tarpulaikių ir ydų".

"Ištūrėta pozicija".... Jos kaip tik "Vien. Liet." trūko ir tik ne apie ją rodos, galima bus kalbėti jubilejiniame numeryj. "Vien. Lietuv." daug metų gyvendama, daug ir visokių permainų pakėlė, jos-gi ir bus įdomus dalykas pažymėti 25 m. sukaktuvėse.

* * *

Kaip "plačiai" kaikurie mūsų žmonės galvoja, gali paliūdyt vienas užklausimų, duotas "Vien. Liet." redakcijai tūlo P P. Sako:

"Ar Žalgirio paminėjimo apvaikščiojimai palengvįs darbininkų būvį ir ar verta prisidėti darbininkams prie apvaikščiojimo?"

Tokių užklausimų akyvaizdoj nebūtų stebėtina sulaukus ir šitokių: ar yr kokia nauda darbininkams, kad danguj naktimis šviečia mėnulis.

Kas musų mokiniams butų naudingiausia.

I

Mokslo trokštanti lietuviška jaunuomenė susiėjo į Valparaiso mokyklą, kuri vadinasi dabar universitetu, bet Indianos valstijoje ji yra kaipo "Normal School"

Ši mokykla arba universitetas skiriasi nuo kitų visų "Normal Schools", o ypač universitetų. Čia gali pastot ir pastoja nemokantis rašyt ir skaityt. Ir to čia jį išmokina.

Kadangi šitoj mokykloj randa sau vietą žmogus su by kokiu mokslu: analphabetas ar ne, tik buvęs pradinėse kliasose, tai pasidarė ta mokykla populiariška ir visoj Amerikoj žinoma. Tai gi vienatinė mokykla, kuri gali mokiniams duot mokslą ir pragyvenimą už $1.51 centą sevaitėj ir dar iš to turėti pelną tokį, kad per 26 metus savo gyvavimo ši mokykla išnusamdytos bakužės su 12 mokinių užaugo ir dabar vertį į $2.000.000 su 5.000 su viršum studentų. Mokyklos abelnai pačios per save neužsilaiko ir reikalauja pašalinių įplaukimų padengimui išlaidų.

Gana bus rašyt apie geras puses šios mokyklos; daug jau apie tai buvo rašyta.

Aš čia noriu atkreipti atidą ant silpnų pusių, kurias turi ši mokykla ir duoda tuos silpnumus mokiniams. Lalis, Ilgaudas ir aš buvome pirmutiniai, kurie aplankėme šitą įstaigą ir užregistravome pirmą mokinę lietuvaitę vardu Olszewska. Vakacijom atėjus J. Ilgaudas nuvažiavo savo vakacijas tenai praleisti ir parašė paraginantį straipsnį "Lietuvon", jog yra gera mokykla tiems kurie turi nors biskį piningų, o nori prasimokyti pradinio mokslo ypač rašyt ir skaityt.

Toliau, gabiam organizatoriui ten pasipainiojus, skaitlius mokinių pradėjo didintesi, o dabar jau siekia 100 suviršum.

Tarpe studentų ten yra keturios kuopos įvairių organacijų: kuopa S. L. A., kuopa S. L. R. K. A., kuopa T. M. D., Mokslaeivių Apšvietos draugija ir jai ne klystu, L. S. S. kuopa.

Pasidarė čia centras lietuvių mokslaeivių Amerikoj. S. L. A. 24-tas seimas paskyrė $200.00 Valparaiso mokinių knygynui.

Tas puiku naudinga ir reikalinga yra, bet Susivienyjimas turėtų visados žiūrėti ir neduoti knygynui išnykti ir $200 dol. žuti nes knygyną tur but paliko privatiškose rankose pačių lietuvių studentų. Gal taip geriaus, nes yra jau mazgas, kuris riša lietuvius mokinius tarpe savęs, gaivina dvasią, visų ten esančių studentų ragina skaityti lietuviškas knygas. Pamindamas Susivienyjimo duotus $200.00, ne mažai užmesti, jog Valparaiso lietuvių mokinų knygynas yra ne tvarkoj anaiptol ne; — kiek aš žinau knygynas, dabar yra gerai tvarkomas. Aš primenu, kad Valparaiso mokykla tai ne lietuvių mokykla, bet Brown, Kendry & Company. Kaip lengvai lietuviška jaunuomenė ten suplaukė, taip greit gali ir išsisklaidyt (nes, kaip davėsi patėmyti, už mokslą mokestį kelia augštyn), ir jaigu taip, tai kam, tos knygos teks vertos daugiaus negu $200.00 (nes daug dar yra knygų visuomenės sudovanotų). Jaigu ne Susiv., tai aš sakyčiau — "Aušra" turėtų turėt tam tikrą išrinktą komitetą, kuris turėtų prižiūrėti lietuviškos visuomenės turtą, kad visuomenės piningai, duoti mokslui, neliktų be naudos.

Šito straipsnio tikslas nėra surengi kapus Valparaiso mokyklai ir lietuviškai Valparaiso jaunuomenei pakasynas intaisyt.

Rodijau ir rodysiu važiuoti į Valparaiso mokytis tiems, kurie turi šiek-tiek piningų ir nori po sunkaus darbo pasilsėt, o po draug šio-to išmokti.

Bet apsirinka tie, kurie važiuoja, kad, įstojus į Valpariso universitetą, ir pabuvus ten kokius du metu mano, kad nereikalaus sunkiai dirbti, ims šimtus dolarių kas mėnesis.

Ne šimtais dolarių mokslas įgyjama šioj gadynėj ir ne pagal diplomus šiuose laikuose darbdaviai algas moka.

Negaliu nepaminėt, ką aš patėmijau apsilankęs Valparaise — musų mokiniai Valparaiso universitete Amerikoje užima vietą klierikų Lietuvoje.

Čia dėdienės jiems keptas vištas veža, iš mazgelio išrišusics, dolarį į delną spraudžią, automobiliais važinėja, o kaip ant vakacijų parvažiuoja, tai gerai pavaišina.

Malonu man buvo išgirsti iš lupų rimtesnių vyrų ir moksleivių to paties universiteto, nors ne visu, kad supranta jie, jog "Valparaiso universitetas tai dar ne galas kelio" — kad Valparaiso universitetas dar ne duoda amato ir nė ne žada jo. "Duoda abelną apsigrabaliojimą mokslluose abelnai ir taip paleidžia su diplomu, jaigu kas užtektiną skaitlių metų pratupėjo".

Tai žodžiai vieno iš mokinių.

Kadangi paskutiniu laiku gaunu daug užklausimų, ar verta į Valparaiso universitetą įstoti, ar kur kitur, tai visiems iš kart pasakysiu: Jaigu susidėjai šiek tiek piningų, o nori po sunkaus darbo metus kitus pasilsėt ir šio-to pasimokyt, tai važiuok į Valparaiso universitetą, ten pragyvenimas pigus ir įstojimas lengvas, neatsakys — visados rasi sau vietą.

Bet jaigu manai išmokti ten amatą, tai apsirinki. Ten jokio amatninko, praktikos žmogaus neišmokina. Jaigu manai, kad daug angliškai išmoksi, taip pat apsigausi: ne vienas studentas Valparaiso universiteto iš patyrimo man sakė: tiesa, išmoksi gramatiką, bet kalbos ir ištarimo, išmoksi tiek kiek ir namie pas save ant lietuviško burdo bebudamas".

Geriausias budas išmokt angliškai tai apsigyvent pas anglus ir mėginti visą laiką kalbėt angliškai.

Man rados, mes užtektinai turim abelnai apsigrabaliojusių mokslluose vyrų, bet mažai turim specialistų, profesionalų, amatninkų. Lietuviškose spaustuvėse po kelis laukia už viens kito pačių, kad gauti lengvą darbelį prie offiso bet ar tas pakelia ir ar pakels lietuvių gerovę? Pas mus jau per daug yra pamokytų, bet dar ne daug išmokytų ir gal but dėl to toki nesutikimai viešam darbe. Gerai komercijos mokytojas Liepojuj, P. Jagodawski pasakė, kad mokytas o ne damokytas tai parazitas draugijos. Išmoksta šiek tiek ir nori užimt vietą profesijonalo, bet neįstengia, nes mokslo truksta.

Stai yra Chicagoj vaikinas, gyvena ant Town of Lake: pabuvo Valparaiso universitete du ar tris mėnesius, dabar vaikščioja po žmones ir sakosi esąs daktaras. Ir jai neklystu, jau du metai kaip vien iš to gyvenimą daro. Ir koks jis gali but daktaras du ar tris mėnesius mokinęsis Valparaiso universitete? O jis matomai užtektinai praktikos turi kad ir po šiai dienai gyvenimą iš to daro. Ar toks nėra draugijai parazitu, ar jis neužkerta kelią tikram profesijonališkam daktarui niekindamas aną, o girdamas save? Gal but tai per daug pasakyta bet dar nesimato, kad buvęs Valparaiso universitete ačiu mokslui, kurį įgijo tenai, butų užėmęs vietą vertą pagyrimo. Yra rimtų vyrų, kurie ten pabuvę, į kitas mokyklas įsigauna ir įgyja profesiją, bet tai išėmimai.

Ką tik šiandien susitikau su profesorium sociologijos fakulteto Chicagos universiteto, Ch. H. Hendersonu. Jisai sako: "Valparaiso universitetas ne vertas to laiko, kokį jaunuomenė ten praleidžia". Sakydamas tą, jis turėjo matomai aut mislies tuos, kurie galėtų pastoti į kitus universitetus, bet stoją į Valparaiso universitetą: jis kalba apie tuos, kurie turi gimnazijos mokslą. Bet Valp. univers. labai naudingas mokiniams, kurie neturi gimnazijų mokslo ir nebaigė čionykščių High schoolių ir negali įstot į geresnius universitetus, o nori po sunkiam darbui porą mėnesių atsilsėt, pigiai pragyvent, rašyt ir skaityt išsimokyt arba šiaip ko pramokti, bet ne amato, ne profesijos. Tokiems dalykams aš nežinau atsakantesnės mokyklos, kaip Valparaiso universitetas. Aš norėčiau, kad visi lietuviai mokėtų rašyt ir skaityt, bet dar to neužtenka. Kad gerovė žydėtų, reikia vyrų kurie, gerai išsilavinę galėtų tulus darbus atliktį, žmonių gerovei patarnauti, pramonę ir komerciją tarpe lietuvių pakeltį. Be sliesorių, stalių, kalvių, murininkų, inžinierių, profesorių buchhalterių, komersantų to padaryti negalėsim. — Taigi lietuviams labjausiai reikia amatų mokytis.

J. Varkala.

Mano vakacijos.

II

Šią vasarą aplankiau Wisconsino valstijos universitetą. Aš čia atvikau vien, norėdamas pamtyti garsų agrikulturos fakultetą šio universiteto, kuris per paskutinį dešimtį metų išdarbystę sviesto ir surio valstijoje įstengė pakelti ant 101%.

Paprasta farmierio karvė per metus davė 8393 svarų pieno, iš kurio buvo padaryta 587 sv. sviesto vertės $117.40
ir nugriebto pieno už 10.07

iš viso atnešė $127.47
o jos užlaikymas per metus atsėjo tik 42.92
Gryno pelno karvė per metus atnėše ukininkui ..... $84.55.

Taigi aš čia atvažiavau norėdamas pamatyti kaip šis universitetas apturi tokias pasekmes ir kaip savo mokslo pasekmes paskleidžia tarpe ukininkų savo valstijoj ir abelnai po visas Suvienytas valstijas, kad parvažiavęs Lietuvon bent iš dalies pritaikyt šitą metodą.

Ne vieta čia gilintis į darbus Agrikulturos fakalteto. Kas norės plačiaus apsipažinti su darbais ir vaisiais darbo šitos mokyklos, lai perskaito mano straipsnį Lietuvos laikraščiuose ukininkų reikalams pašvęstuose po antgalviu: "Lietuviams ukininkams".

Tikslu mano sukinėjimosi apie aprikulturos fakultetą buvo ypač pieninykystės skyrius universiteto, kad apsipažinus su jo darbais atkreipt atidą visų lietuvių kurie nori amato makyties, ypač tų, kurie mano gryžt Lietuvon. Tiems rodijų važiuoti į Wisconsino Universitetą ir pastot į pieninininkystės mokyklą agrikulturos fakulteto.

Išmokęs pienininkystės ne tik ką ne busi daugiaus be darbo šioj šalyj, ir turėsi gerą užmokestį, bet jaigu Lietuvon kada nors sugrįši, tai atnėši neapsakomai didelę naudą sau ir visai Lietuvai.

Ant visų kitų skyrių, ir abelnai į šį universitetą, kaip kad ir į kiekvieną valstyjos universitetą gali įstoti tik baigę gimnazijas (Highschool) arba lygias joms mokyklas, į pienininkystės skyrių, kaip ant laimės, priima bile vieną pabaigusį pradinę mokyklą, žinantį perdėm visą aritmetiką ir turintį 16 metų.

Išlygos gyvenimo čia yra sunkesnės negu Valparaise. Rumai brangus, apie $2.00 už kambarį sevaitėj vienam; žinoma pigiaus atsieitų užimant vieną kambarį dviese; valgis taipogi nesulyginamai brangesnis negu Velparaise — ne pigiau $2.50 ant sevaitėj. Šią vasarą buvo parengta valgykla paties universiteto studentams kur jis pats sau patarnauja todėl galima pramisti ir su mažiaus piningų, bet kalbama, kad rudenį ir žiemą šį valgykla bus atvira tik studentėms.

Aš paduodu lešas gyvenimo, jaigu valgytum ten esančiose valgyklose, kurios duoda labai gerą valgį, bet jai kas norėtų prasčiaus pramisti gali pas save namiejie pats virti, kaip daugelis studentų daro. Abelnai sakant, vikrus ir darbštus studentas kad ir be piningų lengviaus galėtų gaut užsilaikymą čionai negu Valparaise. Čia prie Universiteto yra biuras, kuris parupina darbą studentams uždarbiaut reikalaujantiems pačiam mieste Madison, kuris didesnis negu Valparaiso, yra keliolika dirbtuvių kur daugiaus negu 10.000 žmonių pastoviai dirba.

Studentas, kuriam pritruktų grašio, nereikalautų dirbt valandą už 7c. kaip kad keletas studentų Valparaiso universitėte dirba bet gautų pilną darbininko užmokestį.

Čia yra daug valgyklų, krautuvių kur studentai randa uždarbį.

Galų gale, nors Valparaise pragyvenimas pigesnis, tai už mokslą reik mokėti, valstijos gi universitete gyventojui tos valstijos nieko nereik mokėt, jaigu imi mokslus, kurie nereikalauja laboratorijos arba nereikalaujama medega.

Wisconsino universitetas yra labai puikioj vietoj. 52 triobos blykso augštai ant kalno paskendę medžiuose, iš trijų pusių juos apsupa trįs dideli ežėrai. Tik siauras takas vienija su plačiu žemės plotu, kur kaip lanka žaliuoja pasėti javai. Nemačiau ten nei vieno pilvoto arba šiaip riebaus žmogaus. Matomai laipiojimas po kalnus palaiko jų kuną sveiku ir reikalingoj proporcijoj.

Žodžiu sakant, vieta graži oras šviežias, miestas švarus, medžių daug; pirmu kart Amerikoj turėjau progą gerėtis tokia turtinga gamta kaip kad apielinkės Madisono.

Mokinimo sistema universitete skiriasi nuo gerai žinomos Lietuviams sistemos Valparaiso universitete. Pienininkystės skyriuj yra sekanti kursai:

Vasaros laike, 1-mą kovo atsidaro vasarinis kursas ir traukiasi iki 1-mo Spalių. Reikalaujama išbuti 10 savaičių. Galima įstot jaib kada (Taip yra šį-met, kitais metais gal bus kitaip). Pastoji stačiai į dirbtuvę-pieninę. Studentas yra pristatomas kaipo pagalbininkas specialistui kiekvienam skyriui tulą laiką prisižiurėt. Tuom patim laiku lanko lekcijas 2 kart sevaitėj po 1 valandą ir laboratirijoj po dvi valandi per tris dienas.

Likusį laiką iki 5val. pašvenčia dirbtuvei. Toki vasaros studentai gali lankyt ir kitus kursus agrikulturos skyriuj, kokius jie pasirenka, bet tik kaipo klausytojai ne studentai.

Už šį kursą reikia mokėti: gyventojas valstijos Wisconsino $10.00, gyventojas ne Wisconsino valstijos $25.00. Pabaigęs skyrių bėgyje 10-ties sevaičių lengvai gauna vietą pagelbininko vedėjo pieninės su atlyginimu apie $60.00 mėnesyj.

Kursas Žiemos laikė. 3-čio lapkričio atsidaro žiemos kursas ir tęsias trįs mėnesius tai yra iki Sausio 27-tos d.

Šis kursas duoda platesnį pažinimą išdirbimo sviesto, surio visokių rūšių: sveicariško, limburger, amerikoniško apvalaus ir keturkampio. Mokina čia atskirt grietinę iš pieno ir suteikia viskam moksliškas pagrindas, vasaros 10-sevaitinis kursas tik supažindina su mechaniška dale darbo.

Šis 3-jų mėnesių kursas supažindina su chemija tiek, kiek reikia susidurt su ją pienininkystėj: čia supažindina su budais, kaip ištirt, kiek % tulas pienas turi grietinės ir kiek iš to pieno bus sviesto. Taip gi mokina ištyrimų caseino, išdirbystės surių visokių veislių.

Čia yra toki kursai kaip: sterilizavimų, pasteurozavimas, pieno ir grietinės ir tt.

Apart to, per šituos 4 mėnesius duoda supratimą apie mechaniką ir elektriką. Išmokina valdyt ir sutaisyt mašinas tiek, kad žinotų ir galėtų pats pataisyt, jaigu kas nors jo dirbuvėj pagenda.

Prieš pabaigimą studentui pavedama visa pieninė tvarkyti ir darbininkus valdyti, kad praktiškai išsilavintų, suprastų ir žinotų kokios pareigos yra manageriaus pieninės ir kokioj tvarkoj darbas turi but atliekamas.

Kas šiuos du kursų pabaigia, gauna paliudyjimą arba diplomą, kuris užtikrina jam vietą managerio arba užveizdos pieninėj. Alga tokio managerio yra $75.00 iki $125.00 mėnesiui.

Ir profesorius Forington pasakojo man, kad jie niekad negali užpildyt vakansijų, tiek reikalavimų prisiunčia pieninės managerių. Pieninės dygsta greičiaiu negu mokiniai baigia pienininkystės kursą. Po šiai vasarai liko 30 vietų neužpildytų. Už šį kursą mokama: gyventojas valstijos Wisconsino $15.00. Gyventojams ne Wisconsino $50.00.
stijos Wisconsino $50.00.

Įstatuose rasite, jog įsigauti šin kursan reikia pristatyti liudyjimą jog praktiškai esi dirbęs pieninės 6 mėnesius.

Bet po pasikalbėjimo su regensu penininkystės mokyklos Prof. Farington sutiko priimti į mokyklą lietuvius, ir abelnai ateivius be panašaus 6 mėnesių praktikos paliudijimo, jaigu jie yra ukininkų vaikai, kurie bent matė kaip sviestas ir suris yra daroma.

iČa yra ir kiti kursai agrikulturos fakultete, kurie rišasi su pienininkyste: taip vadinamas vidurinis dviejų metų kursas ir pilnas 4-ių metų kursas. Į šiuos kursus priimami vien tie, kurie yra baigę High schooles ir nori tapti agronomais arba mokytojais arrono miškų mokyklų. Apart kitų, šią vasarą pienininkystės mokinasi vienas japonietis, vienas buras iš Afrikos, ir venas iš piet-Amerikos, Jose Legnia, sunus prezidento Respublikos Peru.

Pienininkystę laukia dideli ateitis, kaip šioj šalij taip ir apskritai visur, podraug ir Lietuvoj.

Čia verta paminėti, kad trumpi 10 sevaičių ir 3-jų mėnesių kursai taipgi yra atidaryti moterims. Taigi moterįs, kurios pavydį mokslo vyrams sakydamos, kad vien tik vyrai, vien tik vyrai gali mokslą įgyti, galės lavintis sykiu patarnautų visai lietuviškai tautai, jaigu išmokusios pienininkystės parvažiavusios Lietuvon, užsiimtų šituom amatu ir kitas moteris to mokytų.

Pienininkyste Lietuvoj ir dabar yra moterų amatas. Taigi neišleiskit iš savo rankų bent šio amato kaip kad išleidote verpimą, audimą ir žemdarbystę! Tai ne reika rugoti, kad vyrai viską suima.

J. Varkala.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

Nueitume perdaug toli, panorėję nuosekliaus ir nuosaikiaus šnekėti apie mutazilitų pažiuras; manoma, kad jau apipobudinome juos gana, juo labiaus, kad mums parsieis pridėti apie juos dar šį-tą, išdedant stačiatikišką dogmatiką. Pastebėsime tik trumpai, jog mutazilitų pasistengimai galų gale neturėjo pasisekimo pas mahometonus, teip kad jau prie Molavakkilo (847—861) valdžia pradėjo juos persekioti ir buvo išduotas padavadijimas užbaigti ginčus sulyg tikėjimiškų klausimų ir laikytis tiesiog įstatymo žinovų sprendimo. Žinoma, šito padavadijimo ne visi paklausė, be toliaus buvo pavojinga atvirai skelbti pamatinius mutazilitybės dalykus: apie Korano sutvėrimą ir apie prilikimo užgynimą. Ginčai buvo vedami tik mokyklose ir jie nužudė visokią intekmę į minias. Tuo tarpu mutazilitai nuėjusie pertoli, inpuolė į netikybę, kur juos lengvai galėjo nuvesti jų laisvas atsinešimas į Koraną ir padavą. Jau vienas senesniųjų mutazilitų abejojo apie dieviską 111 suros pradžią, nes joje yra iškeikimai Mahometo dėdės Abu-Lachabo, vėlesnieji gi rado daug ydų apreiškime, butent nuo estetiškos atžvalgos, nors šita tai estetiška Korano viršenybė ir buvo paprastai pripažinama viršgamtiška ir skaitėsi neužginčijamu jo dieviško paėjimo priparodymu.

Laisvamanių islamui niekuomet netruko, bet pirmuose jo buvybės metašimčiuose jie ėjo atvirai, kuomet vėliaus, kaip stačiatikybės atstovai pasidarė per daug galingais, jie stengėsi užslėpti savo netikybę ir iš pažiuros buvo kuotikriausiais mahometonais. Teip, pirmuose Abbasidų laikuose tankiai šnekama apie teip vadinamus cindikus, kurie apreikštiems tikėjimams pripažino tik atnašinę vertę ir skelbė neprigulintį nuo jų savarankišką dorišką įstatymą. Jie atkreipė į savo valdžios atidžią ir daugelis jų, per neatsargumą nuėjusių pertoli, už savo neišmaningumą primokėjo gyvasčia. Paskui netikybė tankiai priimdavo filozofišką išvedimą ir šitos srovės šalininkai buvo vadinami dachridža, vadinas, žmonėmis, kurie pripažysta amžinumą svietui ir atmeta Sutvertojo buvybę, kaip tikrieji ateiviai. Drąsumas, su kokiu buvo išreiškiama šitos ir kitos nuomonės, k. a. žinomo Ibn-Er-Ravandi, tankiai yra pastebėtinas. Priegtam terp jų buvo labai gabus poėtai, teip, kad jų intekmė buvo nemenka. Šitai pas arabus buvo savas Abul Alaal-Ma-arri (973—1057), o pas persus Omar Kajam, (XI metašimtyj), kurių keturiaeilės žinomos vertimuose kiekvienam apšviestam žmogui.

Liekasi pasakyti, ar reikia mutazilitų pažiuras priskaityti teipgi pašalinei intekmei. Į šitą klausimą abelnai reikia atsakyti užginamai, nors, kaip jau patėmijome augščiau, graikų filozofija buvo dogmatiškų klausimų dėstymo pamatu. Gal but, kad ir parsybės intekmė parodė savo veikmę beišlyginiam pripažinimui dieviško teisumo, kaip galima manyti sulig vienos ištikimos padavos, kuri kolioja mutazilitus, vadinama juos islamo magais. Terp mutazilitų buvo ir toki, ką traukė savo sistemon svetimas idėjas, pav., vėlių persikėlimą, bet tai buvo išimtiniai atsitikimai.

Kitos sektos ir pakraipos turi antraeilinę vertę islamo istorijai, nes jos nepadarė, panašiai mutazilitams svarbios intekmės į stačiatikiškos dogmatikos formas. Todėl apie jas galime nešnekėti, nežiurint į tai, kad hierografams (šventarašiams) jos galėtų buti maž-daug indomios.

51. STAČIATIKIŠKA TIKĖJIMO MOKSLO SISTEMA.

Nusisiuntimo raštai. W. Spitta, *Zur Geschichte Abu'l-Hasan al-Asaris* (1876). M. A. F. Mehren, *Expose de la reforme de l'Islamisme commencee au III siecle de l'Hegioe par el-Ash'ari et continuee par sonecole* (Trar. de la 3 sess. du Congr. Intern. des Oriental., t. II). M. Schreiner, *Zur Geschichte des des As'aritenthums* (Actes du VIII Congr. Intern. des Oriental., I, pusl. 77 ir sek.). Gosche, *Ueber Ghazzalis Leben und Werke* (Abhandl. Kgl. Akad. Berlin, 1858). Smelders, *Essai sur les ecoles philosophiques chez les Arabes* (1842). A. Gotje, *Ad dourra al-fakhira la perle precieuse de Chazali par* (1878, Eschatologie). M. Walf, *Muhammedanische Eschatologie* etc. (arabų ir vokiečių kalbose, 1872). To paties, *El-Senusi's Begriffsentwickelung des muhammedanischen Glaubensbekenntnisses* (arabų ir vokiečių kalbose 1848). L. Krehl, *Beitraege zur Charakteristik der Lehre vom Glauben im Islam* (1877), B. Rueling, Beitraege zur Eschatologie des Islam (1895).

Be to reikia sulygiti Sale jo *"Preliminary Discourse"* sulyg Korano vertimo ir abelnus Ossono, Kremero, Zello, Muellerio ir kitų sulyg islamo veikalus.

Sulyg ano skyriaus išeina, kad mutazilitai ir kitos sektos savo bandymais mokslišką surėdyti islamo dogmatų turinį ėjo klaidingu keliu, ypatingai todėl, kad jie patys mažai paisė apie šitą turinį, mažą davė vertę kaip koranui, teip ir padavai. Teisybė, kad nė Koranas, nė padava neturėjo savyje užbaigtos tikėjimo sistemos; padava, jei neėmus į atidžią eschatologijos, sulyg tikėjimo klausimų yra gana bergždžia, ir net Koranas, kuris daug apštesnis turiniu, daugelį klausimų palieka be atsakymo. Teip, antai klausimas sulyg prilikimo likosi visai neišrištas. Dievas prisistatoma aplamai transcendentališku (pereinančiu kitus), vienatiniu, augščiausiu, amžinu, visagalinčiu, kuris apreiškia save tvėrimu, apreiškimu ir teisumu. Žinoma, apie Allachą šnekama su pranašišku gaivumu ir antropomorfiškais paveikslais, bet viskas, kas jo vienumui ir šventybei gali kenkti, aiškiai atsimeta. Šitam atsako tas, kad žmogus visa esybe jaučia save prigulinčiu nuo savarankiško dieviško prilikimo, kurio niekas o niekas negali išvengti. Dievas tą veda, ką nori ir teipgi ką panori, tą suklaidina; panašios formulos kartojamos ne sykį. Vienok pranašas neatima žmogui atsakomybės ir liuosos valios. Pranašiškose istorijose jis smarkiai nupeikia netikybę tų, kurie atmeta senovės pasiuntinius; jis skaito tą sunkia nuodėme ir savo pamoksluose sako apie savo vienalaikius kaipo apie žmones, kuriems tikėjimo ar netikybės pasirinkimas buvo liuosas. Gyvenime toki prieštaringumai gali čia jau stovėti vienas šale kito, bet šiek-tiek išlavintas protas negali tuomi pasitenkinti.

Kadangi sunnitai tvirtai laikėsi Korano ir padavos, tai daugeliui klausimų jie neturėjo atsakymo, mutazilitai gi galėjo veikti laisvai. Vienok vienur-kitur atsirado žmonės skaitanti sau priederme padavą apginti nuo kritikos pastebėjimų; nesusitaikymas, jų supratimu, teipgi rodėsi jiems kaipo priparodymas to, jog logiškas tikėjimiškų klausimų apsvarstymas niekuomet neturi turėti išrišimo vertės; bet visgi apgynimui nuo jų jausta reikalas teisingai išvesti stačiatikiška dogmatika iš pažinties versmių ir patvirtinti ją moksliškais priparodymais. Šitam reikėjo tulą laiką eiti neapkenčiamų eretikų mokyklon. Bet istatymo mokytojai rupestingai atkalbinėjo nuo šito, nes kiekvienas, kas iš žingeidumo ant to išdristų, inpultų pavojun paklinti į skaitlin netikių ar eretikų. Daug laiko perėjo, kol galiaus vienas žmogus buvęs išpradžių pats mutazilitu ant šito drasaus žingsnio, išdrįso. Męs vadiname jį paprastai jo šeimynos vardu Al-Ašari (874—935) ir manome, jog jis pirmas į stačiatikių mokyklas įvedė Kalamo mokslą. Jis, ir teipgi filozofas bei mystikas Al-Gaccali (1059—1111) abu yra sunnitų tikėjimiškos sistemos įsteigėjais, kuri aplamai turi buti laikoma kaipo mahometonų tikėjimo išraiška. Jei Al-Ašari išpradžių buvo mutazilitu, tai Gaccali, stovįs daug augščiau jo, lankė tikrų filozofų mokyklas, tyrinėjo slaptą mokyklą iš visų pusių ir, galiaus, atsisėkė nuo savo vietos augštesnėje mokykloje Medrez, Bagdade, idant dešimtį metų pagyventi pusčiuoliškose lankstynėse ir dievobaimingoje nuotaisoje. Paskutinius penkerius savo gyvenimo metus jis vėl pašventė akademiškai veiklybei Nišapure. Jis pats paliko mums autobiografiją labai indomiame veikale, kurį jis užvardino: "Išganytojas nuo suklydimo". Jo skaitlingi veikalai filozofiško, teologiško ir etiško turinio po šiai dienai yra mylimu skaitymu apšviestiems mahometams, ypatingai didelis veikalas užvardintas: "Tikėjimiškų mokslų atsigimimas", savo budo islamo encyklopedija, tveriamajame styliuje. Vienok šitas veikalas išpradžių iškaukė daug nesitenkinimo, teip kad prie ispaniškųjų Almoravidų augščiausio Kordovos teismo nusprendimu, knyga viešai buvo sudeginta. Žinoma, šitas vienok gali atrodyti keistai, bet lengvai išsiaiškina tuomi, kad Gaccali aštriais žodžiais peikė savo bendralaikių teologų ydas, ypatingai jų godumą ir norą užimti patogias teismiškas vietas. Vienok mes turime aplenkti filozofiškus Gaccali veikalus, idant neįsigilinti perdaug į bereikalingas smulkmenas. Žinoma, filozofija islame, kaip ir visur, turėjo didelę intekmę į teologiškos sistemos išdirbimą, bet tą patį galima pasakyti ir apie kitus mokslus, antai, filologiją ir tt., ant kurių męs teipgi negalime apsistoti. Prietam nereikia užmiršti, kad filozofija pas arabus aštriaus skiriasi nuo teologijos, negu pas mus; šita paskutinėji užsiima teisybėmis apturimomis apreiškimu ir padavimu, kuomet filozofija apima visus tuos pažinties skyrius, kurie yra pasiekiami logiškam sanprotavimui, k. a. matematika, logika, fizika, politika ir dora. Kadangi dėl stokos vietos ir be to turime pasitenkinti tik kaikuriais paviršutiniais patėmijimais, tai tuomi spėriau nurodome čion į tuos veikalus, kurie yra speciališkai pašvęsti arabų filozofijos istorijai*).

Iš rašliaviškų Al-Ašari darbų mus pasiekė tik nedaugis; bet su jo pažiuromis męs gerai apsipažinę nuo jo mokinių bei pasekėjų. Reikia patėmyti, kad Al-Ašari mokslas neiškarto ir netuojaus tapo priimtas stačiatikių mokyklų. Žmonės aklai dievobaimingi vienval mokino, jog Kalam yra velnio darbu tikinčių suklaidinimui ir patys netikėjo jam net tąsyk, kaip jis tapo nevodingu įrankiu išaiškinimui mahometoniškų dogmatų. Juk Alach ir pranašas neparašė Kalamo, kam gi tikintiems jis gali buti reikalingas? Kiti surasdavo Al-Ašari mokinime dar daug tokio, kas rodė į jo pirmutinę eretikybę. Ispaniškasis teologas Ibu-Chazu (+1064 m.), norėdamas įvesti teipgi ir Kalaman reiškios prasmės principą, atkreipė prieš jį ir jo mokyklą kuosmarkiausias savo teologiškos neapykantos vilyčias. Tik pamaži Al-Ašari mokslas praskynė sau kelią terp žmonių, priklausančių prie jo Madschabos ir šafeitų, o paskui ir terp chanafitų; bet paskutiniai laikėsi mokinimo ne Al-Ašari, tik jo vienlaikio Muchamedo-al-Maturidi, skiriančiosi nuo Al-Ašari nežyniuose dalykuose. Per almochadus (vienumo, išpažintojai, po teisybei al-movachidun*) Al-Ašari mokslas pasigarsino teipgi ir Vakaruose ir galiaus ačiu populiariškiems Gaccali veikalams išsiplatino islame visur. Suprantamas dalykas, kad šnekėdami apie "ašaritinį mokslą" męs suprantame ne asmeniškas Al-Ašari pažiuras, tik pažiuras jo pasekėjų, išdėtas skaitlinguose mahometonų katechizmuose ir platesniuose tikėjimiškuose veikaluose.

Sutinkamai su vietiniais raštininkais, mahometonų tikėjimiška išpažintis susideda, teip sakant, iš šešių dalykų, butent: tikėjimo į Dievą, angelus, šventas knygas, pranašus, prisikėlimą ir visuotino teismo dieną ir galiaus į prilikimą.

Čion kiek galint trumpiau išdėsime pačius svarbiuosius. Męs jau suteikėme abelną mahometonų suopročio charakteristiką apie Dievą ir išskaitėme vardus septynių amžinų ypatybių, kurios jam priskaitoma ir kurios yra išreiškimu to, jog Dievas niekuomet neliauja savo veiklybės reiškęs. Mažesnę dogmatišką vertę turi 99 gražus dieviški vardai, imti iš Korano ir padavos, kurie reikia kartoti dėstant mahometonišką ražančių. Reikia patėmyti, jog abstraktiško apie dievą suopročio nejudamybė žymiai sušvelnėja, jei ne dogmatikoje, tai praktiškam tikėjimui, teip kad, pav., Dievo mielaširdybė turi didelę svarbą ir Korane ji išgiriama daugiau negu kokia kita dieviška ypatybė. Absoliutiška Dievo vienatinybė neatmeta tikėjimo į kitas dangaus esybes, butent angelus; priešingai, apie šitą tikėjimą šnekama su ypatingu įsispyrimu. Vienok angelai skaitoma dieviškais sutvarais, tokiais jau kaip ir žmonės ant žemės. Tokiu budu tuomi išreiškiama, kad apskritai nėra tokios dieviškos esybės, kuri galima butų nors ištolo lyginti prie Dievo, teip kad, nors antropomorfiškas jo ypatybes — matymą, girdėjimą ir kalbą — reikia suprasti tiesiog, bet jos neturi jokios panašybės į žmogaus matymą, girdėjimą ir kalbą. Šitoms ypatybėms, pav., nėra rubežiaus, teip kad Dievas mato ir girdi visa ką, kas dedasi sutvėrime; geri ir blogi žmogaus darbai teipgi priklauso nuo jo visagalybės, kaipo nuo sutvertojo visa ko, kas yra. Todėl visa kas turi išlyginį buvį, nes savo buvimu apskritai priklauso nuo dieviškos valios, vienas tik Dievas esti butinai. Visa kas šitas išdėta ir patvirtinta dogmatiškose knygose prieš nesutinkančias nuomones ir patikrinama puikiais ir ištikimais priparodymais.

Kas atsieina apreiškimo, tai be abejonės, kad Dievas "reiškė" nuo pradžių amžinasties, vadinti, kad jis visuomet apreiškė save per amžinas kalbos ypatybes, prietamgi akyvaizdoje žmonių per tarpininkybę angelų, pranašų ir pasiuntinių. Mokinimą apie angelus ir džiinus apleisime, nors jie turi tyčia didelę rolę liaudiniame tikėjime. Pranašų (nabi) ir pasiuntinių (razul) buvo labai daug, teip kad tulos padavos sako, jog jų buvę 124.000, kiti, 224.000. Pasiuntiniai užima daug augštesnę vietą, nes jiems inteikta buvo speciališka pasiuntinybė; ir jų Adomas, Nojus, Abraomas, Jėzus ir Mahometas atnešė apraiškas raštu. Pranašiško pašaukimo ženklais yra toki: galybė stebuklus daryti, benuodėmiškumas, regėjimas Dievo veido dar ant žemės buvant, teisė užtarti tikinčius teismo dienoje. Reikia vienok patėmyti, jog jie ne dėlto pranašai, jog turi šitas ypatybes, tik dėlto, kad jie paties Dievo buvo išrinkti pranašiškai tarnybei, po ko jiems ir buvo duotos šitos ypatybės. Iš šventų knygų tik vienas Koranas tikrai turi vertę žmonėms, kadangi jo apsireiškimu pirmutiniai šventi raštai buvo panaikinti; priegtam gi jie dėl jų savininkų bedie-

*) Renan, *Averroes et l'averroisme* (3-čia laid. 1867). Fr. Dieterici, *Die Philosophie der Araber im X Jahrhundert aus den schriften der lautern Brueder* (1858—95). T. de Boer, *Die Wiedersprueche der Phylosophie nach al-Ghazzali und ihr Ausgleich durch ibn Rosd* (1894) ir kiti.

*) Slg. Goldziher, Materialen zur Kenntniss der Almohadenbewegung in Nordafrika (3 D. M. G. L. L. pusl. 30—140).

(Toliau bus).

S. K. Krukovskaja.

Chinija.

Dangiškosios ciesorystės gyvenimo ir papročių vaizdeliai.

Su paveikslais

Vertė J. Laukis

geltonos ir drumstos. Goango drumsta yra dėlto, kad ji plaukia ir graužia savo augštus skardžius geltonžemius krantus. Vasarą, lietinguoju laiku, Goango išsilieja ir patvinsta, o kadangi jos krantai yra augštesni už pakraštines šalis, tai tų šalių gyventojams gresia didelis pavojus. Jie priversti ginti savo laukus ir namus nuo baisios upės. Šituo tikslu jie daro visą eilę užtvenkimų ir nuveda vandenį kanalais. Šitiems-gi užtvenkimams taisyti ir valyti reikia kokios šešios dešimtįs tūkstančių darbininkų.

Geltonoji upė yra labai nepastovi: ji savo vagą mainė kokią dešimtį kartų. Ir kiekvieną kartą permaina Goango vagos buvo didelė nelaimė šaliai, padarydavo baisius sunaikinimus; vienoje vietoje ji užsemdavo derlingą žemę, kitoj gi palikdavo be vandens apielinkes, tik tuomi ir begyvenusias. Tas nėšė žmonėms badą. 1887 metais ji užtvindė 22 tūkstančius ketv. varstų ir pražūdė pusantro milijono žmonių. Neveltui dar senovės chinų raštininkai Goango pavadino "nepataisoma upe" — potvinių laiku ji yra pavojingiausia upė.

Dar dabar tebegalima matyti seną Goango vagą, kurią ji apleido 1851—52 m. Dabar Goango žemutiniame savo tekėjime yra siauresnė kaip viršutiniame. Bejieškodama sau naujos vagos, upė paklydo ežeruose, pelkėse ir požeminėse sriovėse. Goango tiės savo įtaka klaidžioja po pelkėtą plotą ir įteka į Geltonąsias jūrės. Čia upė yra perdaug siaura ir laivai su vargu tegali ja prasiskverbti. Dideli garlaiviai joje visai neplaukia. Laivams plaukyti svarbesnis yra jos priedupis Veicho.

Kuone visas Goango atvadas apsidengęs goan-tu—geltonžemio sluogsniu. Vietomis jo sluogsnis siekia iki 500—600 mastų storio. Šito atvado provincijose kuone visa kas geltona: geltonuoja kalvos, keliai ir laukai, geltonuoja namai iš molio pastatyti, geltonuoja upeliai ir srautai, nešdami drumstą geltoną vandenį; net augmenįs apsidengia geltonomis dulkėmis; mažiausias vėjalis sukelia debesius smulkių molio dalelių. Dėl šito geltonžeminio ploto Chinijos ciesorius vadinama "Geltonuoju ciesorium", vadinas žemės valdytoju.

Goango upės sritis yra žemdirbystės šalis: tai Chinijos aruodas. Geltonžemis yra derlingiausia dirva: jame randas visi maitinamieji dalykai augalų augiui reikalingi ir jos yt kempinė gerai sugeria ir užlaiko drėgnumą; tręšti jo nereikia, taip kad pjutis nuolatos gaunama per apskritus metus. Tuo pačiu geltonžemiu tręšiama laukus, jo neturinčius. Šituo tikslu žmonės skaldo geltonžemio šmotus ir gabena juos ant artimųjų dirvų.

Šiaurinėse Chinijos provincijose gulinčiose Goango paupiu žmonės iškasa sau būstus tvirtuose geltonžemio kloduose, kurie iškyla lyg sienos. Šitose sienose iškasta netik daugybė urvų — kaimiečių būstų, bet ir visuomeniški trobėsiai ir viešbučiai su plytų skliaustais (plytos daroma iš to paties geltonžemio, maišyto su kapotais šiaudais). Šitų provincijų gyventojai gyvena tokiuose požeminiuose kaimuose ištisus metašimčius. Tai yra pigus, tvirtas, sausas ir švarus būstas, vasarą — vėžius, žiemą — šiltas. Ties apačia geltonžemio sienos plikos ir dykos, pasilipus gi laiptais augštyn išeinama į aikštę, tarp nusidriekusio žalių laukų kilimo. Tokiu budu žemdirbiai gyvena po savo pačių laukais.

Skardžios molio sienos tankiai yra perkertamsos siauromis aižiomis. Šitos aižios buva važiuojamais keliais; kitokių kelių čia nėra; plotis jų nedaugiau 2—3 mastų, tarp kad du vežimai negali prasilenkti. Todėl važiuojąs šituo siauru keliu garsiai šaukdamas duoda žinią apie save užeinančiam. Apsilenkti reikia per tokius jau siaurus šoninius užkaborius. Šitame užkabarių ir skersgatvių labirinte nesunku yra paklysti nepratusiam žmogui. Sausu meto laiku ratai sukelia dulkes, o pa lietų jie grimzta purvynan.

Kita didelė Chinijos upė yra vadinama Jantsekiangu arba Takianu, reiškia, Didžiąja upe.

Josios strityje gyvena suviršum 200 milijonų žmonių. Nors Jantsekiang ir reiškia chinų kalboje Mėlynoji, sulyg dangaus varsos, bet poteisybei jos vanduo yra gelsvas nuo įmišusių žeminių dalelių. Sulig didumo (800 varstų) ji yra viena iš didžiausių upių ant žemės rutulio, pagal skaičių ketvirta (1-ma Amazonė, 2-ra Mississippi Amerikoje, 3-čia Nylius Afrikoje). Įtaka jos tokia plati, jog kito krašto nebegalima užmatyti. Jantsekiang niekuomet nemainė savo vagos ir neatgabeno tokių nelaimių, kaip Goango. Jureivystei ji yra labai tinkama ir naudinga: ji yra nuklota nesuskaitomais laivynais žėglinių ir irklinių laivų, džonkų (nedidelių chiniškų žėglinių laivelių) ir valčių; iš jos gyvena iki 100 tūkstančių laivininkų-luotininkų. Jantsekiango krantai yra plačiai apaugę nepereinamais nendrynais, tarp kurių yra lankos ir laukai su atskiromis medžių grupėmis. Vasarą, lietinguoju laiku Jantsekiang smarkiai patvinsta ir kur sausu meto laiku kaimietis per nendryną su jaučiais pervažiuoja, ten patvinus plaukiama laivais. Vietomis ant Jantsekiango iškyla uolos, kurios padalina apę į kelias srioves. Viena tokių granitinių uolų vadinasi "Mažoji Našlaitė". Ji padaro puikų įspudį dailiai pastatytais ant jos trobėsias ir šventnamiu pačioje viršūnėje.

Jantsekiang įteka į Geltonąsias jures. Šitos juros vadinama geltonosiomis dėlto, kad jos yra drumstos nuo upių sunašų — dažo kavos su slyvomis. Kaip Geltonosiose jurėse, taip ir Jantsekiango įtakoje plaukiojimas yra gana pavojingas; jose yra daug nusekusių vietų, prietamgi čia niūkso tirštos miglos. Jureiviai tankiai suranda kelią, tik vienval matuodami dugną.

Į šiaurę nuo Goango teka upė Peicho; ji yra labai svarbi jureivystei. Po ją plaukioja garlaiviai nuo pamarinio uosto Tjen-tsin, stovinčio ties jos įtaka, iki Chinijos sostinės — Pekino.

Peicho, Goango ir Jantsekiang yra sujungtos savytarpėje taip vadinamu Didžiuoju Ciesorišku Kanalu. Šitas kanalas yra labai vingiuotas ir nevienokio platumo. Chiniečiai pasinaudojo senomis upių vagomis, ežerais, pelkemis ir jas sujungė vieną su kita nedideliais kanalais. Dabar kanalas neturi tokios didelės svarbos kaip seniaus ir naudingas jis tik vietinei vaizbai. Svarbiausioji vaizba palaikoma dabar europinio statymo laivais, kurie pasirodė jau ant visų svarbesnių Vidurinės karalystės upių.

Pietinėje Chinijoje teka upė Sikiang. Ji nėra tokia didelė kaip Goango ir Jantsekiang. Ji teka per derlingas ir pramoningas Chinijos provincijas ir įteka Pietinėn Chiniškon juron, įtakoje pasidalindama į daugelį sriovių. Viena šitų sriovių yra vadinama Žemčiugine upe, ant kurios stovi svarbus vaizboje miestas Kantonas.

Kalnai, atidaliną Goango sritį nuo Jantsekiango srities, padalina Vidurinę viešpatystę į dvi dalis — šiaurinę ir pietinę, daug kame nepanašias viena į kitą. Šiaurė turtinga geltonžemiu, pietuose jo nėra. Šiaurė yra vienoda lyguma, pietai — kalnuota šalis su plačiais kloniais, skardžiomis uolomis ir giliomis pragarmėmis. Šiaurė bėdina giriomis, pietai — turtingesni. Šiaurėje klimatas yra sausas ir šaltas: čion žiema aštri ir šalta, vasara gi karšta; upės užšala. Molinėse kaimiečių grintelėse miegama, kaip ir pas rūsus, ant krosnies. Pietuose klimatas yra minkštas ir drėgnas ir tam tikru meto laiku lyja lietus. Čia namai statoma iš bambusinių nendrių*), miegama ant ragažių. Šiaurėje auginama kviečiai, kukuruzai, tabakas, miežiai, pupos, sorai, saldžiosios bulvės (batatai). Pietuose auga šiltų kraštų augalai: cukrinės nendrės, medvilnė, ryžiai, arbata, šilkmedžiai, kurie buva maistu šilkiniems, vabalams. Čia medžiai žaliuoja apskritus metus. Šiaurėje išvesta platųs keliai, kuriais važinėjama vežimais, kupranugariais, arkliais, mulais ir asilais. Pietuose per kalnus eina siauručiai takeliai, prieinami tiktai mulams ir arkliams. Šiaurėje upėse plaukioja nedideli laiveliai, pietuose — vaikščioja skaitlinguose kanaluose ir upėse garlaiviai ir visokios rųšies laivai.

Bet kaip šiaurinėje, taip ir pietinėje dalyje Chinija neturi daugelio girių. Tikros girios auga tik tarp kalnų. Iš medžių tankiaus auga blindos, popeliai, šilkmedžiai, guobos, kaštanai, baltažievės pušįs. Šiltesnėse vietose — kamfarinis medis, alyvos, liakinis medis, lajinis (uogose yra lajus, iš kurio daroma žvakės), muilamedis (kurio vaisius vartojama vietose muilo) ir bambusinės nendrės. Bambusinė nedrė ypatingai yra naudingu augalu: iš jos stato namus, daro rakandus, veja virves, daro žėglius, popierą, o jaunus stiebelius vartoja valgiui. Daug auginama vaisinių medžių; čia auga apelsinai, persaslyvės, vyšnios, granatai, abrikosai ir net vynuogės. Daugelis chiniškųjų augalų yra įdomųs savo puikiais žiedais ar gražiais lapais, pav., puikiosios kamelijos, azalijos, glucinos.

Chiniečiai stropiai naikina visus krūmus ir girias, nes žemė jiems reikalinga apdirbimui; taipogi šituo keliu jie išnaikina žvėris. Šiaurinėje Chinijoje randas daugiau šaltųjų šalių gyvulių, bet juo toliau į pietus, juo daugiau šiltų kraštų gyvulių randas. Mažai apgyventose vietose giriose galima sutikti tigrai, barsukai, bezdžionės; toliaus sutinkama želviai, žalčiai, driežai, salamandros, daug plėšriųjų ir vandeninių paukščių. Skaitlingos Chinijos upės ir upeliai yra gausios žuvimis. Žuvis džiovinta ant karščio ir ant saulės yra paprastas maistas turtuoliui ir varguoliui.

SKYRIUS II.

Žinios apie senovės Chinų žmones. — Pirma europiečių pažintis su chinais. — Viršutinė chino išvaizda. — Drabužis. — Maistas. — Opiumas. — Žemdirbystė. — Ryžiai. — Arbata. — Medvilnė. — Chinų darbštumas. — Amatai ir pramonija.

Chinija yra labai sena viešpatystė. Ji gyvuoja nemažiau keturių tūkstančių metų. Senovėje Chinija susidėjo iš nedidelių nepriklausomų viena nuo kitos viešpatysčių. Bet apie 200 metų pr. K. garsųsis Tsin-Či-Goang-Tu sujungė nedideles viešpatystėles į vieną ir nuo to laiko Chinija randas tose ribose, kokiose ji yra dabar. Žinios apie senovės chinų istoriją yra knygose Šu-King, parašytose 500 metų pr. K. Tsin-Či-Goang-Tu ciesorians prisaku visi jų egzemplioriai drauge su kitomis knygomis buvo sudeginta. Bet paskui senas mokslininkas Fu-Čang, žinodamas jas atmintinai, parašė išnaujo. Po to buvo surasta seno sugriauto namo sienose dar vienas egzempliorius, parašytas ant bambusinių lente-

*) *Bambusinė nendrė auga labai didelė ir yra nepaprastai lengva, kadangi viduje yra tuščia.*

(Toliau bus).

IŠ VISUR.

|| Amerikos karo ministeris J. M. Dickinson vieši dabar Chinijoj. Jį ten labai gerai priėmė. Buvo įrengta naujoviškos Chinijos kariūmenės paroda, kurioje dalyvavo 11.000 kareivių.

|| Portugalijos randas uždarė jezuitų kliošturių mieste Aldisa da Prate ir kuningai iš Portugalijos tapo išvyti. Jiems pranešta, jog bus kalėjimuose pasodyti, jaigu handytų Portugalijon sugrįžti.

|| Portugalijos karalius davė amnestiją laikraštininkams, kurie buvo įsodinti į kalėjimus už raštus prieš valdžią.

|| Respublikoj Panama prezidentu likosi išrinktas Arosemena, Jungtinių Valstijų pasiuntinys gązdino net amatavimu Panamos, jaigu išrinktų Arosemeną. Užtai Jungtiniai Valsčiai atsiuntė savo nemokantį priderančiai elgtiesi pasiuntinį.

|| Mieste Helsingfors susirinko Finlandijos seimas. Prezidentu seimo išrinktas nemalonus maskolių valdžiai Svinhufsved. Jis savo prakalboj išreiškė nuomonę, jog, nors Finlandijai atėjo blogi laikai, bet jis tiki, kad ji pergyvęs tuos laikus ir neparduos savo laisvės. Reikia manyti, kad seimas dumos ir viešpatystės tarybos pavestus Stolypino sumanymus atmes ir seimas gal ant visados jau bus išvaikytas.

|| Maskoliškoji valdžia Finlandijoj rengia savo sudemoralizuotiems biurokratams rusifikavimo dirvą. Dabar sulygino teises maskolių su teisėmis finų užimant urėdus, taigi aišku, kad rengiasi ten siųsti maskolius urėdninkus ir mokytojus. Iki šiol Finlandijoj urėdus galėjo užimti tik baigę mokslus Finlandijos mokyklose, o jos ne maskoliškos buvo. Urėdninkams maskoliams nenorintiems naudotiesi iš lygių teisių skiriamos didelės bausmės; bylos už tokius prasižengimus turi eiti ne į Finlandijos teismus, bet į Peterburgo teismą, kur teisėjai maskoliai.

|| Praneša, kad Vokietijoj ant gelžkelio buvo atrasta didelė bomba, prieš važiuosiant toj vietoj kaiseriui Vilhelmui.

|| Kariškieji šnipai Vokietijos ir Anglijos nerša šiaurinėje jurėje. Vokietija areštavo du Anglijos šnipu, Anglija savu keliu areštavo du Vokietijos šnipu. Ir ta ir kita pusė sugautus šnipus laiko kalėjimuose ir apseina su jais labai aštriai. Matyt šitos dvi viešpatijos nelabai geruoju viena į kitą žiūri.

|| Emdene suėmė daug vokiečių, kurie padėjo anglijonui Brandonui nuimant tvirtovių salos Borham ir Helgotando plenus.

|| Iš Berlyno praneša, buk du maskoliškieji revoliucijonieriai stengėsi prisigriebti į Friedberg rumą, kur gyvena caras. Jie buvo kareivių uniformuose, todėl pirmutinė sargyba juos leido, bet sulaikė antroji stovinti prie vartų. Juos suėmė.

|| Iš pašauktų Vokietijoj kariumenėn pereituose metuose 265.333 vyrų, 52 arba 0.02% nemokėjo nei skaityti, nei rašyti; daugiausiai tokių, nes 10, buvo lenkų apgyventoj Poznaniaus provincijoj. Nei vieno nepažįstančio rašto nebuvo Westfalijoj, Nassai ir Hohenzollern provincijose. Tokiu budu su mokslu rašyti Vokietija stovi augščiau už kitas viešpatystes: Anglijoj, ant 1000 gyventojų, yra nemokančių rašyti 10, Prancūzijoj 35, Austrijoj 220, Italijoj 307, Maskolijoj 620.

|| Šveicarijoj, mieste Genevoj 14 d. rugsėjo prasidėjo metinis susirinkimas jaunųjų egiptijonų arba šalininkų Egipto neprigulmystės. Susirinkę išsiuntė telegramą Anglijos valdžiai su reikalavimu, kad Anglija iš Egipto tuojaus pasitrauktų. Susirinkę smarkiai peikė buvusį prezidentą Rooseveltą už jo kalbą sakyta Chartonne, kurioj jis išreiškė savo neprilankumą Egypto savistovystei.

|| Pietinės Afrikos angliškose valdybose atsibuvo rinkimai vietinio parlamento atstovų. Šiuom kartu daug vietų nužudė buraı, o jas paveržė aukso ir deimantų kasyklų savininkų kandidatai, taigi anglijonai. Bet visgi burai turės parlamente mažą persvarą, tik kaip matyt, toji persvara bus ne ilgam.

|| Manevruose Prancūzijos kariumenės pasirodė, jog aeroplanai, arba orlaiviai be balionų labai naudingi karuose, užtai orlaiviai su balionais laike smarkesnio vėjo visai netinka.

|| Paryžiuj suėmė amerikoną, 24 metų amžiaus Osviną Kungą, kurio tėvas užima augštą urėdą Texase. Mat šitas amerikonas Šveicarijoj paleido suklastuotus čekius.

|| Peterburge suareštavo amerikoną Margoliną ir su juom atkakusią moterį. Jie mat papildė diktai prigavysčių.

|| Valijoj straikuoja anglių kasyklų darbininkai. Straikuoja jau 12000 darbininkų Cambrian kasyklose, bet straikai gali išsiplatinti ir apimti visas kasyklas, o tąsyk straikuotų 200000 darbininkų

|| Austrijoj, tarnaujanti ant pietinių gelžkelių, iškovojimui didesnių algų, griebėsi ne streiko, bet pildymo visų kelių ministerijos ir gelžkelių užveizdos padavadijimų. Mat tie padavadijimai taip kvaili, kad juos pildant, traukiniai negali bėgioti. Už pildymą padavadijimų nieks tarnaujančių negali bausti.

|| Nauja Anglijos karalienė Aleksandra kreipėsi į garsų Anglijos kompozitorių F. Tosti, kad jis parašytų muziką naujai giesmei karalienės garbei. Giesmė prasidedant žodžiais: Dieve, apsaugok karalienę Aleksandrą. Nauja Anglijos karalienė apskritai visur norint pabrėžti savo vardą. Įsteigiamos draugijos neturi vadinties vien karalienės, bet karalienės Aleksandros. Nauja karalienė nori, kad būtų pirmojoj vietoj jinai, o ne našlė karalienė.

|| Siaučianti pietinėj Maskolijoj cholera paėmė jau 100000 žmonių gyvasčių, pasiekė jau ir Azijatišką Maskoliją. Apsirgimų buvo 182327. Pereitą savaitę buvo 7359 apsirgimų ir 3557 mirtįs. Peterburge apsirgimų buvo 3750, o mirčių 1310.

|| Cholera jau ir Vokietijoj pradeda platintiesi: buvo jau apsirgimai Gedanijoj ir Marienburge.

|| Įsiveržusi iš Maskolijos į Vengriją, o paskui į Austrijos sostapilį Vindoboną ir į Triestą cholera dar vis siaučia ir nesiduoda išnaikinti; atsitinka dar vis nauji apsirgimai, nors mirčių nuošimtis ne taip didelis kaip Maskolijoj. Mat Austrijoj ne tik valdžia, bet ir draugija kovoja su cholera.

|| Bruxelese Belgijoj rusų ateiviai laikomi po 5 dienas sanitariškoj priežiūroj. Bijoma, kad neužnešty choleros.

|| Švedijoj, smarkus lytus išnaikino laukų vaisius, todėl ypač pietinėj Švedijos dalyj laukia menko surinkimo javų.

|| Kanadoj šiemet surinko kviečių tik 122.785.000 bušelių arba 43.959.000 bušelių mažiau negu pernai.

|| Minsko mieste tikrieji rusai reikalavo nuo valdžios, kad ji prašalintų katalikų sufraganą vyskupą Ceplaką, kurs būk darąs katalikiškas demonstracijas ir kenkiąs pravoslavijai.

|| Viename Rosijos kaime, Rozvognoj, pasikorė 110 metų senis. Pasikoręs dėlto, kad visi vadindavę jį dykaduoniu.

|| Helsingforse Suomijoj, buvo didelis gaisras; sunaikino visą kvartalą; nuostolių skaitoma apie 500.000 rublių.

|| Belgijos sostapilyj Bruxellėj sugriuvo viena parodos trioba. Du darbininkai tapo užmušti, o daug jų sužeista.

|| Kariumenei daugiausiai piningų išleidžia Maskolija, nes 237 milijonus dolarių kas metai; antrą vietą užima Jungtinės Valstijos; jos užlaikymui 82.000 kareivių išleidžia kas metas 168 milijonus ir apart to dar pensijoms $160.728-839; Vokietija užlaikymui 621.000 kareivių išleidžia 168 milijonus dolarių, Prancūzija 600.000 kareivių 160 milijonų, Anglija 290.000 kareivių 134 milijonus dolarių.

|| Kaikuriose Anglijos vietose yra keistas paprotys. Vestuvėse nuo jaunojo ir jaunosios numaunama po viena batą ir iškeliama kieme ant ilgos varpsties. Tai atnešą laimę jaunavedžiams.

|| Prof. Mečnikovas, apie kurį buvo rašyta pereitame "Lietuvos" numeryje, pripažino, kad išrastasai vaistas nuo sifilio "606" yra geras. Geresnio šiuo laiku dar nėsą.

AMERIKOS LAIKRAŠČIAI PILNI APRAŠYMŲ APIE LINĄ CAVALIERI.

Garsi italų operų dainininkė Lina Cavalieri apsuko galvą Amerikos milionieriui šerifui R. W. Chanleriui, kuris ją vedė. Cavalieri vienok visai jo nemylėjo. Jos numylėtas buvo ir tebėra Rosijos kuningaikštis Dolgorukas. Ištekėjus už Chanlerio, Lina Cavalieri pareikalavo, kada jis užrašytų jai visus savo turtus. Jis tą tuojaus padarė. Tąsyk Cavalieri paskyrė savo vyrui 20 dolerių į mėnesį ant pragyvenimo, o pati išvažiavo pasivažinėtį pagal Europą su kuningaikščiu Dolgoruku.

Chanleris irgi sekė paskui Cavalieri. Bet jinai tik su Dolgoruku džiaugėsi ir linksminosi, o Chanleris į ją galėjo žiūrėt tik iš tolo. Netekęs savo milijonų ir neįgijęs pačios, Chanleris nusiminęs gryžo Amerikon. — Tai, mat, kokios pasiutusios moterįs tos garsios dainininkės.

ATVIRLAIŠKIAI IŠ DANGAUS.

Sakoma, kad Prancūzijos orlaivininkai prašą visų žmonių, kad kiekvienas atradęs kur žemėje atvirlaiškį, išmestą iš orlaivio, nunešty jį ir įmestų į pačtos skrynutę. Kad būtų galima pažint, kad tai atvirutė iš orlaivio, orlaivininkai padavę pačtos ministeriui prašymą išleisti speciališkas markes.

JAPONIJOS NETURTINGUMAS.

Nežiūrint, kad po karei su rūsais Japonija patapo labai garsi, ji visgi pasilieka neturtingiausias kraštas. Japonija yra bėdinesnė net už Italiją "Review of Reviews" paduoda žinią, jog nesenai vienas japonų profesorius Kambe pagarsinęs japonų ekonomijos žurnale "Nippon Keizai Shinchi" skaitlines, parodančias, kaip neturtinga yra Japonija. Pagal to profesoriaus palyginimų išeina, kad Japonijos bendrasai turtas nesiekia ir pusės to, ką turi Italija. Šit skaitlinės, parodančios kiek ant 100 jenų*) Japonijos turto išpuola jo kituose kraštuose:

Japonija — 100 jenų.
Italija — 269 jenos.
Austrija — 384 jenos.
Rosija — 551 jena.
Vokietija — 683 jenos.
Prancūzija — 743 jenos.
D. Britanija -- 1.008 jenos.
Suv. Valstijos — 1.307 jenos.

Japonija ne tik mažiausia turint turto, bet ir daugiausia skolų. Japonijoj, anot prof. Kambe, ant kiekvieno 100 jenų turto yra 22 jenos skolų, tuo tarpu Italija ant 100 jenų turi skolų tik 17 jenų. Rosija ant 100 jenų — 14; Prancūzija — 14; Vokietija — 10; Austria — 7; Didž. Britanija — 7; Suv. Valstijos — 1.

Ineigos išpuola ant kiekvieno žmogaus Japonijoj irgi labai mažos. Kuomet Japonijoj išpuola ant kiekvieno žmogaus 10 jenų, tai Italijoj 23, Austrijoj 28, Vokietijoj 41, Prancūzijoj 52. Didž. Britanijoj 60, Suvienytose Valstijose 73.

Japonijos žmonės mokesčių išmoka irgi gana daug. Iš 10 jenų uždarbio japonas išmoka mokesčių 1 jeną 20 sen'ų, italas 1 jeną 22 sen'as, austrijietis 1 jeną 13 sen'ų, prancūzas 97 sen'os, anglas 99 sen'as, vokietys 67 sen'as ir amerikonas 33 sen'as.

Tačiaus, nežiūrint, kad Japonija yra tiek neturtinga, prof. Kambe tikįs į jos ekonomiškąjį išsiplėtojimą.

*) *Japonijos jena maž-daug lyginas 50 centų. 100 sen'ų yra viena jena.*

Tėvynės Mylėtųjų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Ižd. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick St., Valparaiso, Ind.

PLATINKIT T. M. D. IŠLEISTAS KNINGAS.

Savo gyvavimo laike T. M. D. išleido daug įvairių kningelių, kurių dalis tapo paskleista pirmiausiai tarp narių; daug egzempliorių išdalinta dykai, tai kningynėlių draugijoms, tai šiaip neturtingiems tėvynėj lietuviams. (Bet daugumas iš T. M. D. kningelių darė sau gerą biznį). Vienok, nors ir daug tų išleistų kningelių paskleista, išplatininta, bet daug jų turime dar T. M. D. sankrovoje; jos ten guli be naudos, o reiktų butinai jas skleisti tarp žmonių, nes visos tos kningelės yra moksliško turinio, ir naudingos pasiskaitymui kiekvienam. Štai jų surašas:

1. Keistutis, historiška tragedija. Tos kningelės sankrovoje yra 300 egzempliorių.
2. Orleno Mergelė, historiška tragedija, sankrovoje yra 150 egzempliorių.
3. Lenkai ir Lietuviai 206 egz.
4. Grovo Kiburgo kelionė 108 egz.
5. Vanduo ant žemės 1304 egz.
6. Baudžiava Lietuvoje 963 egz.
7. Geologija 828 egz.
8. Kaip sutaisytas žmogaus kunas 825 egz.
9. Eilės Prano Vaičaičio 1179 egz.
10. Kaip žmogus gyveno ant žemės 2352 egz.
11. Chemija 1951 egz.
12. Žemės historija 1510 egz.
13. Kaimiečių kova su ponais 2023 egz.
14. Socializmas ir darbininkų klausimas 1480 egz.
15. Živilė, historiška tragedija 1167 egz.
16. Revoliucija 1369 egz.
17. Aritmetika 549 egz.

Išviso turime T. M. D. sankrovoje 18.269 egzempliorius kningų. Jos užimą daug vietos ir pastarame laike T. M. D. knininginkas net skundžiasi, kad dėlei stokos vietos nebežinąs, kur reiksią sutalpinti likusius Kudirkos raštus. Draugai, yra tai mūsų draugijos turtas vertas kelių tūkstančių dolarių. Pasirūpinkime, tą turtą pakeisti į piningus, kurie mums yra reikalingi išleidinėjimui naujų raštų.

Męs žinome, kad šiame laike draugija turi arti keturių tūkstančių narių, didesnė jų dalis yra prisirašę tik pastaraisiais dviem ar trimis metais ir todėl jie gavo tik vėliaus išleistas T. M. D. kningas, o apie ankščiaus išleists, tūli iš jų gal būt nei nežino. Abejot nereikia, kad tarp jų atsiras daug tokių, kurie nori nusipirkti visus T. M. D. išleistus raštus. Visi T. M. D. išleisti rašai, jos nariams parsiduoda už pusę nominališkosios kainos. Todėl patariame, kad kuopos savo susirinkimuose apie tai pašnekėtų. Patariam, kad paimtų po kelias dešimtis egzempliorių nuo T.M. D. knininginko augščiaus minėtų kningelių ir jas bandytų pardavinėti. Kuopos labai praktiškai padarytų, jai išsirinktų knininginką, kuris užsiimtų tuomi darbu. Esant tokiam knininginkui, jis galėtų nevien kuopos susirinkimuose pardavinėti kningeles, bet ir rengiamuose vakaruose, ar tai kuopos ar bent kokių kitų draugijų. Tokiu budu manoma, kad greičiausiai tas, tuom tarpu gulinčias T. M. D. sankrovoje, kningas galėsime paleist svietan. T. M. D. vyriausiu tikslu yra skleisti apšvietą, kad darbas kaip platinimas T. M. D. kningelių norintiems pasidarbuoti yra grynai ideališku darbu, tuomi padarysite naudą žmonėms ir draugijai. Jaigu kiekviena kuopa pasistengtų parduoti tik už $10 vertės kningų per metus; tai esant tuom tarpu 119 kuopų, suplauktų T. M. D. iždan $1190 per metus; už tokią sumą galėtum išleisti naują kningą. Todėl, kas nori dirbti ką nors labui draugijos ir mūsų brolių, tai griebkimės šito darbo. Kiekvienas gražus žodelis ir kiekviena kilta mintis išreiksta tais gražiais žodeliais, jaigu nebus paremta aktališku darbu, maža duos naudą. Darbai, geri ir gražus darbai, yra tik skaitomais. Todėl visi draugžiai sukruskime prie šito darbo, o pamatysime, kad meto bėgyj visus sankrovoje esančias kningas parduosime.

T. M. D. pirm. J. V. Liutkauskas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Dar 22 gegužio š. m. par mėnesinį vietinės T. M. D. 58 kuopos susirinkimą kiló užmanymas surengti teatrališką vakarą. Vadovu tam surengimui išrinktas: J. Garnupys ir padėjėjas Grigalius Belinis (kuopos vyrų choro vedėjas), Jonas Besasparis, V. Valenta, K. Pašlošta (kuopos pirmsėdis) L. Braikys (kuopos raštininkas). Iš priežasties didelių vasaros karščių tas sumanymas įvikintį greitu laiku negalima buvo, bet šiek tiek orui atvėsus visi, kaip išrinktieji, taip ir kiti draugai, kas, kiek, kuomi gelėdamas griebėsi už darbo, ir ačių jų pasidarbavimui 4 rugsėjo, Šv. Petro ir Povilo draugijos svetainėje atsiliko vakaras su lošimais, dainomis kalbomis, dekliamacijomis ir muzika, tokio vakaro šiame mieste nera dar buvę.

1.) Vakaro Atidarymas (atid. J. Garnupys) ir kalba Felikso Belinio.

2.) Daina "Strasdelis" T.-M. D. 58 kuopos vyrų choras.

3.) Muzika "kur bėga Šešupė".

4.) Komedija "Velnias ne Boba" aktas I — veikianti asmenįs: A. Tinckiulys — F. Belinis, Mikolas Greibus — J. Šlikas, Jozas Keraitis — J. Dementis, Morta Keraifienė — R. Šlikienė, Klumpikienė — F. Gylienė.

5.) Dekliamacija Pr. Astrauskiutės — "Vinco Kudirkos" atminimui.

6.) Muzika "Kariškas maršas".

7.) Tąsa — "Velnias ne Boba" aktas II.

8.) Duėtas M. Danevičiutės ir M. Beliniutės — "Pasakyk mano myliinas krašte".

9.) Muzika — Maršas "Sugryžimas".

10.) Komedija "Neatmezgemas Mazgas" — veikiančios ypatos: Feldšeris Kanapinskas Z. Urbanavičia, Marytė — M. Beliniutė, Vijurkas advokatas — F. Belinis, Margelis ūkininkas — K. Saplys, Burokienė — F. Gylienė, Žydas kromininkas — J. Dementis.

11.) Kvartetas (M. Danevičiutė, M. Beliniutė, A. Jasaitis, P. Varnas) "Paukšteliai Mieli".

12.) Muzika — valcas.

13.) aKlka — J. Garnupys apie T. M. D. ir jos tikslą.

14.) Deklamacija L. Braškio — "Mergytė".

15.) Himnas "Lietuva Tėvynė Mūsų". sykių kuopos vyrų choras ir muzika, diriguojant G. Beliniui.

Šį kuopa dar visai jauna, ir nors turi ne maža spėką tautiškai kulturiško darbo nuveikimui, bet tos spėkos dar nesutvarkytos kaip reikia, už tat ne mažai buvo vargo surankioti atsakančius lošėjus; vis-gi lošimas pasiseke gana gerai, geriau negu tykėta. Geriausiai atlikę savo roles pirmojoj komedijoje R. Šlikienė (Keraitienės rolę) ir J. Šlikas (Marytes rolę) nors dekoracijos buvo ne visai atsakančiai — sakysiu, kad ir K. Saplys (Margelio rolėje) su vyžomis, drobinėmis kelinėmis, lietuviška juosta apsijuosęs visai ukininkų išrodė.

Iš dainų geriausiai atlikta duėtas ir kvartetas — balsai parinkti geri ir atsakanti, ypatingai P-lės M. Danevičiutės stiprus ir išlavintas sopranas garsiai skambėjo, ir choro tik daina "Strazdelis" prasčiaus išėjo o tautiškas himnas atlikta visai gerai.

Kalbėtojai buvo vietiniai: F. Belinis (neseniai iš Lietuvos atvažiavęs) ir J. Garunpys. Belinis kalbėjo apie Lietuvą, aiškino kad Lietuvoje apšvietimas stovi labai žemai, iš valdiškų pradinių mokyklų lietuviams labai mažai nuveikia; inteligentija irgi mažai nuveikti gali budama nuo liaudies atskirta nes atsakančių draugijų, kur jiji akis-akim susitiktų su valstiečiais nera, prakalbos laikyti negalima, ir t. t. Toliaus ragino amerikiečius daugiau darbuotiesi Tėvynės labui, nurodydamas, kad mes, budami geresnėse politiškose ir ekonomiškose sąlygose, galime daugiausa veikti. J. Garnupys savo kalboje parodė kas tai yra T. M. D. ir kokius tikslus jiji turi. Daugelis susirinkusių lietuvių tik dabar pažino, kad T.M.D. ištikrųjų dirba tėvynės labui. Dekliamacijos irgi puikiai atliktos. Pr. Astrauskiutė (12 metų) dekliamavo jausmingai ir aiškiai tik kiek skubiai, Leonas Braškys dekliamavo visai atsakančiai.

Tvarka visame kame buvo pavyzdinga, publika nežiurint į skaitlingumą užsilaikė ramiai, o užgiedojus chorui, su muzika sykiu, tautiškąjį Himną visi atsistojo. Visa kuomi publika liko pilnai užganėdinta, — visą vakarą per tris su viršum valandas, girdėtis buvo garsus delnų plojimai.

5 Rugsėjo buvo kuopos susirinkimas, tarp kitko nutarta išreikšti per laikraštį padėkavonę visiems prisidėjusiems prie įrengimo vakaro o ypatingai prie kuopos dar ne prigulintiems J. Šlikui, M. Danevičiutei, M. Beliniutei, F. Gylienei ir kitiems. Kuopa labai dėkinga ponams Šlikams kurie atlošė svarbiausias roles, bė to dar pas save leido daryti teatro repeticijas ir šiaip daug kuom prisidėjo prie įrengimo vakaro.

Šioji T. M. D. kuopa gyvuoja dar pirmus metus, o jau kelis sykius turėjo susirinkimus su gana plačiomis programomis, surengė prelekcijas, o dabar ir tokį puikų vakarą surengė — vienu žodžiu musų T. M. D. kuopa sparčiai žengia pirmyn. Be abejonės ji ir ateityje rankų nenuleis ir už kelių mėnesių gal dar puikesnį lietuvišką teatrą pamatysime.

A. B.

Wilburon, Okla. — T. M. D. 86 kuopa savo susirinkimus laiko kas mėnesis. Rugs. 4 d. buvo apkalbėti reikalai, paliesti Organe nr. 34, prasidėjimui prie p. J. Gabrio referatų atspaudimo; musų kuopa nutarė prie to prisidėti kiek galint ir rengti paskaitas kuotankiausiai.

Su tulo Reporterio atsiliepimu organo nr. 35 musų kuopa nesusitaiko, kadangi mato tame nereikalingą kuopų ir narių užgauliojimą gešefmacheriais vien už tai, kad kaikurie, gal aplinkybėms neleidžiant, gavę Kudirkos raštus nori draugiją apleisti. Juk rengiant Kudirkos raštus leisti buvo tiek pasakyta, kad tie gaus tuos raštus, kurie užsimokės 60c. už 1909 m. Dabar, kaip matome iš to atsiliepimo, visai kitaip išeina: reikia buti T. M. D. nariu net ir skaityti nemokant.

Man beužrašinėjant į 86 kuopą narius teko išgirsti šitokį atsakymą: tiesa aš nemoku skaityti, bet laikant įnamiais vyrus pasitaiko tokie, kurie gerai skaito, tai gi jiems beskaitant ir aš galėsiu paklausyti.

Iš to galima laukti, kad apšvietos sėkla tikra neis niekais, bet atneš gerą vaisių ir tam užvydėti visai nėra ko, ypatingai dabar šitame bedarbės laike, kuomet jau 6 mėnuo eina kaip čia darbininkas nieko neuždirba; atsiranda ir kiti jam reikalai, pasirupinimas duona ir t.t.

Musų vadovai tokį nabagą darbininką vadina už tai gešeftmacheriu, tai yra neteisinga. Musų kuopa ir toliaus prižada laikytis T. M. D-jos, bet tuo tarpu kaikurie nariai išvažinėjo kitur sau duonos ieškoti; bet yra viltis, kad bedarbė jau tuojaus pasibaigs ir musų kuopa vėl sustiprės.

Kudirkos raštai, kurie atėjo visi likosi padalinti nariams ir kai kurie nariai jau užsimokėjo mokestį, bet dar ne visi, todėl laukiama, kol visi užsimokės.

St. Grigaliunas.

VIETINĖS ŽINIOS.

Chicago Federation of Labor 18 rugs. buvo perdėtinių rinkimai sekantiems metams. Buvo pastatyti šeši socijalistų kandidatai, bet nei vieno jų neišrinko. Išrinkta visi senieji perdėtiniai.

18 rugs. Riverview parke kalbėjo socijalistų vadas ir kandidatas į Amerikos prezidentus E. V. Debs. Savo kalboj užsipuldinėjo ant Roosevelto, aiškino, kad jis esąs darbininkų priešas, nežiūrint kad dabar jiems ir prisigerinąs. Kvietė, kad nei į Rooseveltą nei į ką kitą žmonės nežiūrėtų, kaipo išganytoją, bet patįs imtųs savo išganymo darbo. Pagailos peikė darbo unijas ir nepatarė niekam į jas stoti.

Chicago, Ill. 16 d. rugsėjo, Winston Brothers geležies liejyklose atsitiko kokių piktadarių padėto dinamito expliozija. Minėtoj liejykloj dirba 1000 neprigulinčių į uniją darbininkų. Policija spėja, kad tai unijos narių, arba jų draugų darbas.

Svarbiausia Chicagoj pieno kompanija, Borden Condenced Milk Co. pagarsino, jog pieno kainos bus pakeltos iki 9c. už kvortą, nes kįlant kainoms kitų produktų, turi kilti ir pieno kainos. Farmeriai, teisybė, geidžia daugiaus už pieną, bet jie pasiganėdina tuom, ką gauna, ką jiems moka pieno trustas.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

Pirma "Aušros" Dr-jos Prelekcija buvo 18 d. Rugsėjo. Lietuvių Ratelio Svet. Prelekciją skaitė p. Kl. Jurgelionis temoje "Scenos menas". Pirmiausiai kalbėjo apie dailę apskritai, kaipo būtiną žmonijos gyvenimo dalyką; viena dailės skyrių yra scena. Kalbėjo apie senovės žaidimus, nors gana trumpai, net pertrampai; minėjo vien graikų scenos netobūlumą. Dabar gi žaidimas scenoje yra labai išsitobulinęs, artistai, norėdami būti gerais dailininkais privalo būtinai išeiti tam reikalingas mokyklas. Paskui prelegentas nurodinėjo kaip aktoriai turi veikti: aiškino apie balso organus, balsą, balso grynumą, kvėpavimą, išreiškimus įvairių garsų, nudavimą, atjautimą, kalbos teisingumą, ištarmes ir t.t. Geresniam supratimui savo nurodinėjimų prelegentas davė pavyzdžius, kaip tinkamai deklamuoti, akcentuoti sakiniuose žodžius, daryti pauzas arba atsikvėpimo vietas; parodė, kaip kokios eilės turėtų buti dekliamuojamos. Galop kaipo pavyzdį atlošė ištrauką iš "Mindaugio". Ši ištrauka. (Heidenricho monologas) teisingai galima sakyti, prelegentui nusisekė labai gerai, taip gerai, jog vargu kas iš lietuvių geriaus tai galėtų atlikti.

Žodžiu sakant, prelekcija buvo labai gera, naudinga ir galėjo lietuvius lošėjus daug ko gero pamokinti. Beto ji buvo labai vietoje. Šiandien pas mus kas tik moka paskaityti, kiekvienas lenda scenon, nors apie ją labai mažai težino. Tik gaila, kad iš tų musų lošėjų į prelekciją atsilankė vos maža dalelė. Matyt, kad musų lošėjai mažai tesirūpina, kad arčiaus susipažinus su savo užduotim. Pagal teisingą prelegento nurodymą, aktorius, norėdamas lošti turi nemažiaus mokintis, kaip muzikantas, norįs gerai pagriežti, arba piešėjas norįs nupiešti gerą paveikslą. Daugumui lietuvių rodosi, jog kas moka ištarti žodžius ir paskaityti, tas jau gali ir lošti. Ir dėlto lošimas pas mus tankiausia yra toks, kaip nelyginant nemokintų muzikantų čirpinimas ant nežinomų jiems instrumentų. Atsiprašant už teisingą prilyginimą, geriaus suprantančiam lošimą, kaikurie lietuviški perstatymai padaro panašų įspudį, kokį galėtum gauti nuo asilo, ožio, meškos ir bezdžionės kvarteto, kaip apsakoma Krilovo pasakėlėje. Kad buti aktorium, reikia supratimo ir pasilavinimo.

Antra prelekcija bus sekantį nedėldieni, 25 r. rugs., Kl. Jurgelionis skaitys toliaus apie "Scenos meną". Reikia manyti, jog į antrą prelekciją atsilankys daugiaus lietuvių scenos mylėtojų.

114 T. M. D. Kuopos prakalbos buvo 18 d. rugs., 302 W. 47 gat. Buvo rodomi Kovos ties Žalgiriu stereoptiški paveikslai, apie kurinos aiškino Dr. Graičiunas. Kalbėtojai buvo: pp. K. Mikolaitis, J. Ilgaudas, Dagis ir V. Mišeika. Kalbėjo apie įvairius lietuvių reikalus. Pabaigoje Dr. Graičiunas labai įdomiai pasakojo apie hygieną ir kudykių auginimą, prie ko buvo rodomi paveikslai. Dr. Graičiunas labai užimteresavo klausytojus. Jis, pusiau pajuokdamas kalbėjo apie lietuvių netikusį gyvenimą ir kudykių auginimą, stačiai rėžė gryną teisybę. Žmonių gyvenime hygiena yra svarbiausias dalykas: blogas gyvenimas ir nelemtas kudykių auklėjimas yra didžiausi aulytojais laimės ir gerovės, ne vien šeimynose, bet ir tautos gyvenime. Dr. Graičiunas savo kalbojė trumpai ir pertikrinamai tai darodė.

So. Chicagoje įsikūrė "Birutė." Dr-jos šaka. Įsikurusion draugyjėlėn iki šiol įstojo apie 15 vyrų ir tik viena mergina. Kuopelė giedojimo repeticijas atlieka kas pėtnyčia, o lošimo kas utarninkas So. Chicagos miesto darže (parko) svetainėje.

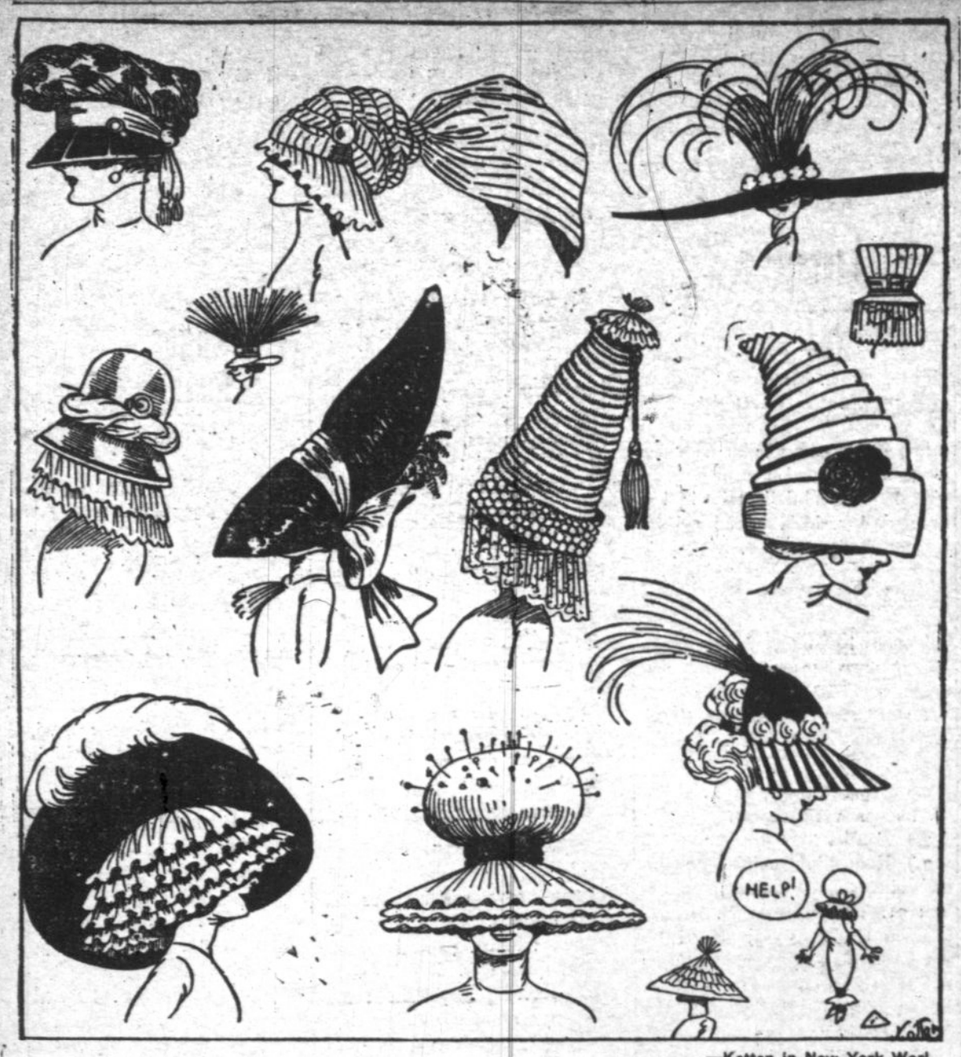

—Ketten in New York Worl

Tai neužilgo ir šitokios bus moterų skrybėlės.

15 d. rugs., tarp Honore ir Hermitage gatvių, ant 45 gat., 10 val. vakare, pora niekšų užpuolė tūlą lietuvį, einantį iš darbo su alga pas savo pažįstamus. Netoli gyvenantis barzdaskutys A. Česna, beeidamas gulti, išgirdo užpultojo šauksnią ir išbėgo pagelbon. Užpuolikai pabėgo atėnę 28 dol. Užpultasis jau buvo prismaugtas ir turėjo išmuštą akį. Česna jį nuvedė į aptieką ir pašaukė policiją. Bet policija nieko nesusėkė.

Prie "Birutės", prisijungė ir Scrantono, Pa. dainininkų kuopelė. Kita kuopelė neužilgio žada susiorganizuoti Cicero, Ill. (Grantworke).

Chicagon atvažiavo iš New Yorko lietuvis smuikininkas, Sarpalius, kaip sakoma, baigęs New Yorko muzikalinę konservatoriją.

Lietuvių Jaunimo Ratelis, ant Town of Lake, šį sezoną rengia perstatyti kelias dramas; iš tų rengiamos dvi sunkiausios lietuviškoje kalboje dramos (vertimai) Schillerio "Orleano Mergelė" ir "Vilius Tell". Ratelis "Orleano Mergelę" jau mokinasi nuo gana senai. 23 d. spalių Ratelis loš Tėvynės Myl. Dr-jai No. I. Vargšo "Milijonai Vandenyj", Columbus svet. "Orleano Mergelė" bus lošta ant Bridgeporto. Ant Twn of Lake taipgi bus perstatyta "Živilė". Be minėtų veikalų ketinama, lošti dar kokią komediją.

Dr-ja "Lietuvos Ukininkas" (McCormick apielinkėj) nepersenai iš savo narių suorganizavo dramatiškąjį Ratelį. Pirmas to ratelio perstatymas bus 2 d. spalių (october), Clacel svet. (kampas 19 ir Leavitt gat.), bus lošta Gužučio juokažaislė "Gudri Našlė" ir komedija "Nutrukę". Ši Dr-ja pernai buvo parengusi kelias paskaitas (prelekcijas). Šįmet mano irgi keletą paskaitų parengti.

JUOKELIAI.

— Mama, aš perskėliau pečiaus plytą.

— Blogai, vaikeli, kaip nors reiks sutaisyti. Bet su kuo tu tai padarei?

— Mamyte, aš daužiau su tetušio laikrodėliu ir nemislijau, kad plyta skils.

Mokykloj buvo labai nešvarus vaikelis. Mokytoja pasiuntė jį namo, kad ji motina nupraustų. Motina sūnų pasiuntė atgal į mokyklą, įdavus jam laiškelį mokytojai, kuriame buvo parašyta:

"Mano berniukas ne rožė. Neuostyk jį, bet mokink".

Mokytojas. Atimant ar pridedant daigtus, reikia kad jie vienodai vadintųs. Taip pavyzdžiui negalima atimti iš trijų obuolių keturias kriaušės, iš šešių arklių devynis šunis.

Jaunas mokinys.—Mokytojau, argi jus negalit keturių kvortų pieno išimti iš trijų karvių?

— Kaip jus galit žinot, kad jūsų vyras užmiršo įmesti laiškus skrynutėn?

— Mat, aš visuomet parašau ir sau laišką ir jį įdedu tarp kitų laiškų į vyro kišenių, jaigu ant rytojaus negaunu savo laiškelio, tai žinau, kad mano vyras laiškus užmiršo įmesti. Tai apseina tik vienas centas.

(*"Cleveland Leader"*).

— Pone kalbėtojau, išaiškink man, kodėl žuvįs negali gyventi ore.

— A, matai, jos svarbiausia negali gyventi ore dėlto, kad tuojaus išdvesia.

Parinkdama drabužius arba kvietkas, kiekviena moteris mano, kad ji tik viena apie tai geriausia supranta ir turi puikiausią skonį.

APGARSINIMAI.

KRAUJO NUSEKIMAS.

Kraujo nusekimas yra labai serioziškas dalykas ir visuomet reikia kaip galima greičiaus kraujas papildyti. Tokiuose atsitikimuose jųs vartokite Trinerio American Elixir iš kartaus vyno, žinodami, kad jis yra geriausias kraujo papildytojas. Jųs turite tą patį daryti, kada kraujas ims nebetekti jo reikalingiausių sudėtinių dalių (ingredientų) — raudonų gumulėlių. Jųs privalot sutvirtint juos, nes kitaip greit nebegalėsit dirbti. Kraujas nusilpnėja, kai tik jusų virimo organai neveikia taip, kaip jiems reiktų, mat, penas tąsyk nesti tinkamai suvartojamas. Kada viduriai nevalyvi, kraujas suteni. Trinerio American Elixir iš kartaus vyno tokiuose atsitikimuose yra be abejo geriausias vaistas. Reikia jis vartoti, kai tik jusų viduriai atsisako priimti pakaktinai valgio, arba kada po valgiui jums pradeda daryties nelabai smagu. Vaistų sankrovose.

Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Draugijų Reikalai.

LIETUVIŲ RATELIO SKAITYKLA
3149 So. Halsted St. Chicago,

Atdara šiomis dienomis ir valandomis:
Utarninkais ir ketvergais nuo 7 val. vak. iki 9 val. vakaro; subatomis nuo 7 val. vak. iki 10 val. vak.
Sekmadieniais (nedėlįdieniais) nuo 4 val. dieną iki 6 val. vakaro.
Skaitykloj randasi visi lietuvių laikraščiai ir kningos. Skaityti galima pačiame kningyne ir namo nešties.

SOCIALISTŲ PARTIJOS CHICAGOS Latvių skyriaus teatrinė grupė atidengs 1910—1911 metų teatrinį sezoną sekmadienyj 25 rugsėjo 1910 m. Vaidins C. S. P. S. salėje, 1126—1128 W. 18 gatvė, A. Kosorotovo dramatiškąjį veikalą 4-se veikmėse "Pawasara pluhdi". Vaidinimas nuo 3:30 po piet. Salė atsidarys nuo 2:30 po piet. Žais Latvių Socialistų orkestra. Pertraukose bus skrajojanti pačta, konfeti ir k. Įžanga 35c.

Kviečia Komitetas.

DIDELIS BALIUS.
rengiamas draugijos šv. Jono Krikštytojo, atsibus nedėlioj 2 spalio (oct.) 1910, Freiheit Turner svetaneje 3417-21 So. Halsted st. Salė bus atidaryta nuo 3 val. po piet, balius prasidės 4:30 po piet.
Kviečiame jaunus ir senus atsilankyti į šį balių. Galima bus, žaidžiant geral muzikai, gerai pasišokt ir linksmai laiką praleist. Įžanga 25c. poral. Su pagarba *Komitetas.*

DIDELIS METINIS BALIUS
rengiamas Draugystės Apveizdos Dievo No. I., atsibus Nedėlioj, 25 d. Rugsėjo (Sept.), 1910, Casino svetainėje, 645—647 W. 12th st., tarpe Jefferson ir Union gatvių. Pradžia 4 val vak. Įžanga 25c. poral.
Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaitės kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šį musų Metinį Balių, prie puikios muzikės galėsite linksmai laiką praleisti. Su godone,

Komitetas.

PULKUS TEATRAS.
Liet. Mok. Dr-ja "Apšvieta" rengia pulkų teatrą 30 d. *Spalio* (*Oct.*), 1910 m. Hull House Teatre, kampas Polk ir Halsted gatvių. Ant scenos statoma antru kartu Chicagoje dvi labai pulkios komedijos: "*Mūsų Gerasis*" (šitasai veikale užims moterįs ir merginos vyrų roles) ir "*Kaip kas išmano — taip dave gano*". Tarpakčiuose bus deklamacijos jaunų mergaičių ir gera muzika. Vakaras įstikro bus pulkus ir kiekvienas atsilankęs nesigailės. Pelnas nuo vakaro eis pašalpai Varšavos Konservatorijos mokinės, lietuvaitės — primadonos p-lės Balčiauskaitės. — Vakaras prasidės lygiai 8 val.

DIDELIS TEATRAS IR BALIUS.
Rengiamas Lietuvos Ukininko draugijos Nedėlioje 2 d. Spalio (oct.) 1910, Klacel salėje 19 ir Leavett st. Salė bus atidaryta 4 val. Teatras prasidės 5 valanda vakare.
Bus perstatyta komedija dvejose veikmėse "Gudri Našlė", ir "Nutruko". Po perstatymui prasidės balius su šokiais, geriausi muzikantai Griežs visus lietuviškus šokius, kurie trauksis iki nakties vėlumai. Tikietai 25, 35 ir 50c. ypatai.
Pasarga. Važinojantiems Halsted st. karais iki 18 gatvei 18 karai davežė iki pat svetainei. Kviečia visus atsilankyti. *Komitetas.*

TEATRAS IR BALIUS.
rengiamas Lietuvių Jaunimo Ratelio ant Town of Lake: 5 veiksmiu dramatiškas veikalas po vardu "Leituvaite" bus loštas Columbia svetainėje, kertė 48-tos ir So. Paulina gatvių, Nedėlioj, 25 d. Rugsėjo (September), 1910 m. Duris atsidarys 6 val. vak. Uždanga pasikęls 7:30 val. vak. Po teatrui balius su visokiais šokiais.
Lakiojanti krasa su išlaimėjimu moteriškų šukų p. A. Barčiaus padovanotų, vertės $10.00, ir moteriško žiedo vertės $3.00, Poškos padovanoto. Pirmas gavęs daugiau laiškelių gaus šukas, antras žiedą. Įžanga 25, 35, 50 ir 75c. žmogystei. Kviečia visus, *Komitetas.*

Pajieškojimai.

Pajieškau Juozapo Kuokšto, 13 metų Amerikoj, pirmiaus gyveno Spring Valley, Ill.; paeina iš Kauno gub. Šiaulių pav., Gruzdžių val., Normaičių kaimo. Jis pats ar kas apie jį žinotų teiksis pranešti man šiuo adresu:
Martin Kuokštis,
2446 Carmmen Av., Chicago, Ill.

Pajieškau savo moteries Petronelės Valavičienės (po tėvais Jusaitytė). 6 dienų liepos išvažiavo nežinia kur, palikus vyrą ir sunų dviejų metų. Paeina iš Šilvėnų kaimo, Ilguvos parap., Naumiesčio pav., Suvalkų gub. Kas duos žinią apie ją, gaus $10 dovanų. Meldžiu pranešti šiuo adresu:
Jurgis Valavičė,
10530 Curtis Av., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dėdės Franciško Milgaudžio, mažosi Frank Miller, 10 metų atgal gyveno Pittstone, Pa., iš ten persikėlė į Albert, W. Virginia. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Labardžių val., Degliškių kaimo. Maloneikite duoti žinią šiuo adresu:
Kaz. Balvika,
5830 Grove Av., Chicago, Ill.

Pajieškau savo tėvo Izidoriaus Jomanto ir draugo Ignaco Norvaišo, abudu paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Tirkšlių parap., Peimienų miestelio. 8 metai kaip Amerikoje; pirmiaus gyveno New Yorke, dabar nežinau kur. Meldžiu, kad jie patįs arba kas kitas duotų žinią šiuo adresu:
Pranciškus Jomantas
23 Marion St., Cambridge, Mass

Pajieškau savo vyro Pilypo Grigaliausko, Kauno gub., Telšių pav., Plungės parap.; 5 metai kaip Amerikoje. Aš nuo 8 kovo mėn. dienos esu atvažiavus ir niekur jo negaliu surasti. Tai jaigu kas apie jį žinote būkite malonųs man pranešti šiuo adresu:
Domicelė Grigaliauskienė,
1456 So. Canal St., Chicago, Ill.

Pajieškau Antano Motkaus, paeina iš Kauno gub., Aliogalos valsč., Pernavos parapijos, Priekapės kaimo. 28 rugsėjo, 1909, išvažiavo iš Melrose Park, likęs skolingas į bučernę $15.95. Girdėjau gyvenąs Chicagoj, West Side; yra jis nedidelio ūgio, juodais plaukais ir ūsais.
Pajieškau taip-gi Franko Seročio, Kauno gub., Bernatovo val. Išvažiavo iš Melrose 2 birž. 1910. Jis irgi skolingas į bučernę ir gaspadinei. Bučerių ir gaspadinių labai prašau duoti apie juos žinią šituo adresu:
J. Walter,
22 ave. & Lake str. Melrose Park, Ill.

Pajieškau savo vyro Juozo Zablacko; paeina iš Suvalkų gub., Mariampolės pav., Prienų parapijos, Bačkinikų kaimo. 15 metų kaip Amerikoj; pirmiau gyveno Auburn, Ill., dabar apie jį nežinau nieko. Kas apie jį žinotų arba ir jis pats, teiksis duot žinią adresu:
Ona Zablackienė,
907 N. Walnut st., Kewanee, Ill.

Pajieškau posbrolio Mateušo Daugielo, apie 4 m. kaip Amerikoj, paeina iš Kauno gub., Raseinių pavieto, Paviržėnų parapijos, taip-gi pajieškau dėdės Petro Daugielo apie 3 metai kaip Amerikoj; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Švekšnos par., Moskalčių sodžiaus. Meldžiu pranešti šiuo adresu:
Kazys Daugiella,
89½ Ward st., Worcester, Mass.

Pajieškau man gerai pažystamos merginos A. Rinkevičiutės, daugiaus kaip pora metų atgal atvažiavo iš Lietuvos, paeina iš Vilniaus gub., Trakų ap., Vašiškių kaimo. Norėčiau su ja susižinoti. Meldžiu parašyti laišką šiuo adresu:
F. Zavist,
P. O. Box 974, Hoquiam, Wash.

Pajieškau savo brolio Ignaco Rudžio, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Rietavo parap., Pivarių kaimo. Gyvena apie Chicago, Ill. Meldžiu duoti žinią šiuo adresu:
Amilija Rudnaitė,
121 Pert st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau dvieju savo pusbrolių Jurgio ir Kazimiero Lapinskų, Kauno gub., Raseinių pav., Mankūnų val., Mišiūnų kaimo. Meldžiu duoti žinią šituo adresu:
Benediktas Šimkevičia,
P. O. Box 293, Gilbertville Mass.

Pajieškau pusbrolio Jurgio Gabrijolio, Kauno gub., Raseinių pav., Šilalės val., Kenkų kaimo. Girdėjau gyvenąs Chicagoje. Taipgi pajieškau savo draugo, su kuriuo sykiu atvažiavau Amerikon, Juozą Jonavičių, Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų valsč. ir Juozo Ralio iš Liaiiunų parap., gyveno pas mane Westville. Turiu svarbų reikalą. Malonėkite pranešti šiuo adresu:
Stanislovas Daukšas,
1444 So. Jefferson st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo vyro Vincento Rasimavičiaus, penki metai kaip išvažiavo nuo manęs. Girdėjau buvo Wisconsino giriose. Kur dabar randasi nežinau; norėčiau gauti žinią, turiu svarbų reikalą. Prašau, kad jis pats ar kas kitas praneštų man šiuo adresu:
Magdelena Rasimavicziene,
P. O. Box 29, Ogiesby, Ill.

Pajieškau savo pusbrolių Kastantino ir Romano Jokubauskių. Jie paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., ir parakvijos Krimelių sodž. Girdėjau, kad jie gyvena Durkin, Pa. Jie patįs ar kas kitas teiksis duoti žinią čia padėtu adresu:
Jonas Skinderis,
R. F. D. No. 1. Box 35 A. Clinton, Indiana.

Pajieškau savo draugo Jurgio Šalčio, paina iš Kauno gub., Raseinių pav., Panevežio parap. 4 metai kaip Amerikoje, pirmiau gyveno Laurenc Mass, — dabar nežinau kur. Jis pats ar kas apie jį žinotų teiksis pranešti man šiuo adresu:
Peter Karvelis,
2024 Johnson st., Chicago, Ill.

$10. DOVANŲ

$10. dovanų bus duota tam, kurs praneš tikrą adresą mano dukters Viktorijos po vyru Dalanganskienės. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Šiaulėnų parap., Baužiškių sodž. 1908 m., 4 lapkričio d. antru kart išvažiavo iš Lietuvos į Ameriką. Jinai yra 28 metų amžiaus, 5 pėdų augščio, tamsiai geltonų plaukų, pilkų akių, dešinės rankos vidurinio piršto nugeltęs nagas. Turėjo dviejų metų vaiką vardu Mykolą. Kai išvažiavo nuo manęs, neturėjau nuo jos jokios žinios. Aš jau pusė metų esu Amerikoje. Prašau, kad ji pati ar kas apie ją žino praneštu man žemiau padėtu adresu. Kas praneš, gaus pažadėtas dovanas.
Ona Talserska,
166 Winter st., New Britain, Conn.

Reikalavimai.

Reikalauju gerų kriaučių moteriškam darbui, mokestis gera.
Reikalauju taip-gi gero ir teisingo vyro už sargą dirbtuvės.
Reikalauju mergaitės ing ofisą.
Reikalauju merginos ar vyro, kad galėtų prižiūrėti darbą.
Kreipkitės ing ofisą.
Paul Straus, Lietuviška dirbtuvė,
1400 W. Harison St., Chicago, Ill.

Reikalingos 10 užbaigėjų, siuvėjų rankomis bei stryguotojų, 15 siuvėjų moteriškųjų drabužių. Kreipkitės į Unity Skirt Co., 209 State St., Room 506.

Reikalaujame 15 siuvėjų prie moteriško darbo — apsiaustų ir sejonų. Meldžiame kreipties šiuo adresu:
Liudvikas Kasparavičia,
3129—3131 Wentworth ave. Chicago.

Reikalauju jauno vaikino į bučernę, mokantis darbą arba ir norintis mokintis to amato, gali atvažiuoti arba kreiptis laišku:
J. Atkenson,
Groc. & Market, Steger, Ill.

Reikalaujame 3 kriaučių mokančių moteriškus apsiaustus siuti.
J. Szkutas.
3301 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Reikalauju 10 kriaučių prie moteriškų drabužių suvimo ir viena primieruotoja arba fiterio ir vienos išbalgėjos, kreipkitės adresu:
J. A. Svilow.
1765 Ogden ave., Chicago, Ill.

Noriu gauti darbą krautuvėje ar bučernėje vakarais nuo 7 val., o subatomis nuo 3. Kas reikalingas meldžių pranešti laišku:
Juozapas Dauginis,
927 — 32nd Place., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Dabar geriausia proga
FARMAS PIRKTI.

Važiuokite apsigyventi į Michigano valsingą žemių širdį — Mason Manistee ir ežero šalis į Swigart Tract — dobilų, vaisių ir apskritai farmines žemes. Kaina nuo $10. iki $25 už akrą. Išlygos labai lengvos: įmokėti nuo $10 iki $25, o paskui ant išmokesčio kas mėnuo po 5 ar 7 dolarius ant 40 akrų. Greitai augantis distriktas, du nauji miestai, lotai bizniui ir apgyvenimui. Klimatas labai svelkas. Galite turėti viską, kas tik auga Illinois, Indiana ir Ohio valstijose. Ekskursija važiuoja kiekvieno mėnesio pirmu ir trečiu utarninku. Ten ir atgal iš Toledo ar Chicagos $6.00. Patvados ir nurodymai dykai. Užmokėtus už tikietą piningus sugrąžiname po nupirkimui žemės. Norėdami platesnių paaiškinimų rašykit pas mane: Anton Kiedis, vietinis atstovas, Peacock, Lake Co., Mich. Dabar geriausia proga farmas pirkti.

Parsiduoda lietuviškas saliunas ant Canal gat. prieš fabrikų. Liga verčia parduot labai pigiai. Randa tik $12. Prie saliuno yra 3 kambariai. Taip-gi parsiduoda Barzdaskutykla visai pigiai ir labai gražioj vietoj. Sužinokit 1112 S. Canal gat., Chicago, Ill.

Parsiduoda bučernė ir grocernė geroje lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, biznis gerai išdirbtas. Arklys, vežimas ir visi įrankiai. Pirkę nesigraudinsit.
F. Geister,
4845 W. 14th St., Grand Works, Ill.

Pigiai ant pardavimo puiki barzdaskutykla lietuvių apgyventoje vietoje, biznis gerai išdirbtas. Pardavimo priežastis — kitas biznis. Kreipkitės adresu: 4500 Hermitage Av., Chicago, Ill.

Parsiduoda (galima imti ir arendon) bučernė ir grocernė su namu ir visais įtaisais, gera vieta, lietuvių apgyventa, biznis kuogeriausiai išdirbtas. Tinkama vieta lietuviui. Tony Frisco, 819 — 23 ave ir Lake st., Melrose Park, Ill.

Kambariai su mebliais atiduodama arendon vienai ar dviem žmogystėm. Naujoviškas intaisymas. Flat A, 3246 So. Halsted St.

NUOMON KAMBARYS.
Jaigu kas norėtų iš vyrų ramų kambarį gauti, prašom kreiptis šituo adresu: 3159 So. Halsted St., (3 floor rear). Mrs. Dobkevičienė.

TAISOME IR VALOME
elektrikines ir gazines lempas. Darbą gerai ir greitai atliekame.
Wm. Daratis & Grikštas,
4601 So. Paulina St., Chicago, Ill.
Phone Drover 839.

Pasiskubink! — Savininkui išvažiuojant iš šio miesto parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai. Matyti galima kas vakaras nuo 6 iki 9 val. arba nedėlioj po pietų, šioje vietoje: 3106 So. Halsted st., (ant trečių lubų iš užpakalio).
Parsiduoda saliunas geroje vietoje, prie teismo ir policijos stoties. Biznis išdirbtas nuo senai. Vieta lietuviui labai gera, nes aplinkiniuose miesteliuose gyvena lietuviai ir kiekvienas, atvažiavęs į didelį miestą, lietuvį žino ir veina su visokiai reikalais. Pardavimo priežastis — kitas biznis. Norėdami gauti platesnių žinių, rašykite pas savininką:
Felix Cary,
110 S. 4th st., Terre Houte, Ind.

Nuomon (*randon*) atsiduoda krautuvė, tinkama grocernei ir bučernei, su butu. Yra ledams skrynia, kaladės, lentynos ir viskas, kas reikalinga minėtam bizniui. Vieta apgyventa lietuvių. Biznis yra čia buvęs per keturis metus ir apleistas dėl taisymo namo. Randa pigi. Prašom kreiptis šiuo adresu: 950 — 31 pl. Namo savininkas gyvena 3119 So. Morgan st. Chicago, Ill.

ŠOKIŲ MOKYKLA PROF. TONY L.
Mokiname visokių šokių angliškų ir lietuviškų, taipo-gi tokių, kokių dar niekas iki šiol nešoko. Užtikrinam, kad, išmokę pas mus, galėsite šokti by kokioj publikoj. Mokiname be skyriaus — jaunus ir senus. Mokiname tris vakarus per sevaitę: utarninkais, seredomis ir ketvergais nuo 7:30 iki 10:30 val. vak. Norintįs mokintis eikite į svetainę 3119 So. Morgan st., Chicago, Ill.

DAILIOS GROMATOMS POPIEROS.
50 gatunku su visokioms dainėlėmis gražiais skaitymais ir dailiais konvertais tuzinas už 25c. arba 10 tuzinų su konvertais $1.30 su prisiuntimu. Geriausia PALANGOS TRAJANKA 30c. Reikalaujame pardavėjų ir duodame garą pelną. Kataliogus siunčiame už 4c.
M. Žukaitis,
149 Hudson ave., Rochester, N. Y.

SIMANAS KVIETKAUSKAS

"LIETUVOS" KELIAUJANTIS AGENTAS.

Simanas Kvietkauskas keliauja valstijose Illinois ir Wisconsin, užrašinėdamas laikraštį "Lietuvą" ir priiminėdamas už jį prenumeratą. Jis turės nuo laikraščio "Lietuvos" išleistojo A. Olszewskio rašytą paliudyjimą ir kvitas, pagal ką galėsite jį pažinti, kad yra musų užtikrintu agentu ir galėsite drąsiai jam duoti piningus ant prenumeratos, kningų ir kitokių tavorų, nes męs už jį atsakome.

Simanas Kvietkauskas taipgi yra agentu ir musų štoro, The Bridgeport Clothing Kompanijos. Jis turės su savim sampelius tulų musų štoro tavorų ir kas tik ko reikalaus galės per jį užsisakyti, o męs viską prisiųsime. Męs savo štoro tavorus gvarantuojame, kad bus toki, kaip musų Katalioguose aprašyti. Jaigu gavęs juos rastų kitokiais, tegul sugrąžina, o męs jam piningus sugrąžinsime.

KSAVERAS STRUMSKIS
"LIETUVOS" KELIAUJANTIS AGENTAS.

Jis lankosi valstijose Connecticut ir Massachusets ir turi musų paliudyjimą. Pas jį taip-gi galima užsirašyti "Lietuvą" ir duoti piningus ant tavorų Bridgeport Clothing Štoro, o mes viską prisiųsime ką tik pas jį apsisteliuosite.

A. Olszewskis "Lietuvos" Išleist.

Amžinę atilsį. Jonas Dudonis, persiskirė su šiuo svietu 6 d. Sept., 42 metų amžiaus, nevedęs, pragyveno šioje šalyje 22 metų. Paliko tris brolius už save vyresnius du Lietuvoje, o vienas Baltimoreje. Nabašnikas prigulėjo prie dviejų draugijų: Keistučio ir V. Kudirkos. Kas norėtų ką užklausti apie nabašniką, tegul kreipias adresu:
Vincas Dudonis.
115 S. Paca st., Baltimore, Md.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvę" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 65 Hudson Ave.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
J. Milewski, 124 Grand st.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore St.
J. Zebrauckas, 112 N. Green St

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland Av.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First St.

JERSEY CITY, N. J
Ant. Rekaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Valtkevičius, 227 Chapel St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co

SAN FRANCISCO, CAL.
Foreign & Domestic News Co., Foot of Market St.,

SEATTLE, WASH.
International News Agency, 102 Washington St.,

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.
J. Kalakauskas, 66 Milbury St.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Janušas keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand St.
A. Lesniauskas, 298 South 1st St.
Jos Matulis, 262 Metropolitan Av.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley Ave.
Jonas Ilgaudas, 1618 So. Halsted St.
Zen. Jucevicze, 118 E. 115th St.
And. Jurevičia, 3337 Auburn Av.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Geo. Pupausky, 1112 S. Leavitt St
K. Steponis, 849 — 34th St.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.

Cleveland, Ohio.
P. Szukys, 1408 E. 25th St.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Bartkevičius, 877 Cambridge St.

GRAND RAPIDS, MICH.
Juoz. Šilkas, 42 W. Leonard St.

GRANT WORKS, ILL.
Jonas Liškonis, Box 195.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

HAZLETON, PA.
Ant. Shukis, 103 N. Wyoming St.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deader St.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 533.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 1811 Wharton St.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Paterson N. J.
A. Varškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
Ad. Bendinskas, 42 Chesnut St.
J Kazakevičia, 103 N[illegible] St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

SO. CHICAGO, ILL.
Pet. Ostrovskis, 8701 Commercial Av.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.
J. G. Gegužis, 28 W. Broadway.

Springfield. Ill
G. Tachilauckas, 1217 W. Jefferson St.

Scranton. Pa.
Geo. Baltrunas, 2018 Luzerne St.
Juoz. Petrikys, 1514 Rose Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 38 E. Centre St.

Union City, Conn.
D. F. Binaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 524 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

"LIETUVOS" KELIAUJANTIEJI AGENTAI.

Ksaveras Strumskis.
Simanas Kvietkauskas.
Kazys Šeštokas.

Naujausios Knygos
gaunamos "Lietuvos" Redakcijoj.

APIE BALTRŲ-GIRTUOKLĮ. Vaizdelis iš gyvenimo Baltraus girtuoklio. Rygoje, 1909. Pusl. 32 ..... 10c.

ARCHAIOLOGIŠKI TYRINĖJIMAI. Gaidės apylinkėje. Kun. Juozapo Žilgo. Su 21 paveikslėliu, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilniaus, 1909. Puslapių 23 ..... 40c.

ANTANO BARANAUSKIO, (A. a. kunigo vyskupo) laiškai į profesorių Joną Baudouin'ą de Courtenay. (Iš "Lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909 m. Pusl. 28 ..... 40c.

DURTAI. Zigmanto Przybylskio vienaveiksmė komedija. Išvertė ir išleido Liudas Gira. Vilnius, 1909. Pusl. 16 ..... 10c.

DĖJOVA, JOS PRIEŽASTIS IR KOVA SU JA. Dr. K. Jokanto. (Marijampolės paskaita). Vilnius, 1909. Pusl. 28 ..... 10c.

GILŠĖ. Dzukų legenda ir DOBUTĖS VARGAI. Parašė Vincas Krėvė. Vilnius, 1909. Pusl. 42 ..... 10c.

GIMDYMO SLEPINIAI. Parašė Vidunas. Labai naudinga ir verta perskaitymo kiekvienam šitą knygelę. Tilžėje, 1909 m. Pusl. 96. Kaina 45.

IŠ SEINŲ VYSKUPYSTĖS HISTORIJOS. Parengė spaudon J. Basanavičius ir K. Grinius. (Iš "Lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909. Puslapių 41. Kaina ..... 50c.

KLAIDA. Apysaka parašyta Lazdynų Pelėdos. Kas šios raštininkės veizdelius skaitės, tas žino jų vertę ir nesigailės šią knygelę perskaitęs. Ji parašyta iš lietuvių gyvenimo. Vilnius, 1910. Pusl. 520 ..... $1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga 1, dalis 3. Vilnius, 1909. ..... $1.25.

NASLAITĖ. Drama keturių veiksmų. Parašė M. Valinčius. Boston, Mass. 1909, pusl. 22. Kaina .. 10c.

NUO AUDROS PASISLĖPUS. Parašė Žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

RAŠYBOS LAVINIMOSI DARBAI. Pradėdamomsioms mokykloms. Sutaisė mokytojas S. Vaznelis su pagelba J. J. Šiauliai, 1909. Pusl. 112 Kaina ..... 20c.

I. Gražus paveikslėliai, bet dar gražesni aprašymėliai. Vilnius, 1910. Kaina ..... 10c.

Knygų Kataliogas

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Velnių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velniur, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Audimo apdaruose. $2.00

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš paminėtų knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemamą pasakų turtą. $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 Vaikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. .... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. .... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olševskis. Antra patalsyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. .... 25c

No. 1525 Rankvedis gromatų rašymui. Knygelė pamokinanti, kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir mylimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant Naujų metų, dienoje varduvių, gimimo ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill.

No. 490 Dvi Kelionė į Tėlimą Šiaurę. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į šiaurės poliusą. Chicago, Ill. Kaina..... .... 20c

No. 516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 78. .... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ..... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 553 Pažįjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluoksnius, jėng milijonų metų atgal gyvoms būtybėms ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

No. 781 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Išvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 397 Keplos kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surankiotos iš visur 24 dainos naujos gadynės iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 471 Akyvi apsireiškimai svieto, į kuriuos žmonės nuolat žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. .... 25c
tiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 .... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 1209 Angliškos Kalbos Vadovėlis tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Antra patalsyta laida. Chicago, Ill. 1908, pusl. 90. .... 25c

No. 1300 Rankvedys angliškos kalbos. Pagal Ollendorfą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pusl. 307. .... $1.25
Apdaryta. $1.50

No. 722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-lais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Romos viešpatystės. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305. .... $1.00
Drutuose apdaruose. $1.25

No. 566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvėrimus, gyvenusius ant žemės dar prieš atsiląsguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno radimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės, kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa gilial palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užkloius keliolikos sieksnių storio žemės eile. Jis yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemė. Moksliničiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip senias žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 657 Istorija Suvienytų Valstijų šiaurinės Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek kuris gero šiai šaljai padarė. Prie galo knygos telps Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. .... $1.00
Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Pirmininkas: Jonas V. Liutkauskas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Vice-Pirmininkas: Pr. Butkus, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Raštininkas: Jonas Dagis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Iždininkas: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Knygius: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.
Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard Paris, France. V. Jokubynas, 3152 Wallace st., Chicago, Ill. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

THOS. I. MORGAN
ADVOKATAS
Veda kriminališkas, civiliškas bylas; parupina patentus; peržiuri savasčių popieras; abstraktus; deed's ir tt. Žinomas lietuviškai visuomenei kaipo teisingas ir geras advokatas.
79 Dearborn St., Chicago.
324-130 Unity Building
Taipjau 1613 S. Halsted St.

Męs Sujieškom.

Užčėdyjimui laiko ir galvasukio namų pirkėjams, męs sujieškojome kelis namus, geriausius kokius galima rasti už paduotą kainą, ir čionai juos pagarsiname. Kas išsigali įmokėti trečią dalį, ar daugiu, ant tų namų tam męs trukstančius pininigus paskoliname lengviausiomis išlygomis.

Šituos namus męs patariame pirkti lietuviams:,

No. 121. 8 ruimų murinis namas, ant stulpų. Lotas 24x125. Randos į metus nešą $204. Kaina $1.600.

No. 232. 4 kambarių murinis namas. Geroj vietoj. Lotas 25x125. Kaina ..... $1.600.

No. 230. 2 lubų medinis namas, 2 gyenimai 1 — 5 r. 1 — 4 r. Lotas 24x125. Randos nešą į metus $216. Kaina ..... $1.700.

No. 156. 2 mediniai namai, 1 — 5 r. 1 — 4 r. Lotas 31x147, kampinis. Kaina ..... $2.000.

No. 12. 2 namai, 4 gyvenimai po 4 r. Lotas 25x125. Randa $384. Kaina ..... $2.000.

No. 10. 2 lubų murinis namas, 2 gyv. po 6 r. Lotas 25x135. Kaina ..... $2.500.

No. 4. 2 lubų murinis namas, 4 gyv. po 4 kambarius. Randa $480. Kampinis lotas 30x147. Tiktai $3.700.

No. 217. 2 lubų murinis namas, 2 gyv. po 6 kamb. Lotas 25x125. Randos nešą į metus $372. Kaina $3.000.

No. 241. 2 lubų murinis namas, 16 kambarių. Lotas 125x125. Randa $504. Kaina ..... $4.500.

No. 241. 2 lubų murinis nmas, 4 gyven. 2 — 5 r., 1 — 3 r., 1 — 4 r. Lotas 25x125. Randos nešą į metus $540. Kaina ..... $4.500.

No. 187. 3 lubų murinis namas, 3 gyv. po 6 kamb., 2 maudyklos. Lotas 25x125. Gatvės užmokėtos. Randa $564. Kaina ..... $4.700.

No. 69. 3 lubų murinis namas, 3 gyv. Su maudyklomis. Lotas 27½x127. Randos nešą į metus $552. Kaina. ..... $5.300.

No. 179. 3 lubų muras, 4 gyv. 2 po 6 rum., 2 po 4 rum., 2 maudyklos. Lotas 27x129. Randos nešą 624. Kaina ..... $5.500.

No. 238. 2 lubų muras, akmenų priešakys, 2 guv. po 7 kamb., 5 r. murinis namas užpakly. Lotas 25x125. Randa $624. Kaina .... 5.500.

Kiekvienas iš tų namų yr vertas gero žmogaus. Ateikite apžiūrėti.

Norėdami platesnių žinių, kreipkitės ypatiškai į musų ofisą

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Mokykla Šokių!

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 ryšių ir teip, kad gali drąsiai eiti šokti publikoje. Teipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11. Kas moka valkščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, po numeriu, 2119 So. Halsted St., mokinu kas dien apart šventų dienų. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie norį išmokt tuos šokius, kad ateitų sekančio adreso: 2124 South Halsted St.

Ofisas ant 3-čių lubų. Atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare.

Prof. Juliaus šokių mokykla uždaro June 25, ji vėl bus atdara September 2.

Jau pradėsim Buck ir Wing šokt Sept. 2.

Burtininkų Kazyros (Kortos)

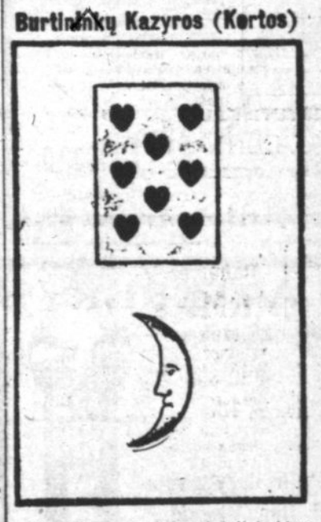

Visi žinote, kad burtininkai (Amerikoje vadinami Fortune Tellers) spėja žmogui laimę ar ateitį su pagelbą Kazyrų (Kortų). Ar toki burtininkų spėjimai iš nukeltų Kazyrų turi kokią vertę, mes apie tai nekalbėsime, tik pasakysime, kad yra tukstančiai žmonių, kurie pas tokius burtininkus lankosi įspėjimui savo ateities ar laimės ir moka jiems už tai po kelis ir po keliolika dolierių. Garsiausia ant svieto burtininkė bubuvo tai pone LENORMAND Paryžiuje, Francuzijoje, kuri su pagelba savo Kazyrų visiems įspėdavo ateitį. Pas ją valkščioja kelti Kazyras viso svieto didžiunai, kunigaikščiai ir karaliai ir kiekvienam jį ateitį įspėdavo.

Po myriui virš minėtos burtininkės jos Kazyros pateko į svietą ir šiądien jomi naudojasi garsiausi svieto burtininkai, ir kiekvienas, kas jas turi, gali su joms įspėti ateitį teip gerai kaip ir burtininkai. Šios Kazyros su pilnu išaiškinimu lietuviškoje ir lenkiškoje kalbose, kaip jas vartoti ir kaip ateitį įspėti yra dabar gaunamos musų štore. Kaina jų 50c.

Šios Kazyros yra geriausia bovykla liuosame laike ir su jom, ne tik save, bet ir visus kitus geriausiai nubovysi šeimyniškuose ir draugiškuose susirinkimuose.

Siųsdami pinigus ant kazyrų adresuokite:

The Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Kas užsipirks antrai šių metų pusei "Lietuvos Ukininką" stačiai iš redakcijos, tas gaus dovanai "Vilniaus Kalendorių" 1911 metams.

3 rub. metams
1r. 50k. pusm.
D. Lietuvoje

Visiems prieinamas, kiekvienam reikalingas, seniausias lietuvių laikraštis Lietuvoje eina nuo 1905 metų

2dol. 20c. met.
1dol. 10c pusm.
Amerikoje

"Lietuvos Ukininkas"

1910 metais savo čmėjams duoda:
52 No. No. "Lietuvos Ukininko"
26 No. No. "Žemės"
13 No. No. "Mokyklos"
12 No. No. "Sveikatos"
1 "Vilniaus Kalendorių," 1911 m.
Sėklų išbandymui:
Ukio padargų premijoms už geriausius ukio aprašymus.

Kas nori padaryti daug naudos ir smagumo savo giminėms ir geriems pažįstamiems pasilikusiems Lietuvoje, teužperka jiems "Lietuvos Ukininką"

Labai naudingas yra "LIETUVOS UKININKAS" ir Amerikoj, ir kitur gyvenantiems lietuviams, nes daug jame jieras žinių ir naudingų pamokymų iš visokių šalių ir sričių.

Kas įsirašys į "L. UKININKO" BENDROVĖS narius ir užmokės 25 rublius (13 dol. 75 c.), tasai gaus "LIETUVOS UKININKĄ" visuomet dovanai.

KAINA: Lietuvoj (ir Rosijos valstijoj) metams 3 rub. (1 dol. 65 c.) pusmečiui 1 rub. 50 kap. (38 cent.) Užsieniuose: (ir Amerikoje) metams 4 rub. (2 dol. 20 c.) pusmečiui 2 rub. (1 dol. 10c.)

Tos pačios "L. Ukininko" Bendrovės dar yra leidžiamos nuo 1909 m.

"Lietuvos Žinios" su "Aušrine"

Progresiviškas lietuvių laikraštis. Eina 2 kartu į savaitę.

KAINA: Lietuvoj (ir Rosijos valstijoj) metams 4 rub. (2 dol. 20 c.), pusmečiui 2 rub. 50 kap. (1 dol. 38c.) Užsieniuose: metams 6 rub. (3 dol. 30c.), pusmečiui 3 rub. 50 kap. (1 dol. 92c.) Abiejų laikraščių adresas:

Vilnius--Siemionovskaja 10-1 Russia--Lithuania.

Mes Išgydom Vyrus

Męs trokštam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitų pas mąs ir paniešintų musų tikrą ir ištikimą gydymą. Mes pasiliksim tau dėko kiti gydymai tavęs neišgydė ir kaip męs tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Paeinantis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, rudos plėmos, lopai burnoje, skaudulis ant liežuvio, sliukimas plaukų, skausmas kauluose, sunariuose, plėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulisi. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMA—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai paeinanti nuo peršengimo gamtos tiesų, vyriški silpnumai, analinimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nevyriškumas, skausmai strėnose? Ar pata ši apimtas nors vienu iš tų ženklų? Ateik pas mus, męs tave išgydysim nes kitaip nereikalanji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamista kankina dėginimai, plikinantis šlapinimas, pustės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, męs išgydom viršui minėtus padėjimus be vartojimo peilio ir be siuntimo į ligonbutį.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamitėjimas, negalingumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nuisimas, yvairus gėdinasnti silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Sutinimai Uždegimai, sutinę ir skausmingi sunariai, kantrybę atimančios užsisenėję ligos kurios padaro gyvenimą nelaimingu, IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulisi, pageltonavus ir išblyškus oda, pajuodavę paakiai. Vyrai, yra jum nuo to visko valstas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet daugiausiai kairėj pusėj; jos pačiuo žmogų labai neramų; yra stipnas velkantis jautimas daugmaž nuolatai. Gyslos yra užčuoplamos ir nurodo kaip botagas.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsivesti? Ar esi tikrai sveikas?

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

State Medical Dispensary

150 SO. CLARK ST., arti Madison gatves, CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

Naujausias importuotas Fonografas :: :: ::

DYKAI

Bus duotas kiekvienam, kas nupirks pas mus rusiško tabako už $6. Nieko nuo jusų daugiaus nereikalaujame tik kad patartumete savo draugams ir pažystamiems pirkti iš musų firmos tabaką.

Šitas importuotas fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę triubą ir labai gerai skamba. Turėdami musų fonografą, galite surengti namie puikų muzikos koncertą. Užsukite tik mašinėlę, uždėsite volliukę, ir galėsite išgirsti gražiausias tautiškas, darbininkiškas ir kitokias dainas, ištraukas iš operų ir operečių, žaidimą visokių instrumentų pavienių ir orkestroje. Klausant tai viską bus malonu ne tik jums ir jusų šeimynai, bet ir jusų pažystamiems bei kaimynams.

Musų fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali buti. Už tokį fonografą užmokėtumėt maždausia $12. Mes duodame jums tą fonografą suvis dykai. Prisiųskite tik 50c. markėms ir mes išsiųsime jums geriausio rusiško tabako už $6 ir tą fonografą draug su voleliais ir nurodymais, kaip reikia apsieiti. Apturėję tai per expresą, užmokėsite likusius $5.50. **Namie galite išbandyti musų fonografą, o jeigu jis jums nepatiks, tai galite sugrąžint mums tabaką ir fonografą, o mes sugrąžinsime jums visus įmokėtus pinigus.**

Į dovaną yra supruntama ir puiki, nėra čia jokios rizikos, taigi naudokitės, pamatysite, kad busite užganėdinti.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO.
111-115 East 7th Street, :: NEW YORK, N. Y.

A. Olszewskio Banko
galite aprupinti visus savo reikalus
TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS
Išdirba "Doviernastis" — Kontraktus, Raštus, pardavimo ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.
Visokiuose notarijališkuose reikalose kreipkitės į
J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

Norį mokintis Barzdaskutykles?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $60. Mes duotime visą užą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svieto ir tamista turėsi tada savo ypatiką verteivystę bei savo darbdavį. Rašyk pas:
NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
5409 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

"DAGIS"

Kritikos, Satyros ir Juokų Ménesinis Laikraštis.

DAGIS gražioj formoj knygos, ant geros popieros ir su viršeliais, viso 20 puslapių kas mėnuo duoda skaitymų.

DAGIS kas mėnuo talpina po kelis originalinius, lietuvių pieštus paveikslėlius.

DAGIS bado visus be skirtumo, kas tik nusikalsta prieš visuomėnę, todėl "Dagis" turi rastis kiekvino lietuvio namo, tai yra geriausia gyduolė nuo visokių ligų. Juk visiems yra reikalingas linksmumas ir juokai, o "Dagis" nesigaili straipsnių su įvairiais pasišaipimais ir juokais.

DAGIO kaina labai žema, tiktai 10 centų num., arba $1.00 metams.

Siunčiant prenumeratą, adresuokite:
"DAGIS" PUBL. CO.,
812 — 33rd Street, Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Syvoinas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Mokinkis Angliską Kalbą.

Žinai kaip labai yra reikalinga angliška kalba šioje šalyje. Nors tu butum geriausiu mekaniku, profesijonalistu, ar biznieriumi, jeigu nemokėsi angliškos kalbos, tai Amerikoje negausi nė gero darbo, nė biznio, nė profesijos negalėsi vesti. Žmogus, mokantis angliską kalbą Amerikoje, yra visur pageidaujamas ir gerai apmokamas. Todėl kuogreičiausiai rupinkis ją išsimokinti.

DABARTINIS BUDAS IŠSIMOKINIMO ANGLIŠKOS KALBOS YRA LABAI LENGVAS. STAI JIS.

1. Pirmiausiai perskaityk knygelę "VADOVĖLIS" No.1209. Kaina 25 centai.

2. Paskui perskaityk knygelę "RANKVEDIS" No.1300. Kaina $1.25.

3. O tada užsirašyk laikraštį "LIETUVĄ" ant 18 mėnesių už $3.00, tai gausi dovanų knygelę No.1491, vadinama: "KAIP RAŠYTI LAIŠKUS LIETUVIŠKOJE IR ANGLIŠKOJE KALBOSE", o su pagelba šios knygelės galutinai išmoksi netiktai angliską kalbą, bet jau mokėsi ir laiškus rašyti angliškoje kalboje.

Knygas No.1209 ir No.1300 parduodame už pinigus, bet Knygelę No.1491 už pinigus neparduodame, tiktai dovanojame ją tiems, ka angliškai kalbėti ir rašyti ir dėkavoja mumis už tos knygelės išleidimą.

Knygags No. 1209 ir No. 1300 parduodame už pinigus, bet Knygelę No. 1491 už pinigus neparduodame, tiktai dovanojame ją tiems, kurie užsirašo "LIETUVĄ" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00 prenumeratos, tai tiems ją duodame dovanų. Skaityk šios knygelės apgarsinimą ant 8-to puslapio šio laikraščio ir persitikrink apie jos vertę.

Kiekvienas gaus ją dovanų kas užsirašys "LIETUVA" ant 18 mėnesių ir užsimokės $3.00 prenumeratos.

Todėl ir Tamista, jei nori išmokti angliską kalbą, tai užsirašyk "LIETUVĄ" ant 18 mėnesių ir gausi minėtą Knygelę dovanų, su kurios pagelba išmokai gerai nevien angliškai kalbėti, bet ir angliškai laiškus rašyti.

Siųsdamas pinigus už "LIETUVOS" prenumeratą adresuok:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

DIDZIAUSIAS LIETUVIŠKAS
KATALIOGAS

Laikrodžių, Laikrodelių; Muzikaiiškų Instrumentų. Drapanų ir šimtų visokių kitų naudingiausių ir reikalingiausių daigtų, gaunamų pas

Bridgeport Clothing Co. Chicago, Ill.

Kataliogas dalinasi ant kelių skyrių ir kiekviename skyriuje telpa sekanti daigtai:

Drapanų Skyriuje. Rasite Drapanų Siutus, Overkotus, Kelnes, Marškinius, Kaklaraiščius, Pirštines, Kepures, Skrybėles Čeverykus. ir tt.

Muzikališkų Instrumentų Skyriuje. Rasite Armonikas, Koncertinas, Smuikas (Skripkas), Fleitas, Pikolas, Klernetus, Obojus, Fogotus, Soksofonus, Kornetus, Melofonus, Trumpetus, Trambonus, Altus, Tenorus, Baritonus, Basus, Kontrabasus, Bubnus, Cimbolus, Megafonus, Bandžius, Gitaras, Mandolinas, Citras, Kylafonus, Autoarfus, Muzikos Dėžes, Fonografus, (Šnekamas Mašinas), Pijanus, Vargonus, ir daugybę kitų instrumentų.

Bižuterijos Skyriuje. Rasite Laikrodžius, Laikrodėlius, Lenciugėlius laikrodėliams ir moterims ant kaklo nešiojamus, Komposus, Medalikus, Bronzoletas Auskarius, Spilkas, Sagutes, Žiedus, ir tt.

Tolesniame Skyriuje. Rasite Sidabrinius Peilius, Šaukštus, Videlcius, Tacas, Fotografijų Kameras, Paraso nus, Žiuronus, Elektriškas Liktarniukes, Siuvamas Mašinas, Fontaninės Plunksnas, Paišelius, Kalimorius, Britvas, Šepečius, Šukas, Peilukus, Žirklukes, Pypkes, Fotografijoms Albumus, Mapas, Globus, Stereaskopus Abrozus, Abrozėlius ir šimtus kitų labai naudingų ir reikalingų daiktų

Kataliogas turi 160 puslapių, didelio formato su aiškioms iliustracijom visokių daiktų.

Prisiųsk už 10c. markę pačto kaštam ir mes jį prisiųsim DYKAI.

Adresuokit šiteip:

The Bridgeport Clothing Co.
3248 So. Halsted St., x Chicago, Ill.

"LAISVOJI MINTIS"

Vienintėlis mokslo ir literaturos iliustruotas laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: Historijos, Kulturos Historijos, Gamtos Mokslų, Draugijinių Mokslų, ir t. t., lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš musų gyvenimo.

Kaina metams $2.00; pusei metų $1.00; į užsienį $2.50

Kas, prisiųsdamas mums prenumeratą, prisiųs iškirpęs ir šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už $1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Paskubinkit—Dovanas neilgai teduosime.

Adresas:
"Laisvoji Mintis,"
1401 N. Main Ave., - Scranton, Pa.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.
Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (sudusose).
Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

Dr-as W. A. Martišus
ofisas R. 409 Tacoma Bldg.
Madison & LaSalle Sts, Chicago,
Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų.
Teipgi pritaikau akinius ir pataisau nesveikas akis.
Ofiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Nedėliomis ofisas atdaras tiktai pagal sutarimą.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 kataliogą, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suviršė 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo

Banka A. Olszewskio

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Priima pinigus taupinimui ir moka už juos 3% metams.

Skolina pinigus pirkimui namų ir liotų mieste Chicagos.

Sukolektuoja žmonių pinigus padėtus kitose bankose; teipgi iškolektuoja darbininkų neužmokėtas algas ir paskolintus pinigus.

Padaro visokius Notarijališkus raštus, kaip tai: Dovierennastis, Kontraktus pirkimo ir pardavimo, Affidavitus ir visokius kitus rejentališkus ir legališkus raštus.

Išmaino pinigus visokių žemių ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant kitokių.

Perka ir parduoda namus ir liotus.

Siunčia pinigus į Rossiją, Lietuvą, ir visas dalis svieto.

Parduoda šifkortes ant visų linijų išvažiuoti ir atvažiuoti, ir išvažiuojantiems Lietuvon parupina pasportus nuo Rosijos konsulio.

Musų kainos visada pigesnės kaip kitų ir musų tarnysta visuomet geresnė už kitų. Rašykite mumi apie šifkorčių ir rublių kainas, o mes mielai tokias Jums prisiųsime.

Rašydami mumi visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Knygele verta tiek aukso, kiek ji pati sveria.

Jos Vardas yra:

"Kaip rašyti Laiškus Lietuviškojo ir Angliškojo kalbose".

Ko ji mokina? Ji mokina rašyti laiškus (gromatas) lietuviškoje ir angliškoje kalbose. Žmogus gali visą amžį mokintis angliška kalbą, bet pakol jis nemėgins rašyti laiškų angliškoje kalboje, tai ir angliškos kalbos niekada gerai neišmoks. O kad rašyti laiškus angliškoje kalboje, reikia tam tikros knygos, kuri nemokantį mokintų. Taigi ši knygelė mokina rašyti laiškus angliškoje kalboje.

Šioje knygelėje yra daugybė laiškų visokiuose reikaluose ir atsitikimuose į visokias ypatas: Laiškai tėvų į vaikus, vaikų į tėvus, vaikinų į merginas, merginų į vaikinus; tarnų į darbdavius, darbdavių į tarnus ir tt. Tie visi laiškai yra abiejose kalbose, viens lietuviškas kitas angliškas, teip kad rašėjas skaito lituvišką laišką ir mato kaip tą jatį laišką angliškai rašyti. Kašant angliškus laiškus žmogus mato kaip surišti žodi su žodžiu, kaip padaryti pilnus sakinius ir tie sakiniai įsiškverbia žmogui į smegenis teip giliai kad jis juos jau ant visada atmena. Jokia gramatika, jokia kita knyga teip greitai ir teip gerai žmogu neišmokins angliškos kalbos kaip kad virš paminėta knygelė. Žinoma pirm paėmimo šios knygelės, žmogus turi pirmiau perskaityti knygeles "Vadovėlis" No.1209 ir "Rankvelis" No.1300, kad gauti pradžią, o paskui jau imti knygelę *"Kaip rašyti laiškus lietuviškoje ir angliškoje kalbose"*.

Ši knygelė ne vein mokina laiškus rašyti, ne vien mokina angliškos kalbos, bet dar mokina ir daugybės kitokių labai naudingų ir reikalingų dalykų, kokių pamokinimų jokioje knygoje nerasite. Ji mokina:

Kaip daryti kontraktus pirkimo, pardavimo, samdymo ir visokių formų biznio reikaluose; kaip daryti vekselius skolinant pinigus; kaip daryt testamentus; kaip vesti draugyščių reikalus, ir visoki kiti pamokinimai. Teipgi mokina formų kaip žmonėse apsieiti visokiuose atsitikmuose; antai kaip apsieiti svečiuose, apsilankymuose, supažindinime vieno su kitu, pakalboje vieno su kitu, kaip užsilaikyti bankietuose, vestuvėse, krikštynose, pagrabuose, atsilankant ant metinių švenčių ir tt. Toliau knygelėje yra šimai patarlių vartojamų angliškoje kalboje išverstų į lietuvišką, kokių dar niekad negirdėjai, ir ant galo yra Žodynėlis svetimų žodžių, vartojamų yvairiose kalbose, išverstų į lietuvišką kalbą ką jie reiškia.

Ši knygelė turi 293 puslapius. Yra apdaryta popieros apdaruose ir audimo gražiuose apdaruose. Ji yra verta daug pinigų, bet už pinigus mes jos niekam neparduodame. Mes ją dovanojame tiems, kurie užsirašo musų laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00 prenumeratos, tai tiems duodame šią knygelę dovanų ir siunčiame "Lietuvą" per pusantrų metų. Skaityk mųs apgarsinimą ant puslapio 7.

Kodėl teip brangią knygelę mes dovanojame už dyką? Pirma todėl, kad mes norime kad kiekvienas lietuvys išmoktų angliską kalbą, kad paskui galėtų užimti geresnią vietą ar darbą ir pralobtų, o kada bus musų lietuviai turtingesni ir apšviestesni, tai ant tiek pakils lietuviška tauta ir kultura ir mes nuo turtingesnių daugiau biznio turėsime. Antra — mes norime, kad kiekvienas lietuvys skaitytų musų laikraštį "Lietuvą", kuri tarnauja žmonių apšvietimui ir kulturiškam jų pakėlimui, ir ant kiek "Lietuvos" skaitytojai pasidaugins, ant tiek mes galėsime pagerinti laikraščio "Lietuvos" įturą. Pasidauginus skaitytojams, mes galėsime užlaikyti geriausius raštininkus, kurie parupins žmonėms tikrai gerų ir pamokinančių raštų visokiose mokslo šakose. Laikraštis turi buti žmonių mokykla, jis turi mokinti žmonis to visko kas jų gerovei reikalinga, todėl mes ir rupinamėsi laikraštį "Lietuvą" tokia žmonių mokykla padaryti.

Lietuviai jau pradeda suprasti musų gerą norą, nes kasdien vis užsirašo "Lietuvą" daugiau ir daugiau, ir gavę nuo mus virš paminėtą knygelę dovanų, kuodidžiausiai mumi dėkavoja už jos išleidimą.

Todėl ir tu, broli, kurs šį apgarsinimą skaitai, nelauk, ilgiau, bet tuojaus prisiųsk $3.00 prenumeratos už "Lietuvą", o mes ir tau prisiųsime tą brangią knygelę dovanų ir siųsime musų laikraštį "Lietuvą" per pusantrų metų.

Siųsdami pinigus savo laišką adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted Street. CHICAGO, ILL.

Dr. E. C. COLLINS
uždėtojas.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

NE TUŠTI KALBA, BET FAKTAI

darodo daktarų gabumą ir atsakomybę. Ne gana buti gydytoju ir apsigarsyti laikraščiuose, bet mųsų vargdieniai Lietuviai, serganti žmonis, reikalauja daugiausiai supratančių, daugiausiai žinančių ir knodaugiausiai teisingų ir sąžiniškų gydytojų, del pašelpimo Jų ir palengvinimo Jųjų skaudėjimuose. Mųsų vargdieniai, serganti žmonis ne gali ištekti mokėjimui Jų sunkaus uždarbio už nieką, del pripildymo mokinančiųjų kišeninių daktarų ir stotis kas kartą blogesniu nuo jų benaudiškų, apgandinėjamų vaistų.

Tautiečiai! Ne tikėkit tokių daktarų saldiems žodžiams, pritaisytiems Jums, Jų apgarsinimuose, kurinos pažystate vien tik iš kelių save garbinančių eilių, talpinamų laikraščiuose ir tokiu budų jie įkalbinėja apie atsakomybę savo, bet ne gali dorodyt ne vieno išgydymo.

Collins New York Medikališko Instituto gydytojai, yra žinomi Jums visiems. Jie pasišventę save naudai mųsų sergančių Lietuvių, per daugelį ir daugelį mėtų. Jie tyrinėje (studijuoje) per ilgus metus, dabar gali gydyt kiekvieną, norinta nuo senai apleistą, ar pagadytą per kitus gydytojus ligą, su geriausiomis ir puikiausiomis pasekmėmis.

Tukstančių tukstančiai originališkų ir teisingų paliudijimų tą darodo ir laimingumas šimtų tukstančių šeimynų gire Jų žmoniškus geras darbus.

Collins New York Medikališkas Institutas, užlaiko tiktai geriausius, gabiausius ir tvirčiausius savo amate gydytojus tyrinėjimui vaistų ir ten nėra ligonio, kuris Juos apleistų ne užganėdintas arba ne apturėjas reikalingą pagelbą. Vaistai, kurinos tie gydytojai skiria, yra geriausi pasaulėje, per tai ir niekados ne galima abejoti apie jų pasekmingumą.

Jeigu kankina kokia norinta liga, ar tai pradžioję ar jau užsisenėjusi, ne lauk kolei taps neišgydoma, bet ieskok pagelbos tuojaus.

Jeigu Jųsų liga reikalauja ne atidėdančios pagelbos, rašyk arba kreipkis ypatiškai kuo skubiausei, o jeigu ne žinai ka Tave kankina, pasiteirauk pas mųsų gydytojus ar laišku ar ypatiškai, o Jie suteiks geriausį ir teisingiausį patarimą suvis dovanai.

Tai yra kelias, kurinos sąžiniški Collins New York Medikališko Instituto gydytojai darbuojasi, o tas padarė Jų vardą garsingu ir populiariškn. Rašyk tuojaus pas Dr. S. E. Hyndman, medikališką direktorių,

The Collins New York Medical Institute,

140 W. 34th Street - New York City.

Ofiso valandos: šiokiomis dienomis nuo 10 val. ryte, iki 5 val. po pietų. Nedeldieniais ir šventadieniais nuo 10 val. ryte, iki 1 val. po pietų. Utarninkais ir petnyčiomis nuo 7 iki 8 val. vakare.

AR TURI:

Viduriu ligos. Užketejima, nedirbimo. Galvos skaudejima, Reumatizma, Odos ligos, Sirdies ligos, Inkstu ligos, Kepenos ligos, Hemoroidus, Skrofulus, Nervišką nusilpnejima, Plaučiu ligos, Pilvo kataro, Neuralgia, Viduriu skausmus, Kataro noses ir gerkles, Bronchitis, Astma, Paraliža, Austu ligos, Akiu ligos, Patrukima, Pusles ligas, Visokius išberimus, Kirminus, Visokias slaptas ligas Vyru ir moteru, šviežias arba chroniškas.

Prisiusk tuojaus 10 centu markiems, idant aptureti garsinga knyga Dr. E. C. Collins "Vadovas in Sveikata". Ji yra neatbutina kožnai šeimynai.

AKIU LIGOS.

Ar turi galvos skausmus?
Ar akys vandeniuoja?
Ar jas niežti?
Ar teipgi ir spaudžia?
Ar daiktai išrodo dvigubi?
Ar jie buva neaiškus, migloti?
Ar turi uždegtas akis?
Ar jos greit pailsta skaitant?
Ar jas skaudina šviesa?

DAUG ZMONIU

turi akių nesveikumų, kurių visai nežino, ir sirgdami nejaučia skausmo ir nė jokio nesmagumo, bet jie turi nešioti akinius, kad išgelbėti savo regėjimą ateityj.

Mokalinio laipsnio okulistas

S. GINSBURG

2038 S. Halsted St. netoli 21 g.

VYRAM TIKTAI
INEJIMAS DYKAI
kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 SO. STATE ST.
CHICAGO, ILL.
near Harrison St.

Žingeidumai Patologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Akumuliaviru Organu

Tirinek pradžia ir išrinystima [illegible] Rasos nuo Lopazio iki Grabui. P[illegible] Keistumus Gamtos. Žingeidumus [illegible] Mia[illegible]kumus.

Tirinek intekme Ligos ir palpistuvystes, parstatytas gyvo didumo figurose, sveikuose ir ligotuose padejimuose. Lavus išrodinetojas atsakineja visokius klausymus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI

Atdaryta kasdienė nuo 8 ryto iki vidurnakcziui

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.

AR TURITE?

Ar turite Insurance Policy

kuri mokėtų jums laike ligos arba sužeidimo nuo $20.00 iki $40.00 į mėnesį, o atsitikime mirties ir sužeidimo arba kurių nors sąnarių kuno praradimo nuo $500.00 iki $1000.00.

Tokią Insurance Policy geros kompanijos galite nusipirkt pas mus, mokėdami nuo $1.00 ir daugiau į mėnesi.

Chicagos lietuvius užkviečiame apsilankyt pas mus, kad galėtume paaiškinti visas išlygas.

J. J. Hertmanowicz, Agentas
A. OLSZEWSKIO BANKOJ
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIUOSO INŽENGIMO MUZ[illegible]S
Moksliszku Žingeidumu. Žinojimo Galybe

Mes esam baimingai ir įdomiai suteverti. Vyrai, tikrai atsilankykit į šitą stebėtiną liuoso inžengimo Muzėjų. Šimtai interesuojančių pavydalų žmogaus kuno sveikam ir sergančiam stovyje. Chirurgiškos operacijos, žingeidumai, keistumai, miliniškumai. Teipgi pilnas istoriškas sanrinkis kuris niekad ne buvo parodytas dykai šiam krašte.

Esi užprašomas tirinėti nuostebumus Astronomijos, Fiziologijos, Chemijos ir Pathologijos.

Iszpaniszka Inkvizicija. Valkate Galerija. Paveikslai Iszkilimiu ir Pagarsejusiu Asmenu.

INLEIDŽIAMI TIKTAI VYRAI

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS MOKSLIŠKU ŽINGEIDUMU

180 SO. CLARK ST., CHICAGO, ILL.
arti Madison Gatves
Atdaras nuo 10 valandos ryto iki 12 vidurnakčiui

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų

Tukstančiai pilkų žmnių atgavo patikius plaukus, sulėtko stinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vaistas senų atauga nauji, gražus plaukai. Visokia informacija dykai. Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & SO. 8TH ST. BROOKLIN, NEW YORK

BUK VYRAS

DYKAI del VIRU

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuose privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jun[illegible] kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejimu tu, specijalisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., I. 902 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista! Pagal Tamistos prižadiejima, aš soriečjau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vena jusu knygadei vyru.

Vardas.....

Adresas:..... Steitas.....

VYRAI IŠGYDOMI | 5 DIENAS

VARICOCELE
HYDROCELE
(Papurtimas gyslų)
Be pollio ar žiūm.

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą serganti išpėtrimu lytiškų dalių gyslų, strikturų, užsikrečiamus kraujo nuodus, nerviską suna[illegible]šėjimą, paliugimą lytiškų dalių ir ligas liečiančias vyrus. Šitas nuoširdus pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimtiems ar daugiau daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą kuriomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučiu, kepenų ir inkstų, noris ir labai užsedintas.

Slaptos Vyrų Ligos

Išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodyjimas. Išpuiminės gaištys.

Plaučių Ligos.

Dusulys. Brončytas ir kitos plaučių ligos tikrai išgoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

(Ištyrimas Dykai.)

Išgydo kad buvum sveikas.

Specijalistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų Ligos.

Viduriniės ligos, skausmai strėnose, baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsodintos ir nerviškos ligos moterų.

Kraujo Užnuodyjimas

ir visos odos ligos, kaip ve pučkai piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, hermohiodai, sustiprinimo gyslų, naikinanti nubėgimai, jaisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 So. Clark St. Chicago.
(tarpe Randolph ir Lake)

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedėliomis nuo 9 ryto iki 4 po piet.

GEORGE LAUTERER

Gyvuoja 25 metus

164-166 E. Madison St.

Chicago, Ill.

Išdirbinėjimas

išsiuvinėtų ir dažytų veluvų bei flagų, žymių, ženklelių, juostų ir kitokių draugijoms reikalingų dalykų.

Lašku reikalaukit Katalogo.

Im. 23 AKMENU.

Geležkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterių dydžio.

20 metų auksuotas, drigubuose uždaromuose lukštuose, ingravuotas. Tikrai geras laiko rodytojas geležkelio žmonėms, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Garantuotas 20 metų. Siųsim šitą laikrodį visiems C. O. D. už $8.75 ir expreso lėšas išgamintinvimui. Jei nebus toks, kaip sakom, Nemokėkite nei centų. ATMINKIT, kitur už mokėsite už tokį laikrodį | 35 dol. Auksuotas retežėlis ir lukstas Dykai su kožnu laikrodžiu

EXCELSIOR WATCH CO. 160 Adamson Stg. CHICAGO.

Šeniausia Lietuvių užeiga pas

JUOZUPĄ RIDIKĄ

Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepenčius cigarus ir

Gražią Naują Svetainę

Susirinkimams, vestuvėms, balliams ir tt. Širdingas priėmimas ir broliška roda kiekvienam

3253 Illinois St., Kerte 33rd

Užsiraszykit "Lietuvą"

Naujiena Kuri Nudžiugins ir Palinksmins Daugel Serganczių, Silpnu ir Nualintu Vyru

Ar esi nusto[illegible]ps kantrybės, nerviškas, nupuoles sveikatoje? Ar persengei tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar esi tinkančiam padėjime užimti uždotis ženybinio gyvenimo? Jeigu yra mažiausė abejonė jog randasi užsivilkusi chroniška liga dugnyje tavo kiapatų, tai atsišauk ant žemiaus paduoto adreso, o ap. turėsi patarimą ir ištirinėjimą dykai! Mes ištirinėsime tavę visai dykai, ir jeigu išgydymas bus galimas, tai mes išgydysime už kožemiausią kainą. Ne užsidedi ant savęs jokių pareigų atsišaukdamas pas mus dėl bemokestinio pasiteiravimo. Mes perstatysime padėjimą viso dalyko tikroje šviesoje, o tada galėsi gydytis jeigu norėsi.

Nėl Dolerio Nereiks Moketi Pakol Nebusi Užganedintas Savo Locnoj Žinityj kad Mes Esame Teisingi, Pilnai Atsakanti ir Užsitikimi. Jeigu turi kokį nors nesveikumą inkstų, puslės ar šlapumo ravelių, jeigu jauti nesmagumą ir skausmą, jeigu randasi kokė padėjimas del kurio nesinori kreiptis prie šešimyniško gydytojaus, kaipo tai: silpnumas, nerviška negalė, silpna arba sumažinta atmintis, nemiegojimas, gėdingumas, nubėgimai, nuvarvėjimai, silpninanti sapnai ir išnaudota gyvybė; jeigu turi guzuotas ir susiskuses gyslas, jeigu kenti nuo užsikrečiamų ligų kokios nebat rušies kurios tamistai daro nesmagumą; jeigu turi nors vieną iš skaitlingų ligų kuriom vyrai gali but apinuti; jeigu kenti nuo portankių dasiteidimų; jeigu turi votis, skaudulius burnoje ir ant liežiuvio; jeigu plaukai tavo slenka; jeigu turi slaptingą ligą; jeigu turi užnuodintą krauję arba nors vieną iš ligų kurię auka tampa vyrai—TAI MES GALIME TAVĘ IŠGYDYTI IR TA PADARYSIME. Ateik pasikalbėti su mumi didžiausiame privatiškume ir sekrete, o mes padėsime atsikratyti nuo visų kliečių kotrumpiausiam laike. Mes turime labai didelį patirimą gydyme tokios rušies ligų ir užtikriname išgydymą. Mes netiktai palengvinsame, bet išgydome tikrai ir ant visados. Ateik ir pasižiorėk ant skaitliaus lietuvių kuriuos mes išgydėme. Mes išgydysime teip tikrai kaip atsišauksi pas mus. Silpni vyrai, kurie nustojote vilį pasveikimo bei gydydami kur kitur, ateikit pas mus, mes atkreipsime ant jus musų specijališką atydą teip jog atgausite savo vyriškumą ir busite vadovais terp savo sandraugų.

PATARIMAS IR IŠTIRINĖJIMAS VISAI DYKAI. GYDUOLES DYKAI IKI IŠGYDYMUI

CHICAGO MEDICAL CLINIC

344 SO. STATE ST., arti Harrison gatves, CHICAGO, ILL.

Musų ofiso valandos yra nuo 10 valandos ryto iki 4 po piet ir nuo 6 iki 7 vakare. Jeigu negali atsišaukti terp tų valandų, tai gali atsišaukti terp 10 ir 12 Nedėliom. Atsišauk asabiškai. Mes kalbame lietuviškai.

DIDYSIS GYDYTOJAS NEW YORKO,

Ferdinand Hartmann

PRANESZA NESVEIKIEMS VYRAMS IR MOTERIMS SAKYDAMS:

nereikia ligiau sirgti ir vargytis ligoms, nes aš Jus išgydysiu; todėl, kad aš per 20 metų tyrinėjas medicinos mokslą ir gyduoles, už tai žinau, kurios geriausia gyde sergančio žmogaus kuna, per tai su geriausia pasekmę New Yorke išgydžiau daugiau žmonių, negu koks kitas daktaras teipgi pat plačioje pasaulėje. Aš išgydžiau tokias ligas, kurių jau nieks neįstengė pagelbėti ir kiti daktarai buvo pripažinę už nelšgydomas;--- per ką turiu daugybes padėkavonių ir už mokslišku darbus už tai, kad aš pramaniau jog:

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepatąiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė.

Pasargą: aš nesu institutas, nesidengiu pumirusio kito daktaro vardu, ne humbukas, ne nigeris šundaktaris, --- bet TIKRAS DAKTARAS MEDICINOS ir serganti, kurį apsimu tai ir išgydau.

SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:

Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.

Daktaras Hartmanas, esu neišpasakytai dėkingas, už išgydyma mane nuo ligos abelno nupuolimo ant sveikstos-nusilpnėjimo, ką gavau tą liga per saulėgiavima.

M. ANDRUŠENKAS.
Clairmont, Cal.

New York, 5 Geg., 1910.

Aš žemin pastrašęs, širdingai dėkavoju Dr. Ferd. Hartmanui, už išgydymą nuo ligos, kuri kankino maną per 8 metus, skaudėjimas vidurinose, pagedusių nervų ir kraujo; kas labai mane privargino. Nors kiti neįstengė išgydyt, bet, kad Dr. Hartmanas pataikė, greitai ir pamatiškai išgydyti, tad pripažystu, kad esi geras daktaras New Yorke.

Pilnas guodonės FR. LEVAČEKS,
544 W. 50 St., New York, N. Y.

Teisybe pati uz save kalba. Geresniu darodymu negalim reikalaut.

Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie liga lietuviškai, aš duosiu rodą ir

IŠGYDYSIU:

Skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimą viduriu Galvos skausmą, širdies ir plaučių ligas, sunkaus kvėpavimo, slogų ir nusilpnėjusius vyrus, dyspepsijos, nervų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptų ligų. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ligų; neatbokit' kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad apsiimu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsišauktumėt, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištirsiu, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra naujausio išradimo o apturėsi svėikatą. Aprašant ligą, klausiant rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:

Dr. Ferdinand Hartmann,

218 East 14-th St. New York, N. Y.

Ofiso val. nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėliom nuo 10 iki 1 po piet.